

Armáda České republiky v boji proti terorismu

Bc. Daniel Vlach

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Daniel Vlach**
Osobní číslo: **L18241**
Studijní program: **N3953 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Bezpečnost společnosti**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Armáda České republiky v boji proti terorismu**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši na dané téma.
2. Vymezte problematiku ČR v boji proti terorismu a její strategii.
3. Zpracujte analýzu boje proti terorismu v zahraničí.
4. Na základě analýzy navrhněte případné změny a doporučení k řešení dané problematiky.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2019-09-22] Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>
 2. Global Terrorism Database [online] University of Maryland, College Park, MD 20740, USA 301.405.6600: University of Maryland, 2009 [cit. 2018-09-22]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>
 3. Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2019 [cit. 2019-10-09]. ISBN 978-80-7278-2. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/11_dlouhodobavyhledproobranu2035.pdf
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce:

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: 1. listopadu 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 15. května 2020

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2020

Jméno a příjmení studenta: Bc. Daniel Vlach

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce představuje Armádu České republiky a její boj proti terorismu. V této práci jde především o samotné nasazení ozbrojených sil ČR v boji proti terorismu v zahraničních misích. V teoretické části práce je zejména rozveden současný stav AČR a konkrétní útvary, které jsou v boji proti terorismu nasazovány a dále rozbor současného terorismu a jeho forem, se kterými se AČR setkává. Dále je rozebrána strategie České republiky proti terorismu, která je v tomto boji velice důležitá.

V praktické části jsou rozebrány činnosti aplikované v zahraničních misích proti terorismu, taktika boje AČR proti terorismu a vše potřebné, co s tím souvisí. Závěr praktické části se věnuje návrhům na zlepšení v dané problematice. Cílem práce je analyzovat nasazení AČR v boji proti terorismu v zahraničních misích a navrhnout případná zlepšení v této problematice.

Klíčová slova: aliance, Armáda České republiky, boj, obrana, taktika, terorismus, útok

ABSTRACT

The work presents the Army of the Czech Republic and fight against terrorism. This work is primarily about the deployment of the Czech Armed Forces in the fight against terrorism in foreign missions. The theoretical part of the thesis elaborates on the current state of the ACR and the specific units that are deployed in the fight against terrorism, as well as an analysis of current terrorism and its forms, which the ACR encounters. Furthermore, the strategy of the Czech Republic against terrorism, which is very important in this fight, is discussed.

The practical part discusses the activities applied in foreign missions against terrorism, the tactics of the ACR's fight against terrorism and everything necessary in connection with it. The conclusion of the practical part is devoted to suggestions for improvement in the given issue. The aim of the work is to analyze the deployment of the ACR in the fight against terrorism in foreign missions and to suggest possible improvements in this issue.

Keywords: alliance, the Army of the Czech Republic, fight, defense, tactic, terrorism, attack

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu diplomové práce prof. Ing. Dušanovi Vičarovi, CSc. za odborné vedení mojí práce, trpělivost, cenné rady a za čas, který mi věnoval.

Dále děkuji příslušníkům AČR, PČR a dalším příslušníkům IZS, kteří mi poskytli cenné informace a podělili se o své zkušenosti ze zahraničních misí.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍL A METODY PRÁCE.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	13
1.1 POZEMNÍ SÍLY.....	14
1.2 VZDUŠNÉ SÍLY.....	15
1.3 LOGISTICKÁ PODPORA	15
1.4 PRŮZKUMNÉ SÍLY	15
1.5 SPECIÁLNÍ SÍLY	16
1.6 VOJENSKÁ POLICIE	16
2 ÚTVARY AČR NAsAZENÉ NA ZAHRANIČNÍCH MISÍCH	17
2.1 72. MECHANIZOVANÝ PRAPOR PŘÁSLAVICE	17
2.2 4. BRIGÁDA RYCHLÉHO NAsAZENÍ.....	17
2.3 14. PLUK LOGISTICKÉ PODPORY PARDUBICE.....	18
2.4 21. PLUK TAKTICKÉHO LETECTVA ČÁSLAV	18
2.5 22. ZÁKLADNA VRTULNÍKOVÉHO LETECTVA NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU.....	19
2.6 15. ŽENIJNÍ PLUK BECHYNĚ	19
2.7 53. PLUK PRŮZKUMU A ELEKTRONICKÉHO BOJE	19
2.8 532. PRAPOR ELEKTRONICKÉHO BOJE OPAVA A TÁBOR.....	20
2.9 102. PRŮZKUMNÝ PRAPOR PROSTĚJOV	20
2.10 31. PLUK RADIAČNÍ, CHEMICKÉ A BIOLOGICKÉ OCHRANY LIBEREC	20
2.11 601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL + CPSS (CENTRUM PODPORY SPECIÁLNÍCH SIL) + LETECKÝ ODŘAD SPECIÁLNÍCH SIL	20
3 TERORISMUS	22
3.1 ISLÁMSKÝ TERORISMUS.....	23
3.2 TERORISTICKÉ ORGANIZACE	24
3.2.1 Tálibán.....	24
3.2.2 Boko Haram	25
3.2.3 Islámský stát.....	26
3.2.4 Další teroristické organizace	28
4 FORMY TERORISMU	29
4.1 LETÁLNÍ FORMY	29
4.1.1 Konvenční terorismus	29
4.1.2 Nekonvenční terorismus.....	30
4.2 NELETÁLNÍ FORMY.....	33
4.2.1 Terorismus pomocí běžných prostředků	33

4.2.2	Nekonvenční terorismus.....	34
4.3	SMÍŠENÉ FORMY	35
5	ZAHRANIČNÍ MISE AČR.....	36
5.1	AFGHÁNISTÁN.....	36
5.2	LOTYŠSKO A LITVA	37
5.2.1	Baltic Air Policing.....	38
5.3	MALI.....	38
5.4	IRÁK.....	39
5.5	KOSOVO	40
5.6	BOSNA A HERCEGOVINA	40
5.7	SOMÁLSKO	40
5.8	SINAJ.....	41
5.9	IZRAEL	41
5.10	POZOROVATELÉ	42
5.11	ALIANČNÍ SPOLUPRÁCE	42
6	STRATEGIE ČR PROTI TERORISMU.....	44
6.1	KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE MEZI SUBJEKTY	46
6.2	OCHRANA OBYVATELSTVA A KRITICKÉ INFRASTRUKTURY.....	47
6.3	BEZPEČNOSTNÍ VÝZKUM, VZDĚLÁVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ VEŘEJNOSTI.....	49
6.4	PREVENCE RADIKALIZACE A REKRUTOVÁNÍ DO TERORISTICKÝCH SKUPIN	50
6.5	LEGISLATIVNÍ A MEZINÁRODNĚ-SMLUVNÍ OTÁZKY	51
6.6	PRIORITY ČESKÉ REPUBLIKY V OBLASTI BOJE PROTI TERORISMU	52
7	DÍLČÍ ZÁVĚR	53
II	PRAKTICKÁ ČÁST	54
8	VÝCVIK VOJÁKA AČR	55
9	ČINNOSTI APLIKOVANÉ PROTI TERORISMU NA ZAHRANIČNÍCH MÍSÍCH.....	57
9.1	PROVINČNÍ REKONSTRUKČNÍ TÝM.....	57
9.2	OPERAČNÍ STYČNÝ A PORADNÍ TÝM	59
9.3	TÝM LETECKÝCH PORADCŮ.....	60
9.4	TÝM VOJENSKÝCH PORADCŮ	60
9.5	DALŠÍ SPECIALIZOVANÉ TÝMY	60
9.6	OSTRAHA	61
9.7	CÍLENÁ LIKVIDACE.....	61
9.8	RIZIKA NASAZENÍ AČR V ZAHRANIČÍ	62
10	TAKTIKA BOJE AČR PROTI TERORISMU.....	64

10.1	NÁSTRAŽNÝ VÝBUŠNÝ SYSTÉM.....	64
10.1.1	Typy NVS	66
10.1.2	Současné používání NVS	67
10.1.3	Zásah proti NVS.....	68
10.1.4	Taktika Counter-Improvised Explosive Device.....	75
10.2	KONTAKT S NEPŘÍTELEM.....	76
10.2.1	Zelená taktika	77
10.2.2	Černá taktika	78
11	TAKTIKA V PŘÍPADĚ ZRANĚNÍ.....	79
11.1	PÉČE POD PALBOU	80
11.2	PÉČE MIMO PŘÍMOU PALBU.....	81
11.3	TAKTICKÝ ODSUN	83
12	VYBAVENÍ VOJÁKA AČR.....	85
12.1	FIGHTING LOAD	85
12.2	APROACH MARCH LOAD.....	88
12.3	EMERGENCY APROACH MARCH LOAD	89
12.4	SPECIAL EQUIPMENT	89
12.5	VYBAVENÍ PRO DRUŽSTVO	90
13	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ.....	92
	ZÁVĚR.....	97
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	99
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	104
	SEZNAM OBRÁZKŮ	106
	SEZNAM TABULEK.....	107

ÚVOD

Terorismus a boj proti němu je neustále aktivní a rozvíjející se téma na mezinárodní úrovni. Na tento světový fenomén neexistuje jednoznačná definice a ani naprosto účinná strategie. Boj s terorismem probíhá každý den po celém světě. Je to boj, který nebude zřejmě nikdy zcela úspěšně ukončen. Teroristé se snaží svoje činnosti obohacovat novými metodami. Neustále se objevují nové formy útoků, a dokonce i zneužívání biologických, chemických, radiologických a nukleárních (dále CBRN) prostředků. V současném světě existuje řada teroristických organizací, které dosáhly takových rozměrů, že jsou srovnatelné s armádami menších rozměrů. Tyto konkrétní teroristické organizace jsou v současnosti vnímány jako druhá válčící strana v oblastech rozsáhlých a otevřených konfliktů. Kvůli neustálé činnosti některých teroristických organizací existují území a státy, které jsou silně destabilizované. Kromě toho se terorismus objevuje i v nejvyspělejších státech na světě a moderní zbraně, technologie a novodobá opatření nedokážou teroristické činnosti zastavit. Terorismus je jednoznačně jeden z hlavních globálních problémů současného reálného i virtuálního světa a musí se neustále náležitě řešit a potlačovat. Vlivem terorismu se žádný člověk na planetě nemůže cítit zcela v bezpečí.

Armáda České republiky (dále AČR) se aktivně zapojuje do boje proti terorismu již řadu let. Jedná se zejména o zahraniční mise, kde jsou čeští vojáci nasazeni na plnění různých úkolů. Bohužel tento dlouhotrvající boj a nasazení přinesl i své oběti na životech. AČR se v rámci zahraničních misí setkává s diverzními a sabotážními akcemi zaměřené nejen proti aliančním silám, ale i proti humanitární pomoci a místnímu obyvatelstvu. Není tajemstvím, že nejen příslušníci ozbrojených sil České republiky (dále ČR) nemluví o boji proti terorismu, ale přímo o válce s terorismem. Je to válka, která se nese v duchu zákopových válek nebo frontových útoků a obsazování daného území. Jde o válku, která probíhá všude kolem nás a plně využívá i nekonvenční prostředky k vedení boje.

CÍL A METODY PRÁCE

Hlavním cílem práce je na základě analýzy boje proti terorismu v zahraničí identifikovat případné nedostatky a pokusit se navrhnout reálná a vhodná opatření či doporučení, které by mohly přispět v budoucnu k efektivitě, bezpečnosti a úspěšnosti boje proti terorismu v zahraničí.

Dílčím cílem se pak stává vymezit problematiku ČR v boji proti terorismu, a především její strategii, která je základem stanovisek proti terorismu a zároveň aplikovaných činností a prevence proti němu. Aby mohl být naplněn hlavní cíl práce, je nezbytné provést analýzu boje proti terorismu v zahraničí. Identifikovat činnosti, které jsou aplikované proti terorismu ať už prevenčního nebo likvidačního charakteru. Boj proti terorismu lze vnímat z mnoha pohledů. Tato práce je zaměřena především na fyzický boj proti terorismu, který aplikuje AČR na zahraničních misích. Analýza v praktické části se zabývá metodami a taktickými postupy, které jsou aplikované v zahraničí proti terorismu jako prevence, ale i při samotném reálném boji.

Hlavní metodou práce je analýza samotného boje proti terorismu v zahraničí. Takovou analýzu lze jen těžko získat, pokud není autor takové práce členem ozbrojených sil ČR a nebyl součástí nějaké zahraniční mise. Z toho důvodu probíhala analýza formou neformálních rozhovorů s příslušníky AČR a studium výcvikových a odborných publikací a brožur. Největším přínosem však byla účast na nejednom dobrovolném vojenském cvičení a kurzech, které byly zaměřené na základní vojenské přípravy, taktiku boje, první pomoc na bojišti nebo dokonce i nástražné výbušné systémy. Další nezbytnou metodou byla syntéza informací a zkušeností bývalých i současných příslušníků ozbrojených sil ČR, kteří se přímo setkali s teroristy v boji nebo prováděli prevenční kroky po dobu své přítomnosti na zahraniční misi.

I. TEORETICKÁ ČÁST

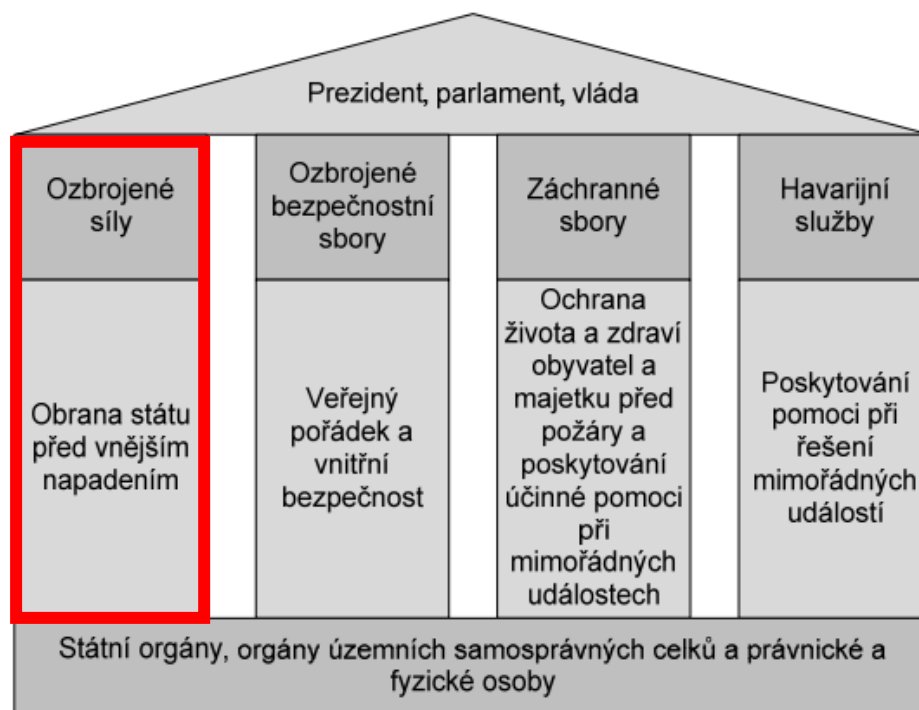
1 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Armáda České republiky je hlavní složkou ozbrojených sil České republiky. AČR a její úkoly jsou definovány zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. Hlavním úkolem AČR je zajištění obrany vlastního území a obyvatel České republiky před vnějším napadením a plnění mezinárodních smluvních závazků společné obrany a udržování míru a bezpečnosti. AČR spadá pod Ministerstvo obrany ČR a v současnosti představuje největší možnou sílu k nasazení v rámci České republiky.

Strukturu ozbrojených sil ČR tvoří AČR společně s Vojenskou kanceláří prezidenta republiky a Hradní stráž. Vrchním velitelem ozbrojených sil ČR je prezident České republiky a v čele organizační struktury AČR stojí generální štáb.

Česká republika je členem Severoatlantické aliance (NATO), Evropské unie (EU), Organizace spojených národů (OSN) a Visegrádské skupiny (V4). Členství ČR v těchto organizacích znamená přizpůsobování především AČR k plnění úkolů a závazků, které z těchto členství plynou včetně současného nasazení AČR v zahraničních misích. AČR musí být připravena na obranu nejen vlastního území, ale i území států v rámci kolektivní obrany NATO a EU, což je dáno článkem 5 Severoatlantické smlouvy a Společnou bezpečnostní a obrannou politikou EU.

AČR je nedílnou součástí Bezpečnostního systému České republiky. I když AČR není součástí základních složek integrovaného záchranného systému, tak vymezuje celou řadu prostředků, personálu a techniky, které mohou být integrovanému záchrannému systému (IZS) velmi nápomocné při mimořádných událostech. AČR se podle struktury Bezpečnostního systému ČR začleňuje mezi ozbrojené síly České republiky. Tyto síly mají za úkol především bránit hranice státu a zajistit celkovou obranu proti případnému vnějšmu napadení státu. (Zákon č. 219/1999 Sb.)

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém ČR (Bezpečnostní strategie ČR, 2015)

AČR tvoří několik druhů sil:

- pozemní síly,
- vzdušené síly,
- logistická podpora,
- průzkumné síly,
- speciální síly,
- vojenská policie.

1.1 Pozemní síly

Největší sílu AČR představují pozemní síly, které tvoří dvě brigády a další podpůrné jednotky. Pozemní síly disponují lehkou i těžkou bojovou technikou. Hlavní sílu pozemních sil představují mechanizované útvary, které jsou v současnosti ve velkém obměňování a modernizaci techniky. Jedná se zejména o náhradu bojových vozidel pěchoty (BVP) a rozšiřování vozových parků o kolové transportéry Pandur. Další pozemní síly představují dělostřelecké a ženijní pluky a taky útvary radiační, chemické a biologické ochrany. Velmi důležitou

silou nejen pro pozemní síly, ale i pro celou AČR, jsou síly bojového zabezpečení, což jsou logistické a zásobovací útvary.

1.2 Vzdušné síly

Vzdušné síly byly ještě do roku 2013 součástí Společných sil AČR. V roce 2013 došlo k rozdělení na pozemní síly a vzdušné síly. Vzdušné síly představují zejména vojenské letectvo české armády. Kromě letectva je zde nutno zahrnout i prostředky pozemní protivzdušné obrany. Společně s pozemními silami představují hlavní bojovou sílu AČR. Hlavním úkolem vzdušných sil je zajišťování obrany vzdušného prostoru ČR a její suverenity. Vzdušné síly jsou schopny poskytovat leteckou podporu jednotkám operujících na zemi a zajišťovat mobilitu vojsk. Mezi hlavní útvary vzdušných sil patří taktické letky, vrtulníkové letectvo, dopravní letectvo a protiletadlový raketový pluk. Hlavní letiště vymezené pro vzdušné síly se nacházejí v Čáslavy a Náměšti nad Oslavou. Vzdušné síly disponují stíhacími letouny SAAB JAS-39 Gripen, lehkými bojovými a cvičnými letouny, dopravními a transportními letouny a vrtulníky Mi-24V a Mi-171Š. Avšak vrtulníky nyní prochází částečným vyřazením a nahrazením novými americkými vrtulníky Viper a Venom. Vzdušné síly jsou v současnosti neodmyslitelnou součástí integrovaného záchranného systému v ČR, protože jsou součástí leteckých záchranných služeb a plní veškeré činnosti s tím spojené.

1.3 Logistická podpora

Logistická podpora je hlavním týlovým prvkem pro jakékoliv fungování armády. Logistická podpora AČR disponuje prostředky, které jsou nezbytné pro dodání potřebného materiálu dalším silám.

1.4 Průzkumné síly

Průzkumné síly jsou nejen nepostradatelnou silou pro AČR, ale i pro Českou republiku samotnou. Průzkumné síly provádí průzkumnou a zpravodajskou činnost většinou na nepřátelském území. Průzkumné činnosti jsou velmi náročné a lidé, co tuhle práci vykonávají, musí disponovat nesmírnou dávkou trpělivosti a výdrže. Cílem průzkumu je zejména sběr důležitých a klíčových informací různého charakteru. Tyto informace jsou potom nesmírně důležité pro další síly a prostředky, které jsou v dané oblasti nasazeny. Faktem je, že sběr

informací, jejich analýza a následné vyhodnocení představuje v současných konfliktech nesmírně důležitý prvek vedení vojenských, ale i mírových operací.

1.5 Speciální síly

Speciální síly začaly vznikat zejména ve 2. světové válce. Tato válka byla oproti těm předchozím úplně jiná, a tak bylo zapotřebí vymýšlet nové síly. V AČR je největší speciální silou výsadkové vojsko, tedy 43. výsadkový prapor Chrudim. Tento plně bojový prapor se specializuje na výsadkové operace, což zahrnuje diverzní operace na území nepřítele a za nepřátelskou linií, rychlé ovládnutí daného území, přepadové operace a mnoho dalšího. Podle Ministerstva obrany ČR tento prapor nabývá v současnosti na svém významu, a tak bylo zahájeno rozšiřování tohoto výsadkového praporu na výsadkový pluk. Další speciální silou ČR je 601. skupina speciálních sil společně s CPSS (Centrum podpory speciálních sil) a leteckým odřadem speciálních operací. Činnost těchto zmíněných sil je však přísně utajovaná. Je pouze známo, že se podílejí na zahraničních misích a zároveň jsou nasazovány tam, kde je určitý zájem nejen ČR, ale především NATO.

1.6 Vojenská policie

Vojenská policie a její činnost je vymezena v zákoně č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. VP vykonává policejní ochranu ozbrojených sil, vojenských objektů, vojenského materiálu a dalšího majetku státu, se kterým hospodaří Ministerstvo obrany České republiky. Příslušníci vojenského policie jsou také součástí vojsk, které působí v zahraničních misích.

(DOKTRÍNA ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, 2010)

2 ÚTVARY AČR NAsAZENÉ NA ZAHRANIČNÍCH MISÍCH

2.1 72. mechanizovaný prapor Příkladice

Jedná se o vševojskový mechanizovaný prapor. Prapor je určený k vedení pozemní bojové činnosti a vyznačuje se velkou palebnou silou, rychlým manévrem a velkou odolností. Jednotky jsou schopny se rychle přesunovat do určených prostorů a vézt v něm soustavnou odolnou obranu a taky rozhodný útok. Mechanizované prapory často na bojišti spolupracují se vzdušnými silami, které jsou schopny velmi významně podporovat jednotky na bojišti.

(STRUKTURA AČR)

2.2 4. brigáda rychlého nasazení

4. brigáda rychlého nasazení se skládá ze čtyř praporů, které jsou jednou z hlavních sil pozemních sil AČR. 4. brigáda je určena k plnění bojových a speciálních úkolů při vojenském i nevojenském ohrožení České republiky. 4. brigáda se účastní mírových operací OSN a působí i v zahraničních operacích pod velením NATO.

4. brigáda rychlého nasazení se skládá z následujících praporů:

- 41. mechanizovaný prapor Žatec,
- 42. mechanizovaný prapor Tábor,
- 43. výsadkový prapor Chrudim,
- 44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec.

41. mechanizovaný prapor Žatec

Tento prapor je již podle názvu dislokován v Žatci. Prapor disponuje moderní technikou a výzbrojí. Vyznačuje se manévrovací schopností v terénu a znatelnou palebnou silou. K základní výzbroji tohoto praporu patří kolová obrněná bojová vozidla PANDUR a minomety. Do struktury praporu je začleněna taky průzkumná četa nebo družstvo odstřelovačů. Prapor je schopen provádět přesuny na velké vzdálenosti díky vozidlům a je schopen boje ve dne i v noci.

42. mechanizovaný prapor Tábor

Tento prapor je nejstarším útvarem AČR. Jeho historie sahá až do roku 1682, což byl kyrynický pluk, který se proslavil v bojích s Turky a ve válce s Pruskem. K jeho základní

výzbroji patří stejně jako u 41. mechanizovaného praporu z Žatce kolové vozidla PANDUR a minomety. 42. prapor zachovává vysoký stupeň bojové připravenosti díky nejnáročnějším úkolům v různorodém terénu. Svoji profesionalitu prapor dokázal v náročných zahraničních misích v rámci IFOR, SFOR, KFOR a dalších.

43. výsadkový prapor Chrudim

43. výsadkový prapor je elitní složkou 4. brigády rychlého nasazení. Tento prapor představuje vševojskový útvar, který je určen k plnění speciálních bojových úkolů. Jde zejména o likvidaci a narušování činnosti důležitých prvků protivníka. Jedná se o výsadkový prapor, takže hlavní činností praporu je schopnost provedení taktického vzdušného výsadku. Ve výzbroji praporu jsou především útočné pušky BREN, granátomety nebo přenosné protitankové prostředky. Prapor má taky své přepravní vozidla značky Land Rover a Tatra. Prapor, kromě přepravy vozidla, může být přepravován vzduchem a následně vysazen pomocí výsadku. 43. výsadkový prapor rozhodně nedisponuje palebnou silou jako jiné prapory 4. brigády rychlého nasazení. Nižší palebná síla je však vyvážena velkou pohyblivostí a důkladnou psychickou a fyzickou přípravou. Nedávno bylo zahájeno přetvoření tohoto praporu na vojenský pluk.

(STRUKTURA AČR)

2.3 14. pluk logistické podpory Pardubice

Tento 14. pluk logistické podpory se skládá z velitelské roty, 141. zásobovacího praporu, 142. praporu oprav a 143. zásobovacího praporu. Logistický pluk je součástí pozemních sil AČR. Tento pluk je určený k přípravě, plánování, řízení a organizaci logistického zabezpečení pozemních sil při jejich činnosti a plnění úkolů. (STRUKTURA AČR)

2.4 21. pluk taktického letectva Čáslav

Hlavním úkolem taktického letectva dislokovaného v posádce Čáslav je obrana vzdušného prostoru České republiky. V případě potřeby je taktické letectvo podpořeno Národním posilovacím systémem protivzdušné obrany. Hlavní silou tohoto pluku jsou letouny JAS-39 Gripen, které jsou dodnes nasazeny v zahraničních misích ve vzdušném prostoru nad Baltickými státy. Pluk taktického letectva je hlavní bojovou složkou vzdušných sil AČR. Kromě obrany vzdušného prostoru ČR střeží zároveň i prostor sousedních států v rámci integrovaného systému PVO NATO. Taky zabezpečuje pohotovostní systém NATO – NATINAMDS

(NATO INTEGRATED AIR AND MISSILE DEFENCE SYSTEM – Integrovaný systém protivzdušné a protiraketové obrany NATO). (STRUKTURA AČR)

2.5 22. základna vrtulníkového letectva Náměšť nad Oslavou

Tato základna vznikla sloučením dvou leteckých základen v Přerově a Náměšti nad Oslavou. Jedná se o základnu vyzbrojenou dopravními vrtulníky MI-171š a bitevními vrtulníky Mi-24/35. V rámci integrovaného záchranného systému ČR v kraji Vysočina hraje tato základna velkou roli při pomoci civilnímu obyvatelstvu. Základna provádí pátrací akce a je součástí systému letecké záchranné služby. (STRUKTURA AČR)

2.6 15. ženijní pluk Bechyně

Ženijní pluk je určený k bojové a ženijní podpoře AČR. Ženijní pluk je taktéž významný v rámci integrovaného záchranného systému ČR a humanitární pomoci. Pluk disponuje dvěma prapory (151. ženijní prapor v Bechyni a 153. ženijní prapor v Olomouci), které jsou schopny poskytovat těžkou a ženijní techniku a prostředky k dosažení nebo usnadnění různých úkolů. (STRUKTURA AČR)

2.7 53. pluk průzkumu a elektronického boje

Tento pluk se skládá z 532. praporu elektronického boje, 102. průzkumného praporu a Centrum ISR (Intelligence Surveillance and Reconnaissance). Hlavní úkolu pluku lze rozdělit na dvě oblasti. První oblast jsou úkoly v rámci přípravy a modulárním vyčleňování průzkumných sil a prostředků pro podporu rozhodovacích procesů velitelů. Druhou oblast tvoří úkoly v rámci elektronické ochrany vlastních sil, což obsahuje rušení nepřátelských elektronických zařízení, identifikaci možného ohrožení České republiky, zajišťování informací o konkrétní situaci a vedení databáze cílů. Nejmodernějším přírůstkem v tomto pluku jsou prostředky ScanEagle – jedná se o bezpilotní vzdušný průzkum. Tento bezpilotní vzdušný průzkum je plně využíván především na zahraničních misích, kde čeští vojáci provádí patroly. ScanEagle se pohybuje ve vzdušném prostoru nad jednotkami a upozorňuje je na možné ohrožení v jejich bezprostřední blízkosti. (STRUKTURA AČR)

2.8 532. prapor elektronického boje Opava a Tábor

Hlavním úkolem praporu je vyčleňování průzkumných sil a prostředků, které jsou schopny vypátrat, sledovat, zaměřovat, analyzovat a vyhodnocovat činnosti elektronických prostředků nepřítele. V Opavě se nachází štáb a velení praporu a roty elektronického boje. V Táboře se nachází část vyčleněného štábu praporu, rota pasivních sledovacích systémů a rota stacionárních systémů. (STRUKTURA AČR)

2.9 102. průzkumný prapor Prostějov

Průzkumný prapor provádí hloubkový a bojový průzkum. Taktéž provádí optoelektronický vzdušný průzkum. Mezi další úkoly patří zpravodajství z lidských zdrojů (HUMINT) a monitorování situace v daném zájmovém prostoru v bojových i nebojových operacích. Průzkumné jednotky jsou vycvičeny k práci ve dne i v noci a ve ztížených povětrnostních a terénních podmínkách. Část sil průzkumného praporu je schopna provádět výsadky na padácích. Průzkumný prapor pracuje s nejmodernější technikou ke sběru, analýze a vyhodnocování informací. (STRUKTURA AČR)

2.10 31. pluk radiační, chemické a biologické ochrany Liberec

Je jediný specializovaný útvar, který je určený k chemickému zabezpečení a plnění úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení a ostatním radioaktivním a toxickým látkám. Pluk provádí radiační a chemický průzkum. Dále provádí odběr vzorků z kontaminovaných prostorů, laboratorní analýzy radioaktivních a toxických látek. Pluk je taky schopen varovat o napadení zbraněmi hromadného ničení a úniku jiných toxických látek.

Pluk je dále specializovaný na dekontaminaci techniky, materiálu, terénu, osob a poskytování základního zdravotního ošetření (ROLE 1+) a lékařské ošetření osob zasažených při použití zbraní hromadného ničení. (STRUKTURA AČR)

2.11 601. skupina speciálních sil + CPSS (Centrum podpory speciálních sil) + Letecký odřad speciálních sil

Speciální síly nejsou součástí pozemních, vzdušných nebo podpůrných sil AČR, ale spadají přímo pod Ministerstvo obrany ČR samostatně. Speciální síly v České republice jsou jakýmsi strategickým nástrojem a díky svým jedinečným schopnostem mohou významně přispívat k bezpečnosti a obraně České republiky a plnit ty nejnáročnější úkoly a operace.

Činnosti a informace o speciálních silách České republiky jsou velice přísně utajované. Obecně je dáno, že speciální síly jsou speciálně vycvičené jednotky, které jsou schopny provádět pozorovací a bojovou činnost v jakémkoliv prostředí a povětrnostních podmínkách kdekoliv na této planetě. Aby toho byli příslušníci speciálních sil schopni, podstupují velice náročný intenzivní výcvik a přípravu. Konkrétně 601. skupina speciálních sil je srovnatelná s elitními jednotkami z celého světa jako například američtí SEALs nebo britští SAS. Uchazeči do speciálních sil podstupují velmi náročné a tvrdé výběrové řízení, kdy průměrná úspěšnost je 30-40 %. Po výběrovém řízení podstupují příslušníci speciálních sil nesmírně náročný výcvik, který je připravuje na operační nasazení kdekoliv na této planetě. Speciální síly ČR se skládají z 601. skupiny speciálních sil, CPSS a Leteckého odřadu speciálních sil. Centrum podpory speciálních sil zajišťuje veškerou podporu při operačním nasazení 601. skupiny speciálních sil od dopravy až po zásobování nebo samotné fyzické podpory na bojišti. Speciální síly mají v současnosti v ČR vyhrazeny Letecký odřad speciálních sil, který disponuje vrtulníky pro rychlou přepravu příslušníků speciálních sil do operační oblasti. (STRUKTURA AČR)

3 TERORISMUS

Ve světě existuje celá řada definic terorismu. Dodnes však nebyla schválená a přijatá jednotná definice. Podle Auditů národní bezpečnosti České republiky je terorismus politicky, nábožensky nebo jinak ideologicky motivované jednání s použitím násilí s cílem vyvolat strach a hrůzu a rozhodit tím určitý systém v pravidelném chodu. Obecně lze říci, že terorismus jsou metody, činnosti a postupy, které slouží k dosažení určitých cílů. A k dosažení těchto cílů využívá konvenční i nekonvenční prostředky boje včetně násilí, vydírání a vše další, co lze spojit s nejhorsšími prvky zločinu. Hlavním důvodem, proč neexistuje jednotná definice terorismu, je normativnost. Pro jednoho je určitý člověk terorista, pro druhého je to bojovník za svobodu.

Terorismus představuje jednu ze zásadních bezpečnostních výzev současného světa z důvodu, že na světě existuje celá řada aktivních teroristických organizací, které ovládají a kontrolují dané území a silně destabilizují okolní státy. Žádný stát na světě není zcela imunní vůči terorismu. Je to dáno především tím, že kromě aktivních teroristických organizací ve světě, existují i tzv. spící buňky, což jsou jednotlivci nebo i celé skupiny teroristických příslušníků, kteří pobývají i v těch nejbezpečnějších státech na světě. Takové spící buňky jsou napojené na teroristické organizace a jsou schopné téměř v okamžiku udělat cokoli, co je v jejich možnostech a silách nebo k čemu jsou předem určeny. Na druhou stranu hrozba teroristického útoku je v různých státech velice odlišná z historických, demografických, geopolitických a současných důvodů. Například západní Evropa je velmi ohrožena radikálním islamismem z důvodu migrace především islamistů, kteří utíkají z oblastí ozbrojených konfliktů.

Terorismus je bohužel mnohdy spojen s dalšími kriminálními nebo jinak negativními činnostmi. Jedná se zejména o obchod s drogami a obchod se zbraněmi. Tyto dva obchody představují v současnosti nejvýnosnější obchody na celém světě. Tyto obchody umožňují teroristům financovat své činnosti včetně logistického zabezpečení. Nejhorší představou však je terorismus spojený s organizovaným zločinem nebo dokonce se zbraněmi hromadného ničení. Takové spojení a obohacení terorismu na mezinárodní úrovni by mohlo znamenat největší hrozbu ohrožující celou lidskou civilizaci.

Podle Ministerstva vnitra České republiky lze rozdělit terorismus podle jeho motivace včetně nepolitické formy na:

- kriminální terorismus (účelem je získání materiálu, zboží nebo jiných cenností a jedná se o osobnostní obohacení),
- patologický terorismus (účelem je dané psychické uspokojení),
- politický (ideologický) terorismus (účelem je provedení akce z přesvědčení bez osobnostního obohacení).

Politický (ideologický) terorismus jako nejpoužívanější terorismus ve světě se dále rozděluje na:

- ultralevicový terorismus,
- ultrapravicový terorismus,
- etnický terorismus,
- náboženský terorismus,
- environmentální terorismus,
- vigilantistický terorismus,
- „single-issue“ terorismus.

Jinak lze terorismus podle rozsahu jeho působení a získávání prostředků rozdělit na:

- národní terorismus,
- mezinárodní terorismus.

(HLAVINKA, 2016; VLACH, 2018)

3.1 Islámský terorismus

Islámský terorismus též označován jako islamistický terorismus představuje druh terorismu, který patří do skupiny náboženského terorismu a provádějí ho především islámští radikálové. Islámští radikálové jsou lidé, kteří jsou poháněni a motivováni islámskou vírou a pro své přesvědčení, že dělají správnou věc, předkládají texty koránu a hadísů. Hlavním ideologickým proudem islámského terorismu je džihádismus, ze kterého vychází i ty největší teroristické organizace na světě jako například Boko Haram nebo tzv. Islámský stát. Džihád neboli svátá válka je zakotven v islámském náboženství jako prvek rozšiřování islámské víry. Džihádismus v moderních dějinách získal svůj význam zejména při okupaci Afghánistánu tehdejšími Sovětským svazem v 80. letech minulého století. Tehdy se ideologie džihádu prosazovala jako podpora mezinárodní muslimské pomoci ze strany Američanů, Britů a dalších států a dostatečné motivování afghánského lidu bojovat proti mnohem vyspělejší a moderní

armádě tehdejšího Sovětského svazu. V tomto rozsáhlém konfliktu, který si vyžádal statisíce mrtvých, vznikla jedna z nejznámějších a dodnes fungující teroristická skupina Tálibán. Tálibán v současnosti ovládá velké území Afghánistánu, a dokonce se mu i daří získávat další, a právě s Tálibánem se Armáda České republiky na zahraničních misích v Afghánistánu setkává. (NEKOLA, 2017; VLACH, 2018)

3.2 Teroristické organizace

Na světě existuje více jak stovka teroristických organizací. Některé z nich dosáhly takové velikosti, že jsou srovnatelné s malými armádami. Aktivity a činnosti některých organizací jsou tak rozsáhlé, že silně destabilizují celá území a státy. Každá teroristická organizace má své vytyčené cíle, které jsou různé. Může jít například o ovládnutí nebo destabilizaci území, zabíjení lidí, kteří vyznávají jiné náboženství nebo ideologie, obchodování s „bílým masem“, zbraněmi a drogami atd.

Není tajemstvím, že některé teroristické organizace proti sobě bojují. Avšak některé spolu naopak úzce spolupracují a obchodují nebo se dokonce některé teroristické organizace i spojily v jednu. Obchody zahrnují především zbraně, drogy a lidi. Faktem bohužel je, že dokonce i některé státy přímo či nepřímo podporují teroristické organizace.

3.2.1 Tálibán

Podle mnoha zdrojů teroristická organizace Tálibán vznikla po sovětské okupaci Afghánistánu. Tato válka, kdy bojoval tehdejší Sovětský svaz proti afghánskému lidu způsobila obrovskou destabilizaci celého území. Tehdy se museli spojit kmenoví vůdci v Afghánistánu, aby spojili své síly za podpory Američanů proti Sovětům. Toto spojení setrvalo i po válce a tito vůdci se rozhodli, že si podrobí celý Afghánistán a budou v něm vládnout. To se jim povedlo a v devadesátých letech minulého století ovládali a kontrolovali většinu území Afghánistánu. Po teroristických útocích 11. září 2001 na USA provedli Američané 7. října 2001 rozsáhlou invazi do Afghánistánu, kde se nacházely výcvikové tábory Al-Káidy a Usáma bin-Ládin, který údajně stál za útoky 11. září. Al-Kaida tehdy přímo spolupracovala s Tálibánem, a tak se americká intervence obrátila i proti Tálibánu a jeho kmenovým vůdcům, které pár let zpět ještě Američané silně podporovali v boji proti Sovětskému svazu. Po invazi amerických vojsk do Afghánistánu vliv Tálibánu značně utrpěl především v oblastech velkých měst a Tálibán po pěti letech ovládal už pouze okrajové a odlehlé oblasti Afghánistánu. Z toho důvodu Tálibán zcela změnil svou strategii a přešel na taktiku guerillové

války neboli partyzánské války obohacena o nástražné výbušné systémy, sabotáže a cílené likvidace. To vše z důvodu, že Tálibán se nemohl silou rovnat aliančním silám NATO, které v Afghánistánu operovaly a operují dodnes. Tálibán ve svém partyzánském boji nikdy zcela nepolevil ani neustoupil, a tak vznikl dlouhý a velice vyčerpávající konflikt, který trvá dodnes. V současnosti Tálibán dokonce získává zpět na svou stranu některá území vlivem stahování některých vojsk NATO z Afghánistánu.

Tálibán v současnosti patří mezi nejaktivnější největší a nejnebezpečnější teroristické skupiny na světě. Pro ovládnutí území nemají problém využívat strach a brutalitu. Jsou velmi dobře vyzbrojeni díky americké podpoře při sovětské okupaci Afghánistánu, a naopak údajné podpoře jiných států za okupace aliančních jednotek NATO. Tálibán je založen na radikálním islámu a paštunském nacionalismu.

Zajímavostí zůstává skutečnost, že Tálibán přes veškeré své aktivity a neustálou činnost, která je bez pochyby teroristická, nefiguruje na seznamu teroristických organizací některých států jako například USA. Proto není divu, že během současné války v Afghánistánu docházelo k řadám dohod a úmluv mezi USA a Tálibánem, i když se tyto celky střetávají v boji. (ULRICOVÁ, 2015; VLACH, 2018)

3.2.2 Boko Haram

Organizace Boko Haram se stala jednou z nejbrutálnějších teroristických organizací na světě po smrti jejich vůdce Mohammeda Yusufa v roce 2009. Po smrti tohoto vůdce bylo zažehnuto obrovské násilí, které Boko Haram rozpoutalo v Nigérii a okolních státech. Boko Haram začalo ústavně bojovat proti nigerijské vládě, a dokonce se i pokusilo vládu svrhnout povstáním v roce 2009. Toto povstání si vyžádalo více jak 800 lidských životů, ale nebylo úspěšné. Nigerijská vláda toto povstání ustála, zatkla desítky členů Boko Haram a zastřelili hlavní vůdce. Tehdy si nigerijská vláda myslela, že proti Boko Haram zcela zvítězila. Bohužel skutečnost byla taková, že toto neúspěšné povstání byl teprve začátek brutální a krvavé války, která trvá dodnes. Boko Haram se uchýlilo k soustavným bombovým útokům, únosům, vraždění a znásilňování. Tímto Boko Haram získávalo čím dál větší sílu a vytvářeli čím dál větší strach. V letech 2013 a 2015 Boko Haram zavraždili přes 11 tisíc lidí. Nigerijská vláda vlivem neustálé činnosti Boko Haram velice rychle slábla a ztrácela na svém významu. Boko Haram postupně zcela ovládlo severovýchod Nigérie a některá území i ve státě Čad, Kamerun a Niger.

Boko Haram se asi nejvíce zapsalo do moderních dějin únosem 276 dívek z internátní školy v Chiboku v dubnu 2014. Tento teroristický čin upoutal pozornost celého světa. Lidé z celého světa včetně politiků a slavných osobností se zapojovali do kampaně s názvem „Vraťte nám naše dívky“. Boko Haram některé z nich pustilo na svobodu a jiným se podařilo utéct ze zajetí. Více jak sto dívek je však dodnes v zajetí Boko Haram a neexistují zprávy, jestli jsou ještě vůbec naživu. Boko Haram tento teroristický čin ještě nejednou zopakoval jako například ve městě Dapchi, kde unesli dalších 110 dívek. Jedná se především o školy, které vyznávají křesťanství a Boko Haram tyto dívky unáší, aby je převedlo na víru v islám. Za poslední roky jich unesli tisíce.

Boko Haram znamená v překladu „Západní vzdělání je tabu“. Boko Haram je islamistická skupina, která má v současnosti za cíl z Nigérie udělat muslimský stát bez jakéhokoliv zasahování západních mocností. Boko Haram násilně přetváří víru lidí z křesťanství na islám. Od prvopočátku nenávidějí západní svět a jeho hodnoty. Proti nigerijské vládě neustále bojují a rozšiřují, že je tato vláda zkorumpovaná a protimuslimská. Boko Haram na svém ovládnutém území zakládá muslimské školy, náboženská centra vyznávající islám a staví mešity.

Boko Haram patří mezi největší a nejnebezpečnější teroristické skupiny na celém africkém kontinentu. Využívají sebevražedné atentáty, rozsáhlé bombové útoky a ozbrojené přepady. Útoky jsou namířeny především na bezbrannou společnost a vládu Nigérie. Pro Boko Haram jsou lidé pouze nástroje k vedení války, a tak není výjimkou, když posílají malé děti, které mají na těle připevněnou výbušninu. Toto masové vraždění, genocidy a rozsáhlé násilí pokračuje dodnes a postupně i eskaluje.

Boko Haram jednoznačně chtějí vybudovat vlastní radikálně muslimský stát včetně fungujících úřadů a potřebných institucí stejně jako to zamýšlel Islámský stát v Sýrii. Boko Haram má jednu z největších zásluh na migraci obyvatel do Evropy. Jedná se především o lidi, kteří utíkají z oblastí konfliktu právě z afrických zemí, kde působí Boko Haram. (CNN, 2018; VLACH, 2018)

3.2.3 Islámský stát

Tzv. Islámský stát je teroristická organizace, která vyznává radikální islám a jedna z mála teroristických skupin na světě, které se podařilo ovládnout nemalé území včetně velkých měst. Islámský stát existuje a provádí svou činnost už od roku 2006, ale tehdy se soustředil pouze v Iráku, kdy se snažil ovládat některá území. Islámský stát stejně jako Boko Haram

měl za cíl ovládnout určité území a vytvořit samostatný muslimský stát, což se mu i povedlo, kdy v roce 2014 vyhlásil samostatný stát na svém dobitém území v Sýrii a Iráku. Tento vyhlášený samostatný stát však neuznal žádný jiný existující stát. Islámský stát od roku 2012 působil především v Sýrii a severní části Iráku, kde chtěl obnovit chalífát. V Sýrii byla naplno rozpoutaná občanská válka, čehož Islámský stát využíval a zcela ovládl město Mosul a další. Své území rozšiřovali a zabírali i na severu Iráku, kde zabrali město Fallúdža a Ramadí a zcela ovládl většinu území irácké provincie Anbár. Irácká vláda však brzy zakročila svými ozbrojenými silami, které jsou plně podporovány Američany. Kromě toho se v Sýrii potkalo několik zájmů různých států a skupin. V Sýrii kromě sil NATO operovaly i ruské ozbrojené síly, které bombardovaly území o velké rozloze. Dále proti Islámskému státu tvrdě bojovali Kurdové, kteří vyznávají jiný druh islámu.

Hlavou Islámského státu byl samozvaný chalífa Abú Bakr al-Bagdádí. Bagdádí je v současnosti vnímán jako druhý Usáma bin-Ládin. Jeho radikální kroky a činy pocítil celý svět ať už to byly veřejné popravy zpravodajských pracovníků nebo brutální násilí páchané na domorodém obyvatelstvu včetně militarizace dětí. Bagdádí byl navíc od někoho velmi dobře financován, protože se mu dařilo do řad Islámského státu najímat i bývalé příslušníky sil NATO, speciálních jednotek, ale i obyčejné lidi z celého světa, kteří ideologii Bagdádího zcela podporovali a bojovali za něj ať už kvůli přesvědčení nebo pro peníze. Islámský stát se v jednu chvíli stal akutním globálním problémem celého světa v rámci problematiky terorismu.

Postupně však Islámský stát nedokázal dlouhodobě odporovat a bránit se proti irácké armádě, úderům speciálních sil NATO, ofenzivě Kurdů a rozsáhlému bombardování Ruské federace. Postupně Islámský stát ztrácel své dobité území, avšak ve svém boji nepolevoval. V letech 2017 až 2019 však přišly tvrdé rány, kdy irácká armáda zahájila tvrdé ofenzívy do měst ovládaných Islámským státem. V březnu 2019 Islámský stát ztratil poslední město Baghúz v Sýrii. Od té doby IS přešlo v partyzánskou taktiku boje, avšak v říjnu 2019 prezident USA potvrdil světu smrt Bagdádího, kdy proti němu vedly úder americké speciální síly Seals. Podle oficiální zprávy prezidenta Donalda Trumpa použil Bagdádí sebevražednou vestu, avšak za předešlé dva roky, kdy nejen Američané šli tvrdě po Bagdádím vyšly asi další dvě zprávy o možném zabití Bagdádího.

Islámský stát způsobil nejen občanskou válku v Sýrii a obrovské nepokoje v Iráku, ale taky způsobil masovou migraci z těchto oblastí. Vlivem činností Islámského státu emigrovaly statisíce obyvatel do Evropy. V současnosti je Islámský stát potlačen, ale odborníci na

terorismus se shodují, že tato teroristická organizace přetváří svoji organizaci a strategii a změni svůj cíl z ovládnutí území a vytvoření samostatného státu na ozbrojené přepady, sabotáže a celkovou destabilizaci daného území, které však už nebude chtít ovládnout, jako to dělá mnoho teroristických skupin na světě. Taky je faktem, že po porážce Islámského státu se vrací mnoho lidí včetně Evropanů zpět do svých vlastí a nelze vyloučit, že by mohli v ideologii a činnosti Islámského státu pokračovat na jiných územích. Tito lidé jsou pod drobnohledem tajných služeb daných států. (VLACH, 2018; WEISS a HASSAN, 2015)

3.2.4 Další teroristické organizace

Na světě kromě výše zmíněných organizací existuje celá řada dalších organizací různých vyznání náboženství a prosazování různých ideologií. To je problém, proč neexistuje jednotná a všemi uznávaná definice terorismu. Islámský terorismus jednoznačně patří mezi nejrozšířenější terorismus na světě. Avšak za teroristickou skupinu lze pokládat i například drogové kartely v Jižní Americe, které vůbec nezajímá nějaké ovládnutí území jako mnoho islámských teroristických organizací, ale především obchod s drogami a se zbraněmi.

Není tajemstvím, že teroristické organizace proti sobě bojují, ale i vzájemně spolupracují a provádí společně různé akce a obchody. Kromě toho není pochyb o tom, že do činnosti teroristických skupin jsou zainteresovány přímo nebo nepřímo i jiné státy nebo organizace.

4 FORMY TERORISMU

Od konce 20. století, kdy se terorismus začal celosvětově vnímat jako globální problém světa, začali experti na tuto problematiku vytvářet různé definice a odbornou literaturu, která se terorismem zabývá. Během uplynulých let se postupně objevovaly nové druhy terorismu, a tak bylo velice složité vytyčit vůbec nějaké formy terorismu pro určitou klasifikaci, zařazení a nasazení potřebných sil proti daným teroristickým aktivitám.

Nejčastější a nejběžnější rozdělení forem terorismu je podle využívaných metod a prostředků k teroristické činnosti.

Jedná se o formy terorismu:

- letální,
- neletální,
- smíšené.

Toto rozdělení značně usnadnilo klasifikaci teroristických činností a následné použití vhodných sil a prostředků k případné obraně a prevenční ochraně proti terorismu. (HLAVINKA, 2018; VLACH, 2018)

4.1 Letální formy

Letální formy terorismu lze chápat jako terorismus, který má především smrtící dopady. Jinak se mu říká i smrtící terorismus. Tato forma terorismu patří mezi nejpoužívanější na světě. Zpravidla se tato forma terorismu rozděluje na:

- konvenční,
- nekonvenční.

4.1.1 Konvenční terorismus

Tato forma letálního terorismu představuje používání smrtících zbraní. V praxi to znamená používání především střelných zbraní a dalšího zbraňového arzenálu jako protitankové střely, granáty a těžké zbraně. Kromě toho jsou sem zařazena i nástražná výbušná zařízení, které se v současnosti stávají nejpoužívanějšími prostředky terorismu. Konvenční terorismus byl na svém vrcholu v 80. a 90. letech minulého století. V těchto letech byly prováděny stovky teroristických útoků napříč celým světem. Bohužel v současném světě existují tři

otevřené války s teroristickými organizacemi (Sýrie, Afghánistán, střední Afrika), kde se forma letálního konvenčního terorismu objevuje neustále. (VLACH, 2018)

4.1.2 Nekonvenční terorismus

Další formou letálního terorismu je nekonvenční terorismus tedy terorismus, který taktéž používá smrtící zbraně, ale takové zbraně, které jsou schopny masového zabíjení. Tyto zbraně jsou odsuzovány drtivou většinou státu na světě i přes fakt, že je některé státy vlastní, a dokonce i vyvíjejí a vylepšují. Jedná se o používání zbraní hromadného ničení (ZHN), avšak celosvětově jsou tyto zbraně označovány jako CBRN.

CBRN zahrnuje:

- chemické zbraně,
- biologické zbraně,
- radiologické zbraně,
- jaderné (nukleární) zbraně.

Chemické zbraně jsou hojně využívány i v současném světě zejména ve válce v Sýrii, kdy došlo za poslední roky k několika útokům pomocí nervově paralytických látek jako například sarin a tabun. Chemické zbraně mají výhodu, že nejsou oproti těm ostatním nákladné a složité na výrobu a následně na jejich údržbu. Typickým příkladem jsou různé druhy granátů obohacené o chemickou sloučeninu, která je po výbuchu rozprášena do okolí. Zde je však možné takové zbraně už zařadit do smíšených forem terorismu. Ovšem využití chemických zbraní může být i naprosto jednoduchou formou, která se stala například v tokijském metru, kdy byl použit tekutý sarin v sáčkách. Po propíchnutí těchto sáčků se sarinem a následně reakcí s ovzduším se začal tekutý sarin odpařovat ve formě smrtícího plynu. Chemické zbraně jsou nejvíce pravděpodobné zbraně ke zneužití z problematiky CBRN, které jsou a nadále mohou být zneužívány teroristy.

Biologické zbraně představují zbraně, které velice účinně dokážou maskovat svoje použití. Může se jednat například o různé nemoci a celkový vliv uměle vytvořených mikroorganismů na člověka. Posouzení, zda se jedná o cílený útok biologickou zbraní zpravidla vyžaduje biologické testy v laboratořích.

Jaderné zbraně představují z problematiky CBRN ty nejnákladnější zbraně v celém rozsahu. Jaderné zbraně jsou velice náročné na výrobu, kdy je zapotřebí několik specialistů například z jaderné fyziky. Následné skladování, údržba apod. rozhodně nevytváří vhodné zbraně

zneužitelné teroristy. Takový případ by mohl nastat zřejmě pouze v situaci, že by si teroristé takovou zbraň od někoho koupili nebo ji odcizili.

Alternativou jaderných zbraní v levnější a přijatelnější formě pro teroristy se pak stávají radiologické zbraně. V praxi jde především o tzv. „špinavé bomby“. Bomby nebo nástražné výbušné systémy, které jsou obohaceny například radioaktivním materiálem nebo přímo jaderným odpadem. Výbuch rozmetá radioaktivní látky do okolí, které začnou ozařovat celou zasaženou oblast. Není tajemstvím, že na světě proběhlo několik případů ze strany povstaleckých nebo teroristických skupin na transporty jaderného odpadu nebo jiných alternativ využitelné pro výrobu špinavé bomby. (VLACH, 2018)

Historie CBRN

Využití CBRN prostředků je fenoménem začátku 20. století, kdy Evropa byla ve velkém rozpoložení a blížila se neúprosně první světová válka, která změnila celou Evropu.

Výzkum CBRN měl největší rozmach na konci 19. století při průmyslové revoluci. Největší nasazení CBRN prostředků tedy především chemických zbraní bylo v první světové válce, kdy se masově používal chlorový plyn a yperit na západní frontě v Evropě. Vlivem rozsáhlého používání chemických zbraní v této válce přišlo o život tisíce vojáků.

Nejvýraznějším mezníkem v pokroku se CBRN prostředky bylo využití jaderných zbraní v roce 1945. V tomto roce se druhá světová válka blížila do svého závěru. V Evropě byla válka ukončena 8. května 1945, avšak válka v Pacifiku mezi Japonskem a USA zuřila dál. V srpnu roku 1945 tehdejší americký prezident Truman schválil útok pomocí jaderných zbraní na japonské města Hirošima a Nagasaki. Tehdy poznal celý svět obrovský ničivý a likvidační potenciál jaderných zbraní. Použití jaderných zbraní v této době si vyžádalo obrovské ztráty lidských životů a dopady na tamější obyvatelstvo to má dodnes.

V dnešní době je však potřeba se na problematiku CBRN dívat komplexně, protože používání CBRN se objevuje i mimo vojenství. Právě CBRN prostředky začaly být zneužívané teroristy. Od konce 20. století došlo k mnoha útokům pomocí CBRN. Například použití sarinu v tokijském metru v roce 1995, kdy o život přišlo 12 osob a přes 5000 jich bylo zasaženo, a to jen díky tomu, že tento sarin nebyl úplně čistý, jinak by obětí bylo desetinásobně více. Další útoky pomocí CBRN vznikly v USA v letech 2001 a 2002, kdy došlo k používání B-agens antraxu. Dalším případem byla válka v Iráku, kdy invaze amerických vojsk byla tehdy odůvodněná právě násilným odzbrojením Iráku, který v té době měl údajně v držení mnoho chemických zbraní a provozoval výzkum a vývoj biologických zbraní. Ovšem

postupem času mnoho zdrojů začalo uvádět, že to byla lež a žádné chemické zbraně ani biologické zbraně nebyly v Iráku nalezeny. Dalším případem, tentokrát v Evropě, byl incident v Londýně v roce 2006, kdy bylo nalezeno polonium, což je radioaktivní materiál.

Postupem času, kdy byl postupně zjišťován smrtelný potenciál CBRN, mnoho států začalo s vývojem, výzkumem a výrobou těchto zbraní. Státy, které mají dostatečné finanční zázemí a schopnosti, samozřejmě začaly vyvíjet jaderné zbraně, které mají z těch všech ZHN nejničivější potenciál. Avšak státy, které na tohle neměly, tak se unáhly k výrobě chemických a biologických zbraní. Jednalo se především o státy na Blízkém východě a v severní Africe. Později vzešlo najevo, že takový Egypt se stal zemí s největším zbraňovým arzenálem chemických zbraní ve formě plynových granátů, minometných granátů a raket obohacené o chemické látky. Vlivem celosvětového ozbrojování CBRN mezinárodní organizace jako NATO, EU a OSN začaly vytvářet strategie odzbrojování CBRN a podmínky později zákazy používání těchto zbraní.

V současnosti má opět největší rozmach používání chemických zbraní zejména zřejmě z důvodu, že tyto zbraně nejsou tak složité na výrobu ani na údržbu. V Sýrii, kde v současnosti probíhá občanská válka a zároveň zde prosazuje své zájmy mnoho států, začaly být ve velkém množství používány nervově paralytické látky tedy chemické zbraně. Podle zpráv OSN se jedná většinou o sarin. V Sýrii došlo celkově k sedmi útokům, kde byly zřejmě použity chemické zbraně, kdy u pěti z nich bylo zcela potvrzeno použití chemických zbraní. U zbývajících dvou toto použití nebylo potvrzeno, avšak nebylo zcela vyloučeno. Vyšetřováním těchto útoků se dodnes zabývá OSN. Problémem jsou v Sýrii informace. Jelikož se jedná o válečné území, tak je velice těžké odhadovat, kdo vůbec tyto zbraně používá. Faktem však je, že v Sýrii byly chemické zbraně použity nejen na příslušníky ozbrojených sil a vojenských milic, ale i na civilisty včetně žen a dětí, jak tomu bylo například v srpnu 2013 v oblasti Ghúta východně od Damašku. Tento konkrétní útok si vyžádal stovky obětí především žen a dětí. Oficiální zpráva tohoto konkrétního útoku zcela jasně potvrdila použití raket země-země, které obsahovaly sarin, avšak už neuvádí, kdo za tímto útokem stál.

Situace v současné Sýrii jednoznačně ukazuje, že pokud se situace vymkne kontrole a celá země je v naprosté destabilizaci a občanské válce, dochází k používání všech prostředků včetně těch celosvětově zakázaných jako jsou právě chemické zbraně.

4.2 Neletální formy

Neletální formy terorismu jsou v současnosti označovány i pod pojmem moderní terorismus. Tato forma terorismu představuje zejména používání běžně dostupných prostředků pro účely a naplnění cílů terorismu. Kromě toho jsou zde zařazeny i moderní nástroje, které se taktéž zneužívají pro zájmy terorismu.

Neletální formy se dělí na:

- terorismus pomocí běžných prostředků,
- nekonvenční terorismus.

4.2.1 Terorismus pomocí běžných prostředků

Zpravidla se jedná o běžné dostupné prostředky, které jsou volně dostupné v běžném životě nebo se vyskytují kolem nás. Tyto prostředky se pak používají k vykonání teroristického činu. Typickým příkladem se stává automobil, vlak, letadlo nebo i loď. Tato forma terorismu ukázala svou tvář a ničivý charakter zejména ve dne 11. září 2001, kdy několik dopravních letadel padlo do moci teroristických islámských radikálů, kteří je poté použili jako řízenou střelu proti významným budovám na východním pobřeží USA. Tato forma terorismu neměla ani Evropu, kdy teroristický příslušník najel kamionem do davu lidí v centru města. Do této kategorie neletální formy terorismu taktéž patří zneužívání elektronických zařízení a psychologické metodiky. (VLACH, 2018)

Kyberterorismus

Kyberterorismus patří mezi druhy moderního terorismu. Kyberterorismus představuje úmyslný útok na počítačové systémy, sítě, servery, programy a samozřejmě i na uživatele v kyberprostoru. Kyberterorismus rozhodně nepatří mezi smrtící formy terorismu, ale dokáže značně uškodit mezinárodním organizacím, státům, kritické infrastruktuře a osobám samotným. V kyberprostoru se nachází citlivé informace, důležitá data a počítačové systémy a programy, které řídí například některé obranné vojenské systémy nebo třeba bankovní systém státu. Kyberterorismus má tedy široké spektrum cílů a vlivem současné digitalizace světa se toto spektrum cílů neustále zvětšuje. Fakt, že kyberterorismus nevyužívá smrtící nástroje neznamena, že nemůže být příčinou úmrtí člověka.

Jasně vytyčení kyberterorismu neexistuje stejně jako jednotná definice terorismu samotného. Odborníci se dokonce shodují, že je vymezení kyberterorismu ještě problematičtější než

vymezení terorismu samotného. Někteří experti pokládají za kyberterorismus vypuštění jakéhokoliv viru nebo malwaru do sítě a někteří naopak vnímají jako kyberterorismus pouze kyberkriminalitu, která vede k újmě nějakého systému, programu nebo člověka samotného. Faktem zůstává, že kyberterorismus je nedílnou formou terorismu, která značně rozšiřuje možnosti útoků tohoto světového fenoménu.

Psychologický terorismus

Psychologický (psychopatický) terorismus ani tak nesouvisí s teroristickými aktivitami a činnostmi, ale spíše se zabývá především otázkou motivace a myšlení, které teroristy vede ke konání teroristických činů. Jak bylo již zmíněno, tak terorismus může prosazovat různé ideologie a náboženství případně jiná přesvědčení. Psychologický terorismus pak spočívá i v metodice, jakou teroristé své ideologie prosazují mezi další lidi a snaží se je psychologicky přesvědčit, že jedině jejich ideologie je ta správná. Na světě za posledních 30 let bylo mnoho představitelů terorismu, kteří se zapsali do historie nejenom svými vykonanými činy, ale hlavně i tím, kolik je následovalo a podporovalo lidí, kteří pro ně byli schopni udělat téměř cokoli. Typickým příkladem je například Saddám Husajn, Usáma bin Ládín nebo taky Abú Musab az-Zarkáví nebo již zmíněný Abú Bakr al-Bagdádí.

Například Usáma bin Ládín byl pro celý Pákistán velice uznávaný člověk a po jeho smrti v Pákistánu vzniklo poutní místo islámistů včetně pomníků tohoto teroristy. Psychologický terorismus jednoznačně využívá metodik psychologie, jak člověka přesvědčit, že daná ideologie je jako jediná naprosto správná a ušlechtilá. Navíc psychologickému terorismu velice nahrává islámské náboženství, které je často využíváno pro přesvědčení lidí k různým teroristickým činnostem.

4.2.2 Nekonvenční terorismus

Nekonvenční neletální forma terorismu znamená používání moderních zbraní a zařízení, které jsou založeny na bázi akustiky, optiky a EMP neboli elektromagnetický impuls. Nejedná se rozhodně o smrtelnou formu terorismu. Tato forma terorismu má za cíl především dočasně vyřadit protivníkovi přístroje z fungování a případného boje. Tyto zbraně přímo neohrožují člověka na životě. V praxi se jedná například o použití EMP granátu. Granát, který svým výbuchem iniciuje elektromagnetický impuls, který vyřadí veškeré elektronické přístroje a zařízení v jeho dosahu. Avšak je zde potřeba zdůraznit, že tyto moderní zbraně jsou velmi drahé a nákladné na výrobu.

Vznik této formy terorismu jde současně ruku v ruce s postupným objevováním nových technologií, systémů a nových elektronických zařízení a přístrojů nejen na trhu, ale i ve vojenství. Digitalizace přímo i nepřímo ovlivňuje současné válečné konflikty. Například Izrael, ale i USA se v současnosti zabývá autonomními zbraněmi, což jsou zbraně, které mají už jakousi svou umělou inteligenci. Ve světě jsou už zcela běžné systémy aktivní obrany bitevních lodí nebo dokonce tanků. Taková obrana spočívá v počítačovém systému, který pracuje společně s nějakým radarem a má určitý obranný arzenál jako mateční střely, dýmovnice nebo dokonce protiraketový systém jako Aegis nebo Phalanx, který v případě ohrožení objektu použije pro svou obranu. Kromě toho jsou v současnosti zcela běžné drony a bezpilotní letouny včetně raket a dalších prostředků k ničení. Drony jsou zcela běžné i v používání ze strany teroristických skupin jako prostředek průzkumu a špionáže. (VLACH, 2018)

4.3 Smíšené formy

Smíšené formy nepředstavují nic jiného než kombinování všech letálních a neletálních forem k provedení útoků a naplnění vytyčených cílů. Typickým praktickým a velmi využívaným příkladem ze strany terorismu je dodávkové vozidlo naplněné výbušninou. Takový příklad je bez problému srovnatelný s řízenou střelou. Taková dodávka, ve které se nachází několik set kilogramů výbušniny, je schopna srovnat se zemí celou čtvrt' města. Z teoretického hlediska jde tedy v takovém případě o kombinování běžně dostupných prostředků s letálními konvenčními formami terorismu. Lze do tohoto i zařadit sebevražedné atentátníky, kteří jsou taktéž často předmětem teroristických útoků, kdy jde o použití člověka, který má na sobě výbušninu a odpálí se dobrovolně či nedobrovolně v dané chvíli na daném místě.

Obavy mají světové organizace zaměřené na terorismus, že by se rozmohlo kombinování letálních konvenčních forem s těmi nekonvenčními. Tedy obohacování smrtících forem terorismu CBRN. Takhle obohacené smrtící formy terorismu by se staly ještě více smrtící. Taktéž současná digitalizace a robotika může přinést různé smíšené formy terorismu. Například dron, který nese výbušninu, která by byla ještě obohacena o CBRN. Najednou vzniká smíšená forma hned tří různých forem terorismu. (VLACH, 2018)

5 ZAHRANIČNÍ MISE AČR

V současnosti se AČR zapojuje do mnoha zahraničních misí především na území Blízkého východu, v Africe, ale i v samotné Evropě. Tyto mise mají vojenský i mírový charakter. Každý voják AČR, který odjíždí na zahraniční misi, prodělal patřičný komplexní výcvik k tomu, aby byl schopen dobře odvádět svou práci a plnit zadané úkoly.

5.1 Afghánistán

AČR byla aktivně zapojená do činnosti Úkolového uskupení ISAF (International Security Assistance Force), jehož úkolem bylo stabilizovat dané území a potlačovat aktivitu teroristické organizace Tálibán. Mise ISAF v Afghánistánu byla ukončena 31. prosince 2014. Nová mise od 1. ledna 2015 nese název Resolute Support Mission, do které je opět AČR aktivně zapojena.

Úkolové uskupení AČR v misi Resolute Support Mission organizuje všechny jednotky AČR, které působí na území Afghánistánu. Samotné Úkolové uskupení AČR v misi RSM působí v prostoru od června 2010, jehož cílem je provádět podporu všech jednotek AČR na celém území dnešního Afghánistánu. ÚU AČR zajišťuje neustálé velení a řízení nasazených sil. Taktéž organizuje a řídí součinnost při plnění operačních úkolů. K 3. září 2019 sloužilo v misi RSM v Afghánistánu 253 českých vojáků.

Struktura současného již 19. Úkolového uskupení AČR v misi Resolute Support Mission:

- velitelství 19. ÚU AČR RSM,
- jednotka AAT Kábul,
- strážní rota BAF,
- skupina spojovacího modulu (zařízení) – tým specialistů v oblasti komunikačních technologií,
- zastoupení na velitelstvích RSM.

Úkolem 19. ÚU AČR RSM je komplexní podpora nasazených jednotek v prostoru. Jedná se zejména o podporu personální, akviziční, kontraktační nebo právní, ale i operační, logistickou, zdravotnickou a komunikační.

Velitelství 19. ÚU AČR RSM

Toto velitelství je dislokováno na základně na Mezinárodním letišti Hamida Karzáiho v Kábulu. Na tomto letišti má AČR vytvořeno vlastní zázemí pro zabezpečení velení, řízení

a podpory nasazených jednotek na území celého Afghánistánu. Velitelství provádí administrativní činnosti a nasazeným jednotkám poskytuje komunikační, informační, logistickou a případně zdravotnickou podporu a zabezpečení.

Strážní rota BAF

Strážní rota působí na BAFu neboli na letišti v Bagramu v provincii Parwan. Rota zde působí od října 2013. Hlavním úkolem strážní roty BAF je provádění bezpečnostních opatření v přiděleném prostoru odpovědnosti. Hlavním cílem je eliminace nepřátelských aktivit proti základně BAF (Bagram Air Field). Strážní rota BAF provádí zejména kontrolu vnějšího perimetru základny v Bagramu a podílí se na ochraně a obraně základny společně s americkými, gruzínskými a afghánskými vojáky. V praxi se jedná zejména o provádění patrol pomocí vozidel včetně taktického bezpilotního letounu ScanEagle. Další činností strážní roty BAF je výcvik a poradenská činnost jednotek ANA (Afghánská národní armáda).

Jednotka AAT v Kábulu

Jednotka AAT v Kábulu představuje letecký poradní tým. Tato jednotka působí na Mezinárodním letišti Hamida Karzáiho v Kábulu stejně jako velitelství 19. ÚU AČR RSM. Primárním úkolem jednotky AAT je výcvik a poradenství pilotů a pozemního personálu vzdušných sil ANA. Jednotka AAT se skládá z českých pilotů a techniků, kteří provádí výuku a výcvik na vrtulníky typu Mi-17.

Zastoupení na velitelstvích RSM

Jedná se o jednotlivé příslušníky AČR, kteří jsou zařazeni na různé funkce a pozice v mezinárodních štábech. Jejich úkolem je provádět odbornou činnost různých profesí jako například operační činnosti, meteorologické činnosti, řízení letového provozu na letištích a další logistické činnosti. (MISE ARMY)

5.2 Lotyšsko a Litva

Toto zahraniční nasazení vzešlo z Varšavského summitu NATO v červenci 2016, kde bylo rozhodnuto o vytvoření čtyř bojových uskupení. Jednalo se konkrétně o bojové uskupení v Polsku pod vedením USA, v Litvě pod vedením Německa, v Lotyšsku pod vedením Kanady a v Estonsku pod vedením Velké Británie. Vojenský příspěvek členských států NATO do těchto bojových uskupení je zároveň potvrzením závazku, který plyne z principu kolektivní obrany NATO. Tyto bojová uskupení vznikly jako prevence proti ruské eskalaci síly

na hranicích s Ukrajinou a pobaltských států. Tyto bojové uskupení by měly sloužit pro případnou rychlou obrannou reakci případně jako protiúder při případném ruském napadení.

AČR je zapojena aktivně do bojového uskupení v Lotyšsku. Jedná se o již 3. úkolové uskupení, které v Lotyšsku působí. Jádrem úkolového uskupení v Lotyšsku tvoří příslušníci 72. mechanizovaného praporu. Bojové uskupení v Lotyšsku je dislokováno na lotyšské vojenské základně ve výcvikovém prostoru Adazi, které je vzdáleno asi 45 km severovýchodně od hlavního města Riga.

Na území Litvy působí druhé rotní úkolové uskupení pod vedením Německa. Jádrem tohoto bojového uskupení je 41. mechanizovaný prapor z Žatce. Jedná se o 230 osob. Základem tohoto mechanizovaného praporu jsou obrněná vozidla Pandur. Základna bojového uskupení v Litvě se nachází ve výcvikovém prostoru litevské armády Rukla, který je vzdálen asi 70 km severozápadně od Vilnius. Avšak toto rotní úkolové uskupení ukončilo svou činnost 31. července 2019. Toto bojové uskupení tvořilo 7 států pod vedením Německa. Celkem se na území Litvy vystřídal více než 450 českých vojáků. (MISE ARMY)

5.2.1 Baltic Air Policing

Od druhé poloviny roku 2019 se spustilo mezinárodní střežení vzdušeného prostoru Pobaltí (Baltic Air Policing). I do tohoto mezinárodního střežení je AČR zapojena svými letouny JAS-39 Gripen. AČR zde působí celkem pěti letouny typu Gripen z 21. základny taktického letectva Čáslav. Cílem je ochrana vzdušeného prostoru nad územím Pobaltských států. Jedná se tedy o Lotyšsko, Litvu a Estonsko. Do tohoto mezinárodního střežení vzdušeného prostoru je celkem zapojeno 95 vojáků. České letouny jsou začleněny do Integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany – NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System). České nasazení je v přímé podřízenosti mnohonárodního operačního střediska vzdušných sil CAOC (Combined Air Operations Centre). Letouny typu Gripen jsou v rámci spojeneckého nasazení vyzbrojeny naváděnými raketami a kanonem. (MISE ARMY)

5.3 Mali

Čeští vojáci jsou nasazení do mise Minusma v Mali. O realizaci této mise bylo rozhodnuto na základě žádosti malijské vlády a rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN. Malijská vláda vyzývá všechny členské státy OSN a mezinárodní organizace včetně Evropské unie

o poskytnutí pomoci malijské vládě a jejich ozbrojeným silám formou výcviku a materiálního vybavení. Česká republika se připojila k výcvikové misi Evropské unie – European Training Mission (EUTM) v Mali. Cílem je podpora místní vlády a ozbrojených sil ve vedení boje, zlepšování taktiky boje a vybavit ozbrojené síly potřebným vybavením pro boj proti povstalcům. Hlavním úkolem je tedy pomoc při výstavbě a výcviku malijské armády, aby byla schopna čelit útokům islamistických radikálů a zachovat suverenitu země.

Struktura nasazení AČR v Mali:

Velení a štáb úkolového uskupení AČR,

- 1. jednotka ochrany Bamako,
- 2. jednotka ochrany Koulikoro,
- zastoupení OSN Minusma.

Úkolem 1. jednotky ochrany Bamako je ochrana velitelství výcvikové mise EUTM v Bamaku. Tuto jednotku tvoří 31 příslušníků AČR. Provádí doprovody velitelů a štábů mise a zabezpečují velitelství a ochranu VIP osob a MEDEVACu. Jádrem jednotky tvoří vojáci 53. pluku průzkumu a elektronického boje, které je doplněno o příslušníky 41. mechanizovaného praporu.

Úkolem 2. jednotky ochrany Koulikoro je zabezpečení ochrany výcvikového kempu v Koulikoro. Jednotka zabezpečuje doprovody a ochranu příslušníků velitelství, a především se podílí na výcviku malijské armády. Tato jednotka úzce spolupracuje s francouzskými, malijskými, německými a španělskými jednotkami. Jádrem jednotky tvoří 44. lehký motorizovaný prapor, který je doplněn o příslušníky 53. pluku průzkumu a elektronického boje, 42. mechanizovaného praporu a 14. pluku logistické podpory.

Mise v Mali nabývají na svém významu a AČR je do nich v posledních letech stále více zapojováno. V dubnu 2020 byl dokonce jmenován na funkci velitele sil výcvikové mise EU v Mali brigádní generál AČR. Tato skutečnost je pro AČR nejvýše přidělenou funkcí v rámci EU a NATO mise. (MISE ARMY)

5.4 Irák

Od druhé poloviny roku 2018 je vytvořeno Úkolové uskupení AČR Irák. Vojáci AČR jsou zde nasazeni do operací OIR (Operation Inherent Resolve) a NMI (NATO Mission in Iraq).

Struktura Úkolového uskupení AČR v Iráku:

- velitelství ÚU AČR Irák,
- výcviková jednotka chemického vojska,
- výcviková jednotka Vojenské policie,
- zastoupení na velitelstvích misí OIR a NMI v Bagdádu, Al-Taji a Kuvajtu.

Hlavními úkoly ÚU AČR v Iráku je zabezpečení podpory všech jednotek působících na území Iráku. Dalším úkolem je poradní a výcviková činnost specialistů chemického vojska irácké armády v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení (OPZHN). Dalším úkolem je poskytování poradenské a výcvikové činnosti iráckým bezpečnostním silám.

Jádro vojáků působících v Iráku tvoří příslušníci 31. pluku radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce, kteří jsou doplněni dalšími odborníky z dalších útvarů podle potřeb uskupení. (MISE ARMY)

5.5 Kosovo

V současnosti působí na velitelství KFOR osm českých vojáků. Ti se v tomto mezinárodním štábu podílejí na plnění operačních úkolů. (MISE ARMY)

5.6 Bosna a Hercegovina

AČR působí v operaci ALTHEA. Cílem této operace je poskytovat pomoc ozbrojeným silám Bosny a Hercegoviny. Hlavním cílem je vybudování a výcvik jednotek a následné podporování v udržování bezpečného a stabilního prostředí na území daného státu. AČR od června roku 2010 vysílá do Bosny a Hercegoviny dva vojenské důstojníky na Velitelství EUFOR v Sarajevu. (MISE ARMY)

5.7 Somálsko

V Somálsku běží od prosince 2008 operace s názvem ATALANTA. Jedná se o první operaci námořních sil Evropské unie (EU NAVFOR) v rámci bezpečnostní a obranné politiky EU. Tato operace probíhá v souladu s OSN a mezinárodním právem. Operace je odpovědí na narůstající aktivity pirátů proti plavidlům v Adenském zálivu, Arabském moři a západní části Indického oceánu. V současné době jsou pirátské aktivity úspěšně potlačovány a většina ilegálních aktivit se nyní zaměřuje na pašování různých komodit jako například drog

a zbraní, ale taky například pašování lidí. Hlavním úkolem operace je ochrana plavidel, které převážejí humanitární pomoc do Somálska v rámci světového potravinového programu (World Food Programme) a potlačovat pirátství na moři. Dále chránit obchodní lodě v blízkosti somálského pobřeží odkud jsou pirátské aktivity většinou vedeny.

Do této operace jsou nasazeni tři čeští vojáci, kteří plní úkoly v rámci operačního velitelství. (MISE ARMY)

5.8 Sinaj

Na základě mírové dohody mezi Izraelem a Egyptem v srpnu 1981 vznikla organizace se sídlem v Římě Multinational Force and Observers (MFO). Mírová dohoda obsahovala navrácení území Sinaje zpět Egyptu. Hlavním cílem organizace MFO je dohlížet na dodržování bezpečnostních podmínek mírové dohody. V současnosti působí v operaci MFO Sinaj 1146 příslušníků ozbrojených sil z celkem třinácti zemí a 688 civilních pracovníků z celého světa. Mezi hlavní úkoly příslušníků MFO patří provoz kontrolních a propouštěcích míst a taky hlídková a pozorovatelská činnost podél hranic Egypta a Izraele a Tiranské úžiny. Na velitelství MFO působí od listopadu 2009 tři důstojníci české armády a od listopadu 2013 slouží na Sinaji letecký a pozemní personál AČR s letounem CASA C-295M. Celkový počet nasazených českých vojáků na Sinaji je 18 osob. Hlavním úkolem českého letounu je monitorovat situaci na Sinaji společně s mezinárodními pozorovateli na palubě letounu a zajišťovat přepravu osob a materiálu ve prospěch mise MFO. (MISE ARMY)

5.9 Izrael

V rámci rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN z roku 1974 vznikla mise UNDOF v Izraeli. Tato mise má zabezpečit mír mezi Izraelem a sousední Sýrií. Avšak v rámci neustálých bojů a napjaté situace na území Sýrie a na hranicích Izraele je tato mise plněna jen částečně. Čeští vojáci se poprvé zapojili do této mise v roce 2015, kdy šlo o obsazení tří pozic ve velitelské struktuře mise UNDOF. V současnosti jde o obsazení čtyř českých vojáků na velitelství UNDOF. Na velitelském štábu vykonávají funkce důstojníků výcviku a plánování. (MISE ARMY)

5.10 Pozorovatelé

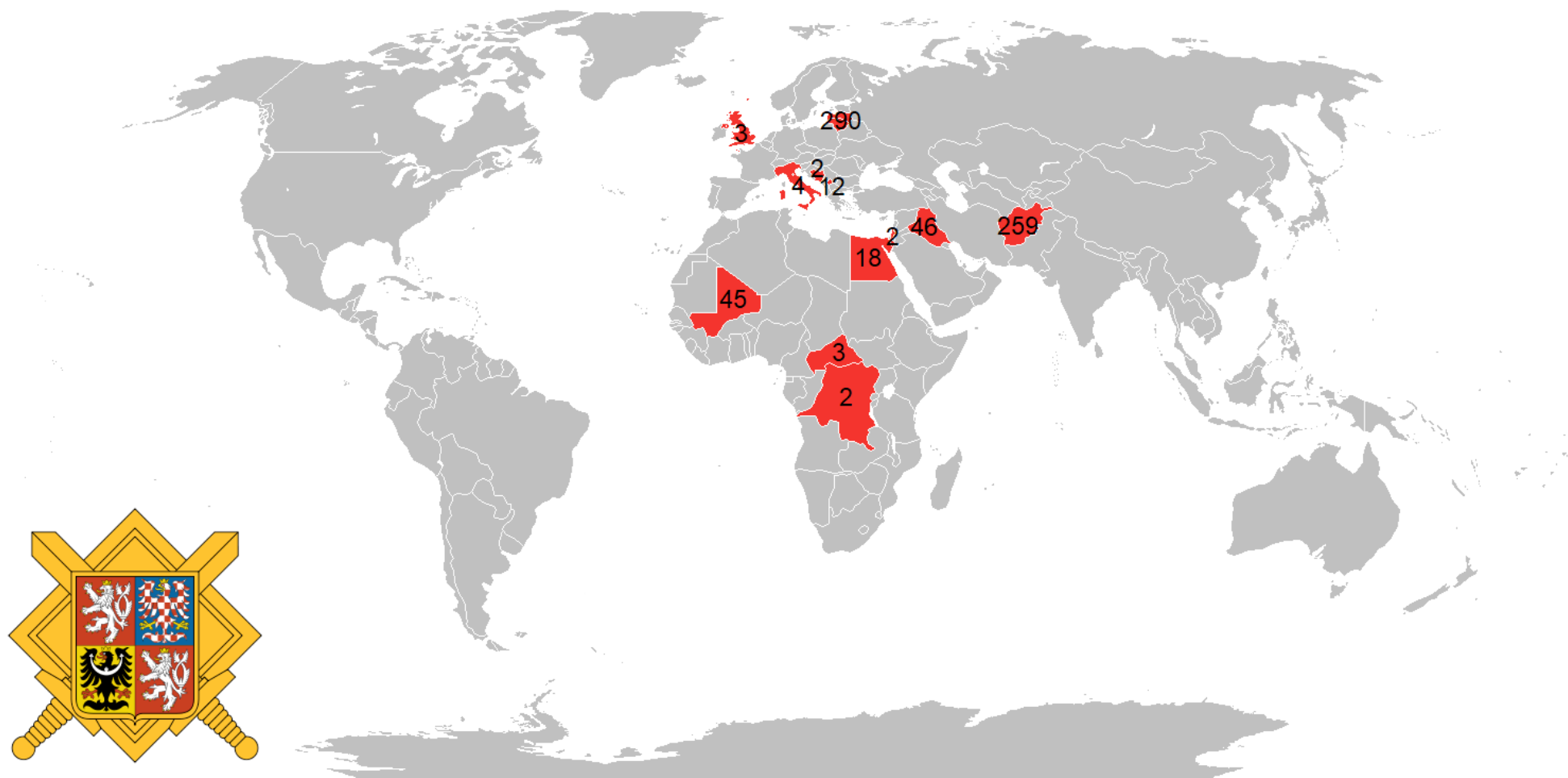
Vojáci AČR jako pozorovatelé do zahraničních misí jsou vysláni na základě požadavků mezinárodních vládních organizací (EU, OSN, OBSE). Jejich úkoly pak vyplývají z konkrétní mise. Úkolem těchto misí je monitorování politické, vojenské a bezpečnostní situace především v oblastech konfliktu. Dále aktivně spolupracovat s vládními i nevládními humanitárními organizacemi a zprostředkovávat řešení sporu mírovou cestou.

Pod mandátem OSN působí celkem devět českých pozorovatelů. (MISE ARMY)

5.11 Alianční spolupráce

Základem všech zahraničních misí je alianční spolupráce. Bez této spolupráce by jen těžko ne-li vůbec nemohla Česká republika provádět zahraniční operace. Samotným počátkem jakékoliv zahraniční mise musí předcházet oficiální summit, rada, dohoda o realizaci a provedení a případné další žádosti o nasazení. Alianční spolupráce na různých misích ukazuje jednu zásadní věc, a to je široké spektrum možností nasazení sil a prostředků po celém světě. Zároveň je třeba podotknout, že jakékoliv zahraniční mise a operace jsou velice finančně a materiálně nákladné a alianční spolupráce zajišťuje přerozdělení finančních a materiálních nákladů. Samotní čeští vojáci konstatují po zahraničních misích, že je to obrovský přínos zkušeností, a to nejen kvůli tomu, co se na zahraniční misi děje, jaká je tam situace a jaké plní úkoly, ale taky proto, že spolupracují s lidmi, které vidí poprvé v životě z různých států.

Současná alianční spolupráce v rámci zahraničních misí představuje velký a mocný nástroj pro případné řešení krizových situací po celém světě. Členské armády NATO i EU vzájemně spolupracují na zadaných úkolech na zahraničních misích po celém světě, a právě díky zahraničním misím je zjištěno, že taková spolupráce opravdu funguje a má obrovský přínos pro každý stát, který se do zahraničních misí zapojí.

Obrázek 2 – Počty nasazených vojáků v zahraničních misích v polovině roku 2018 (MISE ARMY)

6 STRATEGIE ČR PROTI TERORISMU

Strategie ČR se dělí na pět stěžejních oblastí podle dokumentu Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013. Jedná se o spolupráci zainteresovaných subjektů v boji proti terorismu, ochranu obyvatelstva a dalších potencionálních cílů, bezpečnostní výzkum a komunikaci s veřejností, prevenci, radikalizaci a rekrutování do teroristických skupin a nezbytné legislativní ukotvení problematiky boje proti terorismu. Těchto pět zmíněných oblastí tvoří kompaktní celek, který má za cíl postihnout problematiku terorismu ze všech úhlů pohledu.

Strategie České republiky proti terorismu musí být v souladu s Bezpečnostní strategií ČR. Aktuální strategie si je vědoma, že boj proti terorismu zřejmě nebude nikdy zcela ukončen. Navíc se terorismus neustále vyvíjí, takže vlastně nelze vytvořit ideální strategický dokument. Strategie ovšem musí být aktualizována a případně přetvořena, aby byla maximálně přizpůsobena současným situacím a podmínkám. Platnost Strategie České republiky proti terorismu není nijak časově omezena. Předpoklad je, že bude v platnosti několik let s případnými úpravami a změnami, které mohou pramenit i z Evropské unie a dalších mezinárodních organizací.

Strategie České republiky proti terorismu z roku 2013 zdůrazňuje hned na začátku, že terorismus je jednou z hlavních bezpečnostních výzev v současném světě a jeho hrozba je velmi vysoká. Hlavním opatřením proti tomuto fenoménu vyzdvihuje potřebu mezinárodní spolupráce. Strategie si je taky plně vědoma ohrožení kritické infrastruktury státu nebo možné zneužití CBRN společně s výbušninami a v neposlední řadě současná digitalizace, informační a komunikační technologie, které výrazně přispívají k teroristické propagandě, rekrutování osob a radikalizaci obyvatelstva.

Strategie EU v boji proti terorismu má jako nejmocnější nástroj obrany zvolenou prevenci především na vlastním území. Avšak nevyklučuje ani nepopírá účast na zahraničních misích vojenského nebo nevojenského charakteru. Strategie České republiky vychází právě ze Strategie Evropské unie z roku 2005.

Hlavní výzva pro současnou Evropu v rámci ochrany proti terorismu jsou tzv. měkké cíle. Měkké cíle jsou zpravidla místa, kde se nachází velké množství osob. Další výzvou je ochrana kritické infrastruktury státu, která je nezbytná pro jeho chod. Typickým příkladem kritické infrastruktury jsou nemocnice, hlavní dopravní uzly, elektrárny a další zařízení spojené s energetikou a další. Napadení kritické infrastruktury státu by mohlo mít velice vážné

následky na celé jeho fungování. Další výzvou jsou i tzv. „lone-wolves“ nebo taky jinak přezdívaní jako spící buňky terorismu, které jsou po celém světě.

Nezbytností je pak spolupráce veřejného a soukromého sektoru nejen pro ochranu ČR, ale i celé Evropy. Dále musí být úsilí České republiky proti terorismu se souladem Evropské unie a aliance NATO, které vydávají řadu dokumentů v rámci protiteroristické strategie. V současnosti z těchto dokumentů jsou velmi významné Sankční seznamy EU, které jsou zacíleny především na sankce, které vedou proti financování terorismu. Dalšími významnými dokumenty jsou akční plány. Česká republika sama zpracovává Akční plán pro boj proti terorismu každé dva roky. Tento Akční plán ČR obsahuje:

- legislativní návrhy v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- protiteroristický balíček (konkrétní kroky, které mají za cíl minimalizovat možnost teroristického útoku),
- návrhy opatření ke zvýšení bezpečnosti na mezinárodních letištích v ČR.

Česká republika se ve své strategii proti terorismu inspirovává především státy, které s terorismem soustavně dlouhodobě bojují včetně poskytování humanitární pomoci, která snižuje negativní dopady na obyvatelstvo, kde se terorismus pravidelně vyskytuje. I když Česká republika nebyla prozatím dějištěm teroristického útoku, Strategie ČR proti terorismu tuto možnost v žádném případě nevyklučuje a počítá s ní.

Česká republika si klade za cíl především, aby se nezačaly protiteroristické kroky a postupy řešit až v případě bezprostřední hrozby nebo už přímo realizaci teroristického útoku na území ČR. Z toho důvodu je Česká republika plně zapojena do preventivních opatření proti terorismu, z nichž se nejvíce osvědčuje detekce teroristických hrozeb uvnitř ČR a celé EU. Kromě toho je na místě snaha o sladění postupů států v rámci Evropské unie, OSN a NATO. Nelze taky opomínat propagaci demokracie a respekt lidských práv.

Každé opatření ve Strategii ČR v boji proti terorismu dává důraz především na vyvážení dvou hlavních hodnot, což je bezpečí a svoboda.

Základními principy České republiky v boji proti terorismu jsou:

- udržování pilířů demokracie a ochrany lidských práv a svobod,
- kooperace a sdílení informací na mezinárodní úrovni, ale i mezi veřejným a soukromým sektorem,
- zapojování ČR do mezinárodních činností proti terorismu,

- sladění strategie s dalšími klíčovými dokumenty,
- vytváření důvěry mezi ČR a zahraničními partnery,
- realizovat prověřovací cvičení s námětem teroristických činností,
- vzdělávání v problematice terorismu,
- implementace prevenčních kroků,
- informování veřejnosti,
- schopnost pomoci, podpory a ochrany subjektům a prvkům kritické infrastruktury.

Strategie České republiky v boji proti terorismu se následně zabývá jednotlivými kapitolami.

(Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.1 Komunikace a spolupráce mezi subjekty

Jeden z hlavních prvků boje úspěšného boje proti terorismu je včasné získávání informací o teroristických činnostech a následné analýzy a vyhodnocení. Cílem jsou především informace, které odhalují přípravy útoků a teroristické aktivity v jejich počátku. Nezbytností je taky dynamická výměna těchto informací se zainteresovanými složkami v tuzemsku i v zahraničí. Spolupráce potom mezi bezpečnostními složkami je zásadní a důležitá z hlediska vzájemného doplňování.

Policie České republiky, Armáda České republiky a zpravodajské služby jsou neustále zapojeny do přímé mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu k čemuž je zapotřebí neustálé prohlubování důvěry mezi danými zahraničními partnery. Zpravodajské služby hrají především roli ve sběru informací a následně analýzy a vyhodnocení získaných informací. Naopak PČR a AČR disponuje silami a prostředky, kterými jsou schopny teroristické přípravy případně spuštěné aktivity významně potlačit včetně případného pozorování a sledování pachatelů. Pokud je teroristická aktivita spáchána na území ČR, tak PČR disponuje výkonnými pravomocemi, kdy dojde k trestnímu stíhání pachatelů a následné odsouzení.

V současnosti existuje důležitý orgán v boji proti terorismu v rámci České republiky. Jedná se o Společnou zpravodajskou skupinu, která disponuje členy zpravodajských služeb, zástupci Úřadu vlády, zástupci Ministerstva vnitra, PČR a Ministerstva zahraničních věcí. Tento orgán je v současnosti vnímám jako stěžejní v oblasti boje proti terorismu a získávání informací.

Dalším důležitým orgánem v boji proti terorismu je vnímán Národní kontaktní bod pro terorismus (NKBT). NKBT se zaměřuje na sběr, zpracování, analýzu a vyhodnocování informací, které se vztahují k terorismu a extremismu. NKBT však řeší pouze hrozby terorismu vůči České republice samotné a jejím zájmům. NKBT spolupracuje úzce se zpravodajskými službami ČR, kdy dochází k vzájemné výměně informací. NKBT je nepřímo spojen s organizacemi jako Europol, Interpol, Eurojust a další. V případě teroristického útoku na území České republiky a následné dopady nebo pronásledování pachatelů za hranice ČR je právě NKBT předurčen k tomu, aby společně s Europelem a Interpolem nadále pracoval na dopadení pachatelů a případné řešení dopadů daného teroristického útoku a činnost dané teroristické skupiny. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.2 Ochrana obyvatelstva a kritické infrastruktury

Tato kapitola strategie ČR proti terorismu se zabývá jak prevencí proti terorismu a jejich aktivitě, tak i likvidací následků případných teroristických útoků. Klíčovou roli zde hraje Bezpečnostní systém České republiky, a především integrovaný záchranný systém (IZS). Česká republika disponuje několika vytvořenými typovými činnostmi, které stanovují přesnou metodiku v případě vzniku dané mimořádné události. Některé tyto typové činnosti přímo či nepřímo souvisejí právě s terorismem jako například typová činnost „špinavá“ bomba nebo hrozba použití nástražného výbušného systému a další.

Základním dokumentem pro řešení stránky ochrany obyvatelstva a kritické infrastruktury je Koncepce ochrany obyvatelstva. Jedná se o základní dokument, který řeší současný stav v oblasti ochrany obyvatelstva v ČR a řeší případné současné problémy s tím spojené včetně závazků, které plynou z mezinárodních úmluv a další vývoj v této problematice. Podstatným dokumentem je taky například Koncepce Policie České republiky, Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení nebo i Koncepce krizové připravenosti zdravotnictví České republiky, což úzce souvisí s případným teroristickým útokem.

Nedílnou součástí připravenosti jsou prověřovací nebo taktická cvičení. Na závěr každého takového cvičení proběhne vyhodnocovací část. Cvičení mohou být na mezinárodní i celostátní úrovni. Z praktického hlediska v boji proti terorismu se již několikrát ve světě osvědčilo, že pravidelný nácvik v problematice terorismu je velice znát v případě reálných teroristických aktivit.

Kritickou infrastrukturu pak řeší Výbor pro civilní nouzové plánování. Výkazním dokumentem je Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury. Vláda ČR uložila svým usnesením povinnost ministrovi vnitra ve spolupráci s dalšími ministry předkládat každé dva roky informace o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR. Stát však nemá moc, aby mohl plně chránit a vůbec řešit veškerou kritickou infrastrukturu v ČR z důvodu, že mnoho prvků kritické infrastruktury patří do soukromého vlastnictví neboli „soft targets“. V tomto směru strategie ČR aplikuje tzv. public private partnership, což představuje neustálou spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Na tuto spolupráci klade důraz především Evropská unie. Česká republika v této oblasti a problematice značně zaostávala, ale od roku 2011 došlo k výraznému zlepšování, které má být v dalších letech nadále posilováno.

Nezbytností v současném digitalizovaném světě je využívání, modernizace a provoz geografického informačního systému (GIS). GIS představuje jakési sjednocení dat všech subjektů IZS a krizového řízení. Cílem GISu je zajišťování informací o vzniklé mimořádné události a sdílení informací všem subjektům. Zároveň se však nesmí opomíjet neustálé zdokonalování, vylepšování a rozvoj nejen možnosti informací, ale i mapové podklady, což značně posiluje využívání GISu.

Stále je nezbytné v této konkrétní kapitole prohlubovat a rozšiřovat kooperaci mezi státním a civilním sektorem tedy mezi veřejným a soukromým sektorem. Tato kooperace může vést k minimalizaci možnosti teroristického útoku a v případě jeho realizace zmírnění následků.

Velká obezřetnost a opatrnost je věnována i do oblasti kybernetické bezpečnosti, se kterou přímo souvisí kyberterorismus a jeho hrozby. I virtuální svět představuje velké nebezpečí ze strany terorismu. Nebezpečí je tak velké, že se kybernetickou bezpečností již zabývá samostatný dokument Strategie pro oblast kybernetické bezpečnosti ČR a příslušný akční plán. Kybernetickou bezpečností se v ČR primárně zabývá Národní bezpečností úřad.

Doprava

Dopravní možnosti a uzly jsou vnímány jako jedna z nejpodstatnějších částí kritické infrastruktury. Hlavní prioritou v rámci ochrany a obrany proti terorismu se stala ochrana civilního letectví, které se stalo v historii nejednou cílem terorismu. Další prioritou je ochrana městské dopravy a bezpečnost pozemní přepravy nebezpečných látek a věcí. Taktéž jsou vnímány jako priorita páteřní dopravní tepny, které jsou nezbytné pro dopravu.

(Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.3 Bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti

Vláda ČR svým usnesením z roku 2012 schválila vytvoření a realizaci Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Tento výzkum se zabývá i terorismem v Oblasti 1 podkapitole 1.2, která zahrnuje ochranu před extremismem a terorismem. Stanovené priority jsou implementovány do bezpečnostních výzkumů a programů v období 2015-2020.

V rámci vzdělávání a informování zainteresovaných subjektů je nezbytné:

- ústavně pokračovat ve vzdělávání v rámci terorismu zejména pro základní složky IZS, ale i pro AČR,
- realizovat vzdělávání soudců a státního zástupce především v oblasti aktuálních fenoménů a metodik terorismu,
- realizovat vzdělávání Národního kontaktního bodu pro terorismu,
- spolupracovat s EU v rámci problematiky terorismu a využívat národní zdroje a unijní programy proti terorismu.

Nepostradatelným aspektem v rámci strategie proti terorismu je zajišťování včasného informování veřejnosti v případě dané mimořádné události a zajišťování spolupráce orgánů státní správy a samosprávy. Při rozsáhlejších mimořádných událostech dochází k aktivaci Ústředního krizového štábu.

Strategie dále vyzdvihuje potřebu informování veřejnosti o náležitém chování v dané situaci a vytvářet publikační činnost ze strany odborníků na danou problematiku. Od roku 2004 je postupně začleňována ochrana člověka a poskytování první pomoci do vzdělávacích programů základních a středních škol. Ministerstvo školství společně s Generálním ředitelstvím HZS ČR a Ministerstvem zdravotnictví vytvořili společně v roce 2012 metodický materiál pro školy. Problematika informování veřejnosti je nadále trvalou prioritou v rámci Strategie proti terorismu ČR. Již v současnosti existuje mnoho materiálu jako například brožury, letáky, učebnice a weby, které jsou určeny veřejnosti popisující chování při případném ohrožení a mimořádné události. Komunikace s veřejností se v ČR má nadále vylepšovat, aby byla dosažena maximální účinnost a informovanost veřejnosti v případě mimořádné události.

(Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.4 Prevence radikalizace a rekrutování do teroristických skupin

Hlavním prvkem ochrany a obrany proti terorismu je prevence. Všechny bezpečnostní složky v ČR mají za úkol řešení případných problémů dříve, než opravdu vzniknou. Typickým příkladem jsou teroristické útoky. Každý den jich je realizováno několik po celém světě, a i když v ČR nebyl teroristický útok realizovaný, tak to neznamená, že by nemohl v budoucnosti nastat. Prevence radikalizace a rekrutování spočívá ve vzdělávání mládeže. Vzdělání má zajistit pochopení rozdílů ostatních kultur a náboženství a vytvořit jakousi toleranci vůči vládním režimům, a naopak vymezit prvky a definice totalitních a radikálních režimů a činností. Podstatnou částí vzdělání je taky vymezení právního řádu České republiky.

Co se týče imigrantů v České republice, je sestaven dokument „Zásady koncepce integrace cizinců na území ČR“. Posledně byl tento dokument aktualizován v roce 2011. Cílem integrační politiky je zajištění soužití s obyvatelstvem ČR a prevence proti vzniku uzavřených komunit a organizací. Integrační politikou se zabývá Ministerstvo vnitra České republiky. Integrační politika se zabývá realizací integrací cizinců v ČR, postupy, legislativními a praktickými opatřeními a v poslední řadě zajišťováním finančních zdrojů.

Vlivem migrace obyvatel z oblastí vojenských konfliktů vzniká čím dál větší ohrožení radikalizace na tuzemském území. Lidé prchají z oblastí konfliktů a existuje velké riziko, že si svou radikálnost vezmou s sebou a začnou ji praktikovat v jiné zemi, kde se usídlí. Česká republika se v současnosti potýká s problémem extremismu než terorismu. Avšak extremismus může velice jednoduše přejít v terorismus. I extremismus zahrnuje radikální metodiky a činnosti.

Radikalizací a rekrutování do extrémistických a teroristických skupin se soustavně zabývá Policie České republiky, zpravodajské služby a Bezpečnostní informační služba, která v tomto hraje největší roli zejména z hlediska sběru, analýzy a vyhodnocení informací k této problematice.

Hlavním klíčem k úspěchu prevence radikalizace a rekrutování je lidský faktor. Česká republika podle strategie musí vyplnit rezervy bezpečnostních složek co se týče personálního pokrytí v rámci používání a aplikaci cizích jazyků. Dále je nezbytností neustále rozvíjet a vylepšovat spolupráci mezi bezpečnostními složkami a vzdělávacími institucemi v ČR. Taky je důležité rozvíjení šíření informací o možném bezpečnostním riziku spojeném s radikalizací a rekrutování. Dobrou inspirací jsou zahraniční zkušenosti, kde se řeší dlouhodobě aspekty, které souvisejí s prevencí vzniku uzavřených přistěhovaleckých komunit

a organizací a následně možné radikalizace těchto komunit a ovlivňování dalších příchozích imigrantů.

Evropská unie v rámci prevence radikalizace a rekrutování vytvořilo mnohé postupy, dokumenty a prevenční opatření. Avšak ne všechno od EU je možné využít i pro ČR. Česká republika se chce tedy především vyhnout slepému přejímání již existujících opatření. Faktem je, že stanovit, co je radikální v současném světě, je velice složité. Z toho důvodu jsou nezbytné vědecké výzkumy, které sledují efektivitu a funkčnost aplikovaných a přijatých opatření. Bez podložených výzkumů nelze stanovit, jestli přijaté opatření v této problematice přinesly nějaké výsledky a zlepšení. Jakékoliv prevenční kroky v oblasti radikalizace a terorismu by měly být ruku v ruce s kroky proti extremismu, rasismu a xenofobii.

Radikalizací se dále zabývá ještě podrobněji Koncepce boje proti extremismu, která je aktualizována a vyhodnocována každý rok. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.5 Legislativní a mezinárodně-smluvní otázky

V současnosti stíhání teroristických aktivit a činností v celé jejich šíři zajišťuje právní řád České republiky. Podle Evropské unie, a tedy i České republiky není trestný pouze konkrétní útok, ale i jakékoliv financování teroristických aktivit a jejich jakákoliv podpora. Česká republika taktéž legislativně pokrývá ochranu, odškodnění a pomoc obětem terorismu včetně ochrany svědků. Doposud se legislativní rámec potírající terorismus vyvíjí a počítá se do budoucna s legislativními změnami a dodatky.

Česká republika patří mezi smluvní strany třinácti universálních protiteroristických instrumentů. Jedná se o Evropské úmluvy, které jsou zaměřeny na potlačování terorismu. Přijetí těchto instrumentů znamenalo úpravu odpovědnosti právnických osob v České republice. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim znamenal splnění řady mezinárodních závazků a evropských předpisů včetně protiteroristických instrumentů. Odpovědnost právnických osob stanovuje Rámcové rozhodnutí Evropské unie o boji proti terorismu. Odpovědnost právnických osob neznamená jen trestní stíhání vedení, ale i činů, které spáchají zaměstnanci samotní na povel vedení. Tím je vytvořen jakýsi tlak na právnické osoby, aby předcházely trestné činnosti svých zaměstnanců. Méně závažné činy právnických osob jsou pak trestány vysokými sankcemi od desítek tisíc korun až po

miliardy a v krajním případě může dojít i k zákazu podnikové činnosti. Přijetí zákona č. 418/2011 Sb. je vnímáno jako dlouhodobý pozitivní přínos pro vnitrostátní bezpečnost ČR. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

6.6 Priority České republiky v oblasti boje proti terorismu

Ochranu obyvatel, ochranu demokratických principů a ochranu státního zřízení vnímá Česká republika jako základní aspekty opatření proti terorismu v České republice. Největší výzvou a zároveň hlavním úkolem je stanovena ochrana kritické infrastruktury a jiných potencionálních cílů, které jsou významné. Klíčovou roli proti terorismu hraje prevence. Především schopnost zpravodajských služeb a dalších bezpečnostních složek sbírat, analyzovat a vyhodnocovat informace, které směřují k terorismu a případným plánovaným útokům. Nezbytností je taktéž spolupráce v rámci EU proti terorismu. Vzájemné sdílení informací a případné společně řešení teroristických hrozeb. To mohou zajišťovat pouze adekvátní kanály pro komunikaci a sdílení informací.

Do priorit taky spadá nadále aktivní zapojování se do boje proti terorismu ve světě v rámci zahraničních misí NATO a OSN. Do tohoto boje bude nadále zapojována Armáda České republiky a vybrané osoby ze specializovaných sborů Policie České republiky. Česká republika zcela podporuje potlačování terorismu tam, kde se vyskytuje stejně jako řada jiných států. (Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013, 2013)

7 DÍLČÍ ZÁVĚR

Armáda České republiky bude nadále zapojována do aktivního boje proti terorismu po celém světě nejen v reálném, ale i ve virtuálním. Z toho důvodu je nezbytné, aby se Česká republika komplexně zaobírala problematikou terorismu, neponechávala možné teroristické hrozby náhodě a nadále se snažila zlepšovat v ochraně a obraně proti němu. Jde tedy především o to implementovat vhodná prevenční opatření proti terorismu v České republice, ale zároveň modernizovat a vylepšovat síly a prostředky, které jsou nasazeny v boji proti terorismu. Nezbytností je neustálé vylepšování ochrany kritické infrastruktury ČR, aktualizace strategie ČR proti terorismu a nepřetržitá činnost zpravodajských a informačních služeb. Právě informace v současné době hrají obrovskou roli v boji proti terorismu.

Terorismus v současnosti představuje velkou bezpečnostní výzvu pro celý svět. Největší hrozby jsou vnímané ze smíšených forem terorismu. Tedy kombinování letálních a neletálních forem terorismu. Největší hrozba pramení z obohacování nekonvenčními prostředky jako například CBRN. Bohužel se využívání CBRN prostředků doposud objevuje ve válce v Sýrii. Tyto incidenty jasně poukazují na fakt, že tyto zbraně stále existují a mají velice vysoký smrtící charakter. Co se týče virtuálního světa, tak nabývá na svém významu kyberterorismus. S kyberterorismem se v současnosti podílí nejen řada států, ale i nadnárodní a národní společnosti a organizace. Vytváří se řada strategií a koncepčních dokumentů, které jsou zaměřené proti kyberterorismu jako samostatná část terorismu. Ani Česká republika neponechává hrozbu kyberterorismu náhodě a konkrétně v AČR vznikl útvar kybernetických sil.

Česká republika je zapojena do mezinárodní spolupráce a dohod proti terorismu. V rámci EU je ČR součástí smluvních stran, které přijaly třináct protiteroristických instrumentů. To znamenalo upravení právního řádu ČR a vytvoření nových zákonů. Podle odborníků a expertů na terorismus nehrozí ČR bezprostřední teroristický útok, avšak nelze tuto hrozbu vyloučit už jen z důvodu, že ČR bude nadále zapojena do boje proti terorismu v zahraničí. Na základě analýzy zde právě vznikají obrovské výzvy pro Českou republiku jakožto ochrana měkkých cílů, kritické infrastruktury, problematika „lone wolves“ a další. Naopak velmi nápomocné mohou být některé typové činnosti, které souvisí i s terorismem a Národní akční plán boje proti terorismu, kterého je součástí i AČR.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 VÝCVIK VOJÁKA AČR

Samotným základem jakékoliv činnosti a aktivity proti terorismu jsou příslušníci ozbrojených sil ČR samotní. Každý profesionální voják AČR prochází základním vojenským výcvikem ve Vojenské akademii ve Vyškově. Tam se každý voják seznamuje se základními vojenskými přípravami. Po úspěšném absolvování základního vojenského výcviku ve Vyškově nastupují vojáci na konkrétní útvar, kde ve výcviku pokračují dále, avšak už se zaměřením na konkrétní přípravy, činnosti a taktiky, které jsou potřebné a vyžadované u daného útvaru.

Základní vojenské přípravy se rozdělují na:

- střelecká příprava,
- taktická příprava,
- ženíjní příprava,
- topografická příprava,
- spojovací příprava,
- zdravotní příprava,
- a ochrana proti zbráním hromadného ničení (OPZHN).

Střelecká příprava zahrnuje školení o veškeré manipulaci se zbraní a nauka o bezpečnostních stereotypech, které jsou nezbytné nejen pro uživatele zbraně, ale i pro jeho okolí. Každý voják se učí střílet z pistole a útočné pušky CZ805 Bren. V rámci specializace nebo konkrétní funkce se potom vybraný voják učí střílet například i z kulometu, odstřelovací pušky nebo i používat protipancéřovou střelu.

Taktická příprava je zřejmě nejobsáhlejší příprava ze všech. Taktika se samozřejmě liší podle prostředí a aglomerace, kde jsou příslušníci AČR nasazeni. Každá taktika zpravidla zahrnuje postupy a metodiky, jak zdolávat určité prostředí, a především jak reagovat a postupovat v boji. Taktika se taky velice liší charakterem daného útvaru. Taktika například výsadkového vojska se výrazně liší oproti taktice mechanizovaného vojska.

Ženíjní příprava je velice specifická vojenská příprava. Současným standardem, kterého je schopen každý voják AČR, je vytvořit si vlastní okop, který vojáka kryje proti nepřátelské palbě a ze vzduchu ho maskuje. Okop efektivně slouží i pro případné přespání nebo odpočinku. Specifikem ženíjní přípravy jsou potom například protitankové zátarasy, využívání

bomb atd. Avšak takovou rozšířenou ženijní přípravou se již zabývají specializované ženijní útvary.

Základy topografické přípravy ovládá každý voják AČR už ze základního vojenského výcviku ve Vyškově. Topografie slouží pro orientaci v terénu a práci s mapou a buzolou. Každý člověk se může ocitnout sám v neznámém prostředí a v té chvíli mohou být znalosti topografie klíčové.

Spojovací příprava je úzce propojena s topografickou přípravou. Spojovací příprava samozřejmě primárně vysvětluje a učí pravidla radiového provozu včetně podstatných hlášení, které jsou v současnosti sjednocené v celém NATO. Díky současné spojovací přípravě se vojáci skrz vysílačky mohou domluvit i s vojáky jiných armád a jsou tak schopni určité kooperace předávání informací. Spojovací a topografická příprava zahrnuje i schopnost pracovat s různými naváděcími přístroji a navigacemi. AČR má specializovaný kurz JTAC (Joint Terminal Attack Controller), který zahrnuje výcvik předstunutých leteckých návodčích. Tito návodčí s kurzem JTAC jsou vnímáni v současnosti jako elitní jednotka vzdušných sil, která pracuje ve prospěch pozemních sil. Kurz JTAC je v současnosti celosvětově uznávaný.

Předposlední základní vojenskou přípravou je zdravotní příprava. Zdravotní příprava zahrnuje první pomoc ve vojenských podmínkách, kde je značně omezen zdravotní materiál a není dostupný zdravotnický personál. Vojáci, kteří chtějí své zdravotnické znalosti a dovednosti spojené s vojenstvím rozšiřovat, prochází potom specializovaným kurzem Combat Life Saver (CLS).

Poslední příprava se věnuje ochraně proti zbraním hromadného ničení. Tato příprava v současnosti znovu roste na svém významu z důvodu využívání především chemických zbraní v oblastech konfliktu. OPZHN zahrnuje práci s protiplynovou maskou, druhy filtrů a školení o konkrétních využívaných chemických zbraních včetně jejich účincích.

Zde jsou uvedené pouze základní vojenské přípravy a případné jejich rozšiřování v rámci specializovaných kurzů. Existuje však celá řada dalších příprav a kurzů, které výrazně přispívají k celkovému fungování a schopnostem ozbrojených sil ČR. Například voják AČR, který odjíždí na zahraniční misi, musí absolvovat kurzy jako S. E. R. E. (Survival Evasion Resistance Extraction), kurz zaměřený na problematiku IED (Improvised Explosive Device) a další.

(PŘÍRUČKA VOJÁKA AČR, 2015)

9 ČINNOSTI APLIKOVANÉ PROTI TERORISMU NA ZAHRANIČNÍCH MÍSÍCH

AČR, jak již bylo několikrát zmíněno, je aktivně zapojená do zahraničních misí v rámci aliance NATO, EU nebo OSN. Na těchto zahraničních misích se čeští vojáci setkávají s terorismem. Z toho důvodu vznikla řada činností prevenčního i úderného charakteru proti terorismu. Tyto činnosti se více či méně dotýkají terorismu, ale každá z nich výrazně přispívá proti jeho fungování a aktivitě.

9.1 Provinční rekonstrukční tým

Koncept a činnost provinčních rekonstrukčních týmu (dále PRT) vznikl po válce v Iráku na začátku 21. století. Irák byl po válce silně destabilizován a většina velkých měst včetně hlavního města Bagdád byly zničené válečným konfliktem. PRT tedy slouží primárně pro obnovu území nebo celé země po válečném konfliktu. Takovou obnovu nebo rekonstrukci je však potřeba chápat v širších souvislostech. Obnovit dané území nebo zemi, která prošla válkou, není vůbec jednoduché především v situaci, kdy výsledek války nebyl zcela jednoznačný jako to bylo v Iráku a Afghánistánu. PRT se v obnově území nebo země zaměřují především na zajištění bezpečnosti a vytvoření bezpečnostního prostředí, ale podle některých autorů a odborníků zahrnuje PRT činnosti i finanční a organizační pomoc.

Každý PRT je vytvořen na míru do daného prostředí a země, kde má působit. Lze tedy konstatovat, že každý PRT je originální. Důvodem je, že každá válka je jiná a situace po válce je různorodá. Specifikem PRT je, že zahrnuje i civilní osoby, které jsou v neustálém kontaktu s tamním obyvatelstvem a správou, pokud nějaká zůstala. Civilní odborníci v PRT jsou velice důležití, protože navrhují projekty dalšího rozvoje, realizace a řeší potřeby obyvatelstva. Jedním z hlavních úkolů vojenské části PRT je právě ochrana civilních odborníků.

PRT činnost tedy zahrnuje:

- ochrana civilních odborníků a ozbrojený doprovod,
- zajišťování humanitární pomoci a ochrany zřizovatelů,
- monitoring bezpečnosti,
- eskalace síly,
- podpora a provádění výcviku tamních bezpečnostních složek,
- pomoc při reformě celkového rozvoje,

- spolupráce s úřady a nevládními organizacemi.

Každá ze zmíněných činností představuje jakousi prevenci proti terorismu. Bohužel se často stává, že lékaři nebo zásoby humanitární pomoci jsou cílem nejen teroristických útoků. Z toho důvodu je v současném světě téměř vždy zajištěna ozbrojená ochrana, která může být případně podpořena nedalekou vzdušnou podporou nebo jednotkami QRF (Quick Reaction Force). Tato ozbrojená ochrana je složená buď z vojáků daného státu nebo aliance NATO či OSN. Na tuto práci, kromě vojáků, mohou být i najaté soukromé bezpečnostní společnosti, které se oproti řadovým vojákům na tuto problematiku specializují.

Další činnost, která úzce souvisí s prevencí proti terorismu je neustálé monitorování bezpečnostní situace na určeném území nebo v oblasti zájmu. Monitoring je kromě družicových satelitů taky zajišťován pomocí bezpilotních letounů a leteckých dronů. Díky těmto technologiím lze vyhodnocovat konkrétní situace včetně analýzy nebezpečí.

Eskalace síly je jednou z hlavních činností PRT proti terorismu a případným dalším odbojovým skupinám. Přítomnost ozbrojených sil na určitém území a jejich aktivita může značně omezit teroristické aktivity. Přestože dochází k ozbrojeným kontaktům, je pro teroristy mnohem složitější plánovat a realizovat své činnosti na území, kde je neustále aktivní a přítomná armáda včetně různorodého zbraňového arzenálu a technologie.

Výcvik tamních bezpečnostních složek je další prevencí a vytváření stabilní ochrany a obrany proti terorismu na určitém území. Například v Afghánistánu byla tato činnost po mnoho let trvale aplikována z důvodu, že tamní bezpečnostní složky existovaly tak maximálně na papíře. Navíc vojáci různých armád NATO mají bohaté zkušenosti a v případě AČR jezdí na zahraniční mise jen ti nejlepší z nejlepších po absolvování určitého nelehkého výcviku. V Afghánistánu se vlivem výcvikové činnosti sil NATO naplno stabilizovala a rozjela činnost Afghánské národní armády (ANA) a Afghánské národní policie (ANP). Tyto složky výrazně přispěly ke stabilizaci určitých území v Afghánistánu. Zde je však nutné zdůraznit, že výcvikem a školením bezpečnostních a jiných složek se primárně věnují především Operační styčné a poradní týmy. PRT spíše už jen doplňují výcvik svým předáním zkušeností a znalostí.

PRT jsou taky neustále zapojovány do reformy daného území a celkové obnovy/rekonstrukce. Tato činnost může zahrnovat například pomoc při zakládání farem, stavby nebo obnova kritické infrastruktury a další. Vojáci jsou buď přímo zařazeni do potřebných prací nebo zajišťují ozbrojenou ochranu.

Nezbytností je taky spolupráce s nevládními organizacemi jako například Lékaři bez hranic, Human Rights Watch, Mezinárodní Červený kříž a mnoho dalších. Podstatné je zmínit fakt, že mezinárodní nevládní organizace dodávají nemálo finančních personálních a věcných prostředků pro obyvatelstvo, které se ocitne ve válečné zóně nebo jiné významné krizi. Na místě je taktéž spolupráce a dohody s příslušnými úřady. PRT i přes to, že vojáci mohou být vnímáni jako okupanti, by neměli působit proti vůli úřadům a v neprospěch obyvatelstva. PRT představuje pomoc, obnovu a ochranu. (PAVLICA, 2013)

9.2 Operační styčný a poradní tým

Operační styčný a poradní tým (OMLT – Operational Mentoring and Liaison Teams) je oproti PRT zaměřen přímo na výcvik a mentoring bezpečnostních, ozbrojených a záchranných sil včetně jejich řízení a organizaci. OMLT měly největší využití v Afghánistánu. OMLT jsou týmy, které se zapojují do běžných činností daných bezpečnostních nebo jiných sil a zároveň kontrolují a dohlíží na provádění činností a zadaných úkolů včetně jejich vyhodnocování. Tomu samozřejmě předchází určitý nezbytný výcvik. Hlavním úkolem OMLT je předávat zkušenosti a potřebně školit dané síly. OMLT se též zaměřuje na vysvětlování plánování operací a postupů a celkové zajištění štábní koordinace. Cílem OMLT je samostatnost a soběstačnost daných sil a prostředků. OMLT stejně jako PRT je vytvořen na míru daným silám, které mají školit a zaučovat. Lze tedy konstatovat, že i když je OMLT koncept daný, je vždy každý něčím originální. Protože OMLT dělají velké spektrum úkolů a činností, tvoří tyto týmy velké množství specialistů, kdy každý je zaměřen na něco konkrétního. Například jeden specialista je zaměřen na taktickou nebo střeleckou přípravu, jiný zase na štábní fungování a řízení. Velkou nezbytností pro efektivní práci OMLT je kooperace s příslušnými tlumočníky. Zajímavostí je, že OMLT potřebuje cca 6krát více tlumočnicků než PRT. Opět je to z důvodu, že OMLT je primárně zaměřeno na školení a vysvětlování.

Činnost OMLT lze rozdělit na:

- výcvik jednotek a konkrétních sil,
- mentoring řízení sil,
- zapojení do všech druhů operací a činností,
- vytváření styčného prvku mezi silami, které spolu kooperují.

Kromě provádění výcviku a mentorování řízení sil je nejčastější činností OMLT zapojení do všech druhů operací a činností. V praxi se jedná především o pěší patrolování. Cílem

patrolování je získávání informací ze zájmové oblasti a posilování bezpečnosti. Zde se tedy jedná bezpochybně o další prevenční činnost proti terorismu a nepříteli. Pěší patroly, které mohou být většinou během několika minut podpořeny i leteckou podporou nebo dalšími jednotkami, výrazně omezují činnosti a samotný pohyb teroristů nebo nepřátele v zájmové oblasti. Díky patrolování lze tedy výrazně omezit celkový vliv teroristů nebo jiných nepřátel. Patrolování může být propojeno i s prohledáváním. Daná patrola kromě získávání informací může mít za úkol i prohledávat předem vytipovaná obydlí nebo například hledat určitý cíl, zbraně nebo osoby. (PAVLICA, 2013)

9.3 Tým leteckých poradců

Tým leteckých poradců neboli celosvětově nazývaný Air Advisor Team (AAT) provádí výcvik vzdušných sil. Nejde jen o školení a vysvětlování samotného lítání, ale i obsluhu leteckých prostředků a jejich údržbu. Dále AAT zajišťuje i navádění letounů a organizaci navigačních středisek a štábů. V současných konfliktech je letecká podpora vnímána jako klíčový prvek k úspěšnému a efektivnímu vedení boje. Pod leteckou podporou se neskrývají pouze letecké údery a útoky na stanovené cíle, ale i například zdravotní odsun raněných nebo dodání potřebných zásob na bojiště. Kromě toho představuje letecká podpora i bezpilotní letouny a drony, které sbírají informace z oblasti zájmu a konfliktu. (PAVLICA, 2013)

9.4 Tým vojenských poradců

Tým vojenských poradců neboli Military Advisor Team (MAT). MAT lze srovnat s již zmíněným OMLT, ale MAT na rozdíl od OMLT se zaměřuje přímo na velitelské štáby a výcvik velitelů. OMLT se zaměřuje na konkrétní příslušníky a jednotky útvarů a sil. MAT v praxi školí a vysvětluje obsluhu zbraňových systémů, řídičskou přípravu, jazykovou přípravu a další přípravy, které souvisí se štábní činností. Hlavním cílem MAT je tedy vytvořit samostatnost a soběstačnost velitelů a velení celkově včetně plánování a řízení protipovstaleckých operací a schopnost efektivního manévrování s vlastními silami v terénu. (PAVLICA, 2013)

9.5 Další specializované týmy

Existuje celá řada dalších specializovaných týmů, které předávají své znalosti a dovednosti dalším silám a útvarům. V současnosti jsou velice žádané týmy zaměřené na CBRN. Tedy týmy, které mentorují ochranu proti chemickým, biologickým, radiologickým a nukleárním

zbraním, které se v současných konfliktech objevují ve formě špinavých bomb a obohacování klasické vojenské munice o sarin nebo jiné chemické zbraně a toxické kapalné látky. AČR a jejich chemické vojsko patří mezi špičku v rámci aliance NATO.

Další specializované týmy jsou například zdravotnického nebo lékařského charakteru. Tyto týmy předávají své znalosti a dovednosti především v problematice First Aid na bojišti a na území, kde probíhá válka a nejsou dostupné běžné zdravotnické pomůcky a vybavení.

Další specializované týmy jsou zaměřené na bomby a pyrotechniku celkově. Nástražné výbušné systémy jsou neustále používány ze strany terorismu. NVS jsou zbraně, které mají nejničivější charakter a v minulosti to nejednou dokázaly ukázat. Z toho důvodu pyrotechnické specializované týmy jsou svými znalostmi a dovednostmi nepostradatelné. Tyto týmy většinou nesou mezinárodní označení EOD (Explosive Ordnance Disposal). Pyrotechnika lze celkově vnímat jako velice náročná problematika především kvůli faktu, že každá bomba může být jiná.

Další specializované týmy jsou zaměřené například na logické zabezpečení, hydrometeorologii nebo například i na obranné systémy. (PAVLICA, 2013)

9.6 Ostraha

Kromě specializovaných týmů a jejich činností, které vytváří aktivní prevenci nejen proti terorismu, je nezbytné taky zmínit činnost například vojenské policie. Vojenská policie se zaměřuje především na ostrahu a zajištění bezpečnosti důležitých objektů jako například základny, letiště, úřady a jiné. Kromě toho VP provádí činnosti spojené s ozbrojeným doprovodem daných klíčových osob a zajišťování jejich bezpečnosti. Tyto zmíněné činnosti VP však provádí i jiné vojenské, polovojenské nebo policejní útvary. Konkrétně zajišťování bezpečnosti osob často zajišťují i speciální síly.

9.7 Cílená likvidace

Tuto činnost proti terorismu preferuje v současnosti zejména Izrael a USA oproti Evropě, která spíše prosazuje prevenční kroky a činnosti proti terorismu. Cílená likvidace většinou znamená zabití konkrétní osoby, která je velmi důležitá v dané teroristické organizaci. Zpravidla se jedná o vůdce, generály, hlavní představitele nebo vrchní radikály či hlavní sponzory teroristických organizací. Avšak takové osoby jsou velice špatně dohledatelné a řada z nich

velice obezřetně zvažuje své kroky a svůj pohyb. Například usilovné hledání a konečné dopadení Usámi bin Ládina trvalo dlouhých 10 let.

Pokud je však taková daná důležitá osoba vyhledána, tak je zpravidla velmi dobře chráněna osobní ozbrojenou ochrankou a bezpečnostními systémy. Z toho důvodu cílenou likvidaci provádí především speciální síly a zvláštní protiteroristické jednotky a sbory, které jsou vyvíjeny na tuto problematiku. Bohužel cílená likvidace sebou nese i určité znatelné nevýhody jako například následnou pomstu ze strany teroristů, jako to bylo po smrti bin Ládina, kdy Tálibán spáchal několik sebevražedných útoků v ulicích měst v Pákistánu a zaútočil na vojenskou základnu v Karáčí. Zřejmě z tohoto důvodu roste poptávka po najímání tzv. žoldáků, kteří provádí svou činnost bez označení státní příslušnosti a dalších insignií a tím pádem už je velice těžké dohledat, kdo za daným útokem opravdu stál. Ovšem najímání žoldáků sebou nese taktéž jisté nevýhody a tou hlavní je, že takoví lidé a organizace nejsou vázáni žádnými přísahami vůči státu, a tudíž si je může najmout kdokoliv. (VLACH, 2018)

9.8 Rizika nasazení AČR v zahraničí

Odveta ze strany terorismu za nasazení AČR v zahraničí na území ČR

Odveta ze strany některé teroristické organizaci za nasazení dané armády aliance NATO nebo EU by rozhodně nebyla žádnou novinkou. Například teroristické útoky 11. září 2001 v USA nebo bombové útoky v Madridu v roce 2004 byly ukázkovou odvetou teroristů za aktivní nasazení určité armády proti terorismu v zahraničí. Tyto útoky jsou zpravidla dlouhodobě dopředu plánovány a soustavně nacvičovány. Španělsko tehdy zasáhly teroristické útoky tak silně, že nakonec stáhlo všechny síly a prostředky ze zahraničního nasazení. Je zde nesmírně důležitá role a práce zpravodajských a informačních služeb, protože v minulosti byla již řada teroristických útoků včas odhalena nebo byla základna přípravy a výcviku teroristů zlikvidována. Zároveň je však potřeba s tímto rizikem do jisté míry počítat a ČR by měla být na tuto možnost připravena.

Velké zatěžování státního rozpočtu ČR

Každoročně na zahraniční nasazení musí být uvolněno velké množství financí. AČR je rok, co rok více nasazována, a tudíž to znamená čím dál větší náklady na zahraniční nasazení a vše, co s tím souvisí od potřebného vybavení, techniku, logistiku, zásobování, výcviku apod.

Navyšování úmrtnosti vojáků AČR

V minulosti již bohužel někteří vojáci AČR zahynuli při nasazení na zahraničních misích. Čím více bude AČR zapojena do aktivního boje proti terorismu, tím více roste pravděpodobnost úmrtí vojáků. Aktivní boj proti terorismu znamená kromě jiného především fyzické vedení boje, při čemž umírají lidé. To může způsobit nepokoje a nestabilitu uvnitř ČR vlivem nespokojenosti občanů ČR, pokud by docházelo k postupnému navyšování úmrtnosti vojáků AČR v zahraničních misích.

10 TAKTIKA BOJE AČR PROTI TERORISMU

Taktika boje AČR se neustále rozvíjí v rámci boje proti terorismu, protože problematika terorismu neustále přináší něco nového, objevují se nové metody a formy útoků. Nejčastější metodou útoku proti koaličním vojákům v zahraničí je nástřel konkrétní jednotky za pomoci dlouhých útočných pušek a protipancérových zbraní. Většinou se jedná o typický partyzánský přepad či léčku. Další metodou útoku, která v posledních letech dorovnává zmíněnou první, je útok za pomoci nástražného výbušného systému. NVS silně přispěli k aktivitě terorismu, a především ke škodám na majetku a ztrátám lidských životů. NVS představují obrovskou sílu a široké spektrum využití a obohacení.

10.1 Nástražný výbušný systém

Nástražný výbušný systém (dále jen NVS) je zařízení, které je vyrobené improvizovaným způsobem. Pojem NVS je využíván v České republice, ale mezinárodně jsou tato zařízení zahrnuta pod pojmem IED (Improvised Explosive Device). Tento systém obsahuje destruktivní, pyrotechnické, zápalné, škodlivé a smrtící prostředky. NVS je určeno především k ničení případně k zneschopnění. V současnosti jsou NVS vyráběny hlavně z nevojenských součástí a nevybuchlé munice. S problematikou NVS/IED tedy taky souvisí nevybuchlá munice tzv. UXO – Unexploded ordnance. Například v současném Afghánistánu je dodnes několik tun nevybuchlé nebo ztracené munice, která je rozesetá po celém území ještě od Sovětské války v Afghánistánu, a právě i tato munice slouží k využití NVS/IED.

NVS v praxi vždy obsahuje komponenty bez kterých se toto zařízení neobejde.

Jedná se o:

- spínač,
- iniciátor,
- hlavní nálož (může být UXO),
- zdroj,
- obal,
- zesilující prvky.

Spínač je jeden z hlavních komponentů a určuje typ použitého NVS. Spínač může být časový, iniciovaný obětí nebo iniciovaný povel. Iniciátor je prostředek, který je použit pro aktivaci hlavní nálože. Použitý iniciátor je závislý na použité náloži. Pod pojmem iniciátor,

v tomto případě, se jedná o roznětky, rozbušky, detonátory a zažehovače. Hlavní nálož je výbušnina, třaskavina, trhavina a další ničivé prostředky. V praxi se jedná nejčastěji o dělostřelecké granáty, nálože nebo protitankové miny. Zdroj je většinou baterie nebo jiný zdroj energie, který udržuje zařízení ve funkčnosti. Obal má hlavní úkol v oblasti konstrukce daného NVS. Taky může plnit úlohu maskování NVS. Zesilující prvky slouží pro vytvoření tzv. sekundárního efektu, který zesiluje účinky NVS. Jedná se především o různé chemikálie, pohonné hmoty, toxické látky a materiály a otravné látky. NVS taky může být obohaceno o nekonvenční prostředky CBRN (chemické, biologické, radiologické, jaderné). Nejznámější taková nekonvenční zbraň spojená s NVS je tzv. „špinavá bomba“. Špinavá bomba po svém výbuchu způsobí též rozmetání radioaktivních látek pomocí výbušného zařízení.

Špinavé bomby jsou především svými následnými účinky a dopady ještě hrozivější a ničivější než NVS bez těchto zesilujících prvků. Špinavou bombu nemusí záchranné složky vůbec identifikovat, a tak může působit NVS i po výbuchu právě například rozmetáním radioaktivních látek v oblasti výbuchu, které v oblasti vytvoří smrtelnou radiaci a mají následný dopad nejen pro další přítomné obyvatelstvo, záchranné a ozbrojené složky, ale i na životní prostředí. Může dojít ke kontaminaci vody, půdy a ovzduší, což může znamenat mnohem větší problém do budoucna než pouze samotný výbuch NVS.

Všechny NVS jsou si podobné využitím komponentů. Bez udaných komponentů, kromě zesilujících prvků, těžko zařízení efektivně funguje. Avšak odlišnost každého NVS spočívá v jejich konstrukci a způsobu provozu. Konstrukce NVS a jeho způsob provozu je omezen pouze představivostí, zručností a technickými schopnostmi člověka, který tyto zařízení a systémy vyrábí.

V rámci řešení této globální hrozby existuje celá řada terminologií, názvosloví a rozdělení. V České republice má Policie České republiky svou vlastní terminologii a typový plán konkrétní činnosti proti špinavé bombě, kterou používá již řadu let. Terminologie se liší například od terminologie Armády České republiky, která se blíží více celosvětovým standardům. (HRAZDÍRA, 2006; IMPROVISED EXPLOSIVE DEVICES; „ŠPINAVÁ BOMBA“)

10.1.1 Typy NVS

Nejčastější rozdělení NVS je následovné:

- časové,
- iniciované obětí,
- iniciované povellem.

Časové NVS fungují na bázi nastaveného času. Většinou se jedná o systém, který má mechanický časovač například upravené hodinky, hodiny, budíky a další. Kromě mechanického časovače se používá i časovač elektronický. Tento typ NVS patří mezi nejstarší.

NVS iniciované obětí představují nástrahy, které jsou zacíleny na konkrétní osobu, která je cílem útoku. Jde především o nástrahu na osobu při nějaké činnosti, která způsobí aktivování NVS. U tohoto typu NVS hraje velkou roli již zmíněný spínač. Spínač při tomto typu NVS má nejvýznamnější roli. Spínač může představovat tlakové podložky, vibrační spínače, různé mikrospínače i například rtuťové překlápěcí spínače. Pachatel případně samotný výrobce NVS při použití tohoto typu NVS samotnou oběť odpozoruje, identifikuje běžné opakující denní činnosti případně její reakce, jelikož tohle umožní útočnickovi vhodně přizpůsobit vůči oběti NVS takového typu.

NVS iniciované povellem patří v současnosti mezi nejvíce používané. Jedná se o NVS, které je aktivováno útočnickem samotným. Útočník aktivuje NVS tohoto typu zpravidla ve chvíli, kdy je daný cíl, oběť na správné pozici. Tento typ NVS umožňuje pachatelům volbu optimálního času iniciace a případnou možnost improvizace při dané situaci. Tento typ NVS se stal nepoužívanější zřejmě z důvodu, že útočník má dané zařízení stále pod kontrolou. NVS iniciované povellem je aktivováno například:

- elektrickým vodičem,
- rádiem nebo telefonem,
- projektilem,
- aktivní infračervenou závorou,
- tahem,
- opticky.

Jak bylo již zmíněno, tak komponenty, které aktivují NVS záleží pouze na technické zručnosti a představivosti člověka, který NVS vyrábí. (HRAZDÍRA a KOLLÁR, 2006;

IMPROVISED EXLOSIVE DEVICES; „ŠPINAVÁ BOMBA“ ; BOOKS LLC, 2010; JANÍČEK a DRAHOVZAL, 2001)

Obrázek 3 – Nálezy UXO a IED (RUTZ)

10.1.2 Současné používání NVS

Nejčastější metodou použití NVS je již zmíněný typ NVS, který je iniciován povel. V praxi jde většinou o to, že útočník uloží a připraví NVS na určené místo, vzdálí se do bezpečné oblasti a poté čeká na vhodný okamžik, kdy systém aktivuje. Bohužel se ve světě objevují i jiné formy, které jsou svým způsobem ještě horší než zmíněná.

Jedná se o NVS, které je iniciováno sebevražděným atentátníkem nebo NVS uložené ve vozidle, které řídí sebevražděný atentátník, případně je vozidlo někde odstaveno a následně odpáleno. Tyto metody jsou čím dál častěji využívány především z důvodu, že vytváří mnohem lepší maskování NVS a jsou tedy mnohem hůře odhalitelné. Právě z těchto metod jde všeobecný strach a hrůza. Jedná se zpravidla o využití běžně dostupných prostředků v kombinaci s NVS. Typickým příkladem je vozidlo řízené sebevražděným atentátníkem, které je naložené výbušninou. Takové vozidlo, které může vézt několik kilo výbuštiny, je svou silou a ničivým účinkem srovnatelné s vojenskou řízenou střelou.

Tyto metody jsou v současnosti spojovány s terorismem. Sebevraždění atentátníci se objevují především v oblastech, kde se vyskytují islamističtí teroristé. Většinou se objevuje, že se jedná o dobrovolníky, kteří takhle dobrovolně ukončí svůj život ve prospěch nějaké skupiny nebo pro dosažení určitého cíle. Nemusí to však být vždy jen dobrovolník. Je známo,

že existuje celá řada případů, kdy se nejednalo o dobrovolníka, ale o osobu, která byla nějakým způsobem k tomuto činu donucena. V tomto případě je však diskutabilní, jestli se jedná o sebevraha. Při použití této metody jsou většinou na osobě dva spínače. Samotný sebevrah má jeden a o tom druhém většinou ani daný člověk neví a jedná se o jakousi pojistku, když by si to třeba dobrovolník i nedobrovolník rozmyslel, tak bude odpálen člověkem, který danou situaci a provedení sleduje. Tato metoda již stála mnohé životy nejen aliančních vojáků včetně českých vojáků v oblastech konfliktu, ale především i civilistů, kteří v těchto případech jsou tzv. vedlejšími ztrátami, které sebou nese jakýkoliv ozbrojený konflikt a téměř vždy oběti na civilistech jsou vyšší než oběti bojujících. (HRAZDÍRA a KOLLÁR, 2006; JANÍČEK a DRAHOZVAL, 2010)

10.1.3 Zásah proti NVS

Nalézt NVS bývá většinou složité a dochází k tomu většinou díky náhodě. Útočník, který zamýšlí použít NVS, se vždy bude snažit maximálně zařízení ukrýt a zamaskovat především z důvodu, aby bylo zařízení odpáleno ve správný čas a ve správné situaci.

V současnosti se NVS nachází nejčastěji podél cest, kde jsou zamaskované jako odpad případně jsou nastražené v uhynulých zvířatech a nepojízdných dopravních prostředcích. Taky se často vyskytují na cestách nebo zapuštěné ve vozovce případně skryté v silničních zařízeních. Velice oblíbenou formou NVS se stala pomocí poštovních doporučených zásilek. Nálezy jsou evidovány i v uložených zavazadlech. V oblastech válečného konfliktu se nejčastěji NVS vyskytují ve vozidlech a v případě sebevražedných atentátníků pod jejich oblečením. Pro představu ničivé síly NVS ve vozidlech je uveden následující obrázek, který ukazuje kolik je možné do různých typů vozidel umístit výbušniny a jaké je minimální evakuační zóna.

ATF	Vehicle Description	Maximum Explosives Capacity	Lethal Air Blast Range	Minimum Evacuation Distance	Falling Glass Hazard
	Compact Sedan	500 pounds 227 Kilos (In Trunk)	100 Feet 30 Meters	1,500 Feet 457 Meters	1,250 Feet 381 Meters
	Full Size Sedan	1,000 Pounds 455 Kilos (In Trunk)	125 Feet 38 Meters	1,750 Feet 534 Meters	1,750 Feet 534 Meters
	Passenger Van or Cargo Van	4,000 Pounds 1,818 Kilos	200 Feet 61 Meters	2,750 Feet 838 Meters	2,750 Feet 838 Meters
	Small Box Van (14 Ft. box)	10,000 Pounds 4,545 Kilos	300 Feet 91 Meters	3,750 Feet 1,143 Meters	3,750 Feet 1,143 Meters
	Box Van or Water/Fuel Truck	30,000 Pounds 13,636 Kilos	450 Feet 137 Meters	6,500 Feet 1,982 Meters	6,500 Feet 1,982 Meters
	Semi-Trailer	60,000 Pounds 27,273 Kilos	600 Feet 183 Meters	7,000 Feet 2,134 Meters	7,000 Feet 2,134 Meters

Obrázek 4 – Možnosti a účinky IED v dopravních prostředcích (Zdroj vlastní)

Při nálezu NVS platí, že jakmile se někdo z bezpečnostních složek dostaví na místo nálezu, tak není nikdo oprávněn s případným NVS jakkoliv manipulovat a pokud možno se k němu ani nepřibližovat. Řadový policisté, vojáci, hasiči nebo záchranáři musí při nálezu nebo podezření na NVS aplikovat metodu „5C“ tedy metodu, která představuje pět základních opatření pro snížení a minimalizaci škod a ztrát lidských životů. Poté vyčkat na příjezd policejních nebo armádních pyrotechniků, kteří stejně zahájí případné zneškodňování NVS až po všech aplikovaných opatřeních. (JANÍČEK a DRAHOZVAL, 2010; BUZA a JANEČKA)

Aplikovaná opatření

Už jen při podezření na NVS, se aplikuje metoda „5C“. Tato metoda zahrnuje 5 bodů podle kterých přítomné jednotky postupují. Tato metoda je aplikována i při již vybuchnutém NVS. Metoda zahrnuje pět následujících bodů:

- potvrzení (Confirm),
- vyklizení ohroženého prostoru a evakuace veškerých osob (Clear),
- uzavření prostoru (Cordon),
- kontrola (Control),
- potvrzení, zda se jedná skutečně o NVS (Check).

Confirm

První aplikované opatření při podezření NVS je potvrzení. Nejde ani tak o identifikaci skutečného NVS. Dané operující jednotky musejí podezřelý objekt obejít, podívat se i z jiných úhlů, jestli se nejedná o něco jiného, než si myslí. V okamžiku, kdy jsou spatřeny pouze prvky nebo znaky, které mohou souviset s NVS, je to jasné potvrzení, i když se může jednat o planý poplach. Každopádně se v této fázi okamžitě volají pyrotechnici. Mezi prvky podezření NVS patří například dráty, netradičně upravený povrch, čerstvě upravená půda a další. V současném Afghánistánu jsou velice využíváni při tomto opatření speciálně vycvičení psi. Tito psi jsou speciálně vycvičení pro vyhledávání výbušnin, munice a zbraní. Za poslední roky v oblastech konfliktu s terorismem mají tito psi a jejich psovodi zaznamenány několik stovek identifikovaných NVS a tím pádem na svědomí záchranu tisíce životů nejen vojáků, ale i civilistů. Tito vycvičení psi jsou schopni spolehlivě vyhledat i zahrabané NVS nebo jakkoliv jinak schované. Vycvičený pes nezačne vyhledané NVS vyhrabávat nebo jakkoliv ho odhalovat, ale zůstane u toho místa, sedne si a počká na další povel svého psovoda. Psovod v tomto případě se svým psem vyhledané NVS obejde a pomocí praporků, které dá do země, označí oblast, kde se NVS nachází. Nesmí taky chybět hlášení podané na vyšší velitelský stupeň o situaci a informace o možném NVS. V rámci NATO aliance existuje IED/UXO report, což je definované hlášení právě do takové situace. Pokud jsou nějaké části reportu neznámé, tak jsou přeskočeny a případně později doplněny.

9-line UXO / IED REPORT					
1. DTG WHEN UNIT DISCOVERED ITEM ČAS NÁLEZU V DTG FORMÁTU	Date Time Group (DDHHMMZ MON YY) (241230FEB12 / 24.února 2012 12:30)				UNK
2. REPORTING ACTIVITY AND LOCATION OF UXO KDO NAŠEL UXO a SOUŘADNICE	JEDNOTKA	SOUŘADNICE UXO		DETAILY	
3. CONTACT METHOD ZPŮSOB SPOJENÍ	POC (Point Of Contact) místo setkání		TELEFON		
	JMÉNO	RDS	FREQUENCE		
	JEDNOTKA		VOLACÍ ZNAK		
4. TYPE OF ORDINANCE AND QUANTITY, MARKINGS TYP, MNOŽSTVÍ, VZHLED	ZNAČENÍ / UNK NEZNÁMÁ, SHAZOVANÁ, VYSTŘELENA, VRŽENÁ UMÍSTĚNÁ, IED	BARVA / UNK	TVAR / UNK	STAV / UNK VYSTŘELENA NEVYSTŘELENA	VELIKOST/POČET KS
5. NBC CONTAMINATION IN AREA KONTAMINACE	CHEMICKÉ OHROŽENÍ ANO NE		BIOLOGICKÉ OHROŽENÍ ANO NE	RADIČNÍ OHROŽENÍ ANO NE	
6. RESOURCES THREATENED (TOC, Motor Pool, Military Convoys traveling on MSRs, etc.) PŘÍMÁ HROZBA PRO JEDNOTKY / ZAŘÍZENÍ KOALIČNÍCH JEDNOTEK (taktické oper.centra, autoparky, vojenské konvoje na hl.zásobovacích cestách atd.)					UNK
7. IMPACT ON MISSION (Cannot Land Helicopter at MEDEVAC Site, Truck Cannot Move, etc.) VLIV NA MISI (nemožnost přistání pro MEDEVAC, nákladní auta, nemožnost pohybu)					
8. PROTECTIVE MEASURES TAKEN (Sandbags Around Item, Personnel Moved, Area Secured, etc.) PŘIJATÉ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ (pytle s pískem kolem, přesun osob z místa nálezu, zajištění místa..)					
9. RECOMMENDED PRIORITY (See Below) DOPORUČENÁ PRIORITY ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	A IMMEDIATE-okamžitě	B URGENT-naléhavě	C MINOR-menší	D NO THREAD-bez nebezpečí	

WWW.DIVERZANTI.CZ

A IMMEDIATE: Stops the Unit Maneuver and Mission Capability or Threatens Critical Assets Vital to the Miss
vzniklý incident zastavil pohyb a aktivity jednotek v daném prostoru, představuje velmi vážné ohrožení pro probíhající důležité operace

B URGENT: Slows the Units Maneuver and Mission Capability or Threatens Important Assets to the Mission
zpomalil schopnosti a ovlivnil aktivitu koaličních jednotek, představuje hrozbu pro důležité operace v daném prostoru

C MINOR: Reduces the Units Maneuver and Mission Capability or Threatens Non-Critical assets of Value
může omezit popř. jistým NE-kritickým způsobem ohrozit aktivity spojeneckých jednotek v daném prostoru

D NO THREAT: Has Little or No Effect on Mission Assets
vzniklý incident má velmi malý nebo žádný vliv na aktivity jednotek v dané oblasti

SHAZOVANÁ – veškerá munice shazovaná z letadel, vrtulníků, bezpilotních prostředků – pumy, submunice
VYSTŘELOVANÁ – veškerá munice, která lze vystřelit – rakety, miny, dělostřelecká munice, řízené střely
VRŽENÁ – veškerá munice, které lze hodit – ruční granáty všech druhů
UMÍSTĚNÁ – munice, která lze umístit – miny všech druhů
NEZNÁMÁ – munice, u kterou nelze zařadit do žádné kategorie, nelze rozpoznat
IED – podezření na improvizované výbušné zařízení
KONTAMINACE - NEZNÁMÁ, NEMĚŘENÁ pokud není změřená, pokud ano MĚŘENÁ, NEZJIŠTĚNÁ, NEGATIVNÍ nebo hodnota (pozor na ochuzený uran v podkaliberních střelách, bílý fosfor atd.)

UXO – NEVYBUCHLÁ, VADNÁ MUNICE
IED – NÁSTRAŽNÝ VÝBUŠNÝ SYSTÉM

PŘÍKLAD:

BODY HLÁŠENÍ	PŘÍKLAD
01. ČAS NÁLEZU	14(den) 1115L(čas) JUN(měsíc) 16(rook)
02. KDO NAŠEL, SOUŘADNICE, DETAIL	CZE PRT 33U UR 12345 67891 na průchozím bodě Bravo
03. ZPŮSOB SPOJENÍ	33U UR 12300 67700, Novák, CZE PRT, VKV 37,155 Mhz, LION ALPHA 20
04. TYP, MNOŽSTVÍ, VZHLED	čínské znaky, černý pruh cca 10cm široký, zbarvení oliva, tvar válcovitý, nevystřelená, cca 1m/3ks
05. KONTAMINACE	negativní
06. PŘÍMÁ HROZBA PRO JEDNOTKY	ohrožena FOB SHANK, komunikace UTAH na směr ...
07. VLIV NA MISI	nemožnost pokračovat v přesunu do prostoru plnění úkol, nelze provést uzavření prostoru
08. PŘIJATÉ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ	informován JOC na FOB SHANK, vyhlášen signál RAKETA, provedeno 5C, evakuace místní školy
09. PRIORITY ŘEŠENÍ	A

WWW.DIVERZANTI.CZ

Obrázek 5 – UXO/IED Report (DIVERZANTI)

Clear

Další aplikované opatření při NVS je vyklizení ohrožené oblasti a evakuace veškerých osob. Pokud se NVS nachází uprostřed města, je velice těžké během krátkého času evakuovat okolí a vyklidit celý prostor. Avšak v takovém případě je třeba jednat, povolovat posily a začít ihned

především s evakuací osob alespoň v nejbližším prostoru NVS a s přibývajícím posilami tento prostor zvětšovat. Neexistuje daná vzdálenost evakuace od NVS na danou situaci, existují pouze pomocné tabulky jako Obr. 4, které stanovují minimální evakuační prostory. Záleží tedy velmi na prostředí, situaci a okolí, podle čehož probíhá evakuace a vyklizení.

Cordon

Vyklizená a evakuovaná oblast se ihned uzavírá, aby do ní nemohl nikdo nepovolaný vstoupit. Mohlo by se totiž jednat o iniciátora, který by chtěl NVS aktivovat nebo o osobu, která by NVS aktivovala omylem. Uzavřená oblast počítá i s variantou, že NVS vybuchne. Toto opatření má především za cíl minimalizovat škody při případném výbuchu.

Control

Při tomto opatření je kompletně uzavřená oblast a začíná opatření kontrola. S tímto se pojí mnoho dalších opatření. Nejedná se pouze o kontrolu vnitřní vyklizené oblasti kolem NVS, ale především o kontrolu vnější oblasti kolem vyklizené oblasti NVS. Při tomto opatření je potřeba mít dostatek personálu. Jako první jsou nasazeny ozbrojené složky, které mají za úkol chránit uzavřenou oblast a taky především kontrolovat a sledovat osoby a jejich činnosti mimo tuto oblast. Cílem tohoto opatření je zejména připravit oblast pro práci pyrotechniků, kteří jsou na cestě nebo už jsou na místě. Další činnost, která se aplikuje, je radiologický průzkum, jestli se nejedná o špinavou bombu. Radiologický průzkum je proveden buď letecky, ale nejčastěji na zemi pomocí ručních dozimetřů neboli přístrojů pro identifikaci záření. Pokud se jedná o špinavou bombu, tak zpravidla je v blízké oblasti NVS zvýšená hodnota záření. Avšak může být NVS obohaceno například o olověný obal, který by záření tlumil, ale takový obal by zase znatelně snižoval účinnost výbuchu. Pokud je v oblasti potvrzená špinavá bomba, tak se rapidně zvětšuje vyklizená a evakuovaná oblast a působící jednotky musí ihned použít prostředky OPZHN (ochrana proti zbraním hromadného ničení).

Check

Jakmile jsou provedeny veškerá zmíněná opatření výše, tak se teprve začne zjišťovat o co přesně se jedná. Toto opatření většinou aplikují už pyrotechnici samotní, kdy vysílají k NVS pozemní dron, který disponuje robotickými rameny pro práci a moderními kamerami pro jeho přesné řízení na dálku. Současné pyrotechnické drony jsou nejen schopny NVS vyhrabat, identifikovat, ale dokážou NVS případně i zneškodnit.

Pyrotechnický robot, který je využíván PČR i AČR nese název tEODora. Tento robot je přednostně nasazen místo pyrotechnika, protože vyrazit zneškodnit nebo jakkoliv manipulovat s NVS je příliš riskantní. Robot je vybaven mechanickými rameny a speciálním vyspělým kamerovým systémem díky čemuž je schopen prozkoumávat balíčky, výbušniny, předměty a manipulovat s nimi a během toho je pyrotechnik ukryt v bezpečné vzdálenosti. Tento robot stojí přibližně 11 milionů korun. Pohybuje se rychlostí 3 km/h a je ovládán na několik desítek metrů. Utáhne přes 300 kilogramů a váží přibližně 375 kilogramů. Robot je kromě kamer a ramen vybaven taky rentgenem, nejrůznějšími otvíráky, klínem pro rozseknutí předmětů, pilou, akušroubovákem, kleštěmi, karabinou na tažení předmětů, hasícím přístrojem a taky rozstřelovačem pro případné násilné zlikvidování bomby. Robot je taky vybaven noktovizorem pro práci v noci a termální kamerou pro viditelnost tepelných stop.

Tento pyrotechnický robot je v současnosti využíván u PČR i AČR, kteří ho zejména nasazují při misích v Afghánistánu, kde se často setkávají s hrozbou NVS. Pyrotechničtí roboti slouží v ČR již několik let. Současní využívání roboti se však už můžou zdát zastaralí, protože na trhu již existuje celá řada novějších, výkonnějších a schopnějších typů takových robotů. (BUZA a JANEČKA; KUŽNÍK; ŠILER)

Zneškodnění NVS

Pokud jsou úspěšně aplikovány veškerá zmíněná opatření, nastává chvíle, kdy pyrotechnici zahájí odstranění nebo zneškodnění NVS. Pyrotechnici zpravidla využívají pyrotechnického robota, který jako první vyrazí k danému NVS už v rámci posledního aplikovaného opatření. Podle průzkumu robotem a především situaci, pyrotechnici zahájí řešení. Pokud by se jednalo o zásah na území České republiky, tak by navržené řešení pyrotechniků, bylo probráno ještě s velitelem zásahu, který by navržené řešení musel schválit. Většinou, pokud to situace dovoluje, proběhne zneškodnění NVS pomocí pyrotechnického robota. Zde záleží na konkrétním NVS. Pokud není nijak složité, tak jsou pyrotechnici schopni robotem zneškodnit NVS třeba jen jediným přestřihnutím drátu. Avšak většinou to tak jednoduché není. Pyrotechnický robot má své hranice použití a pokud nestačí na zneškodnění NVS, tak musí vyrazit pyrotechnik samotný. V takovém případě se však už zná NVS dopodrobna a pokud je zjištěno, že se jedná o NVS iniciované povelom, například signálem, tak je použita speciální rušička, která v dané oblasti je schopna přerušit téměř všechny analogové i digitální signály. Pokud je to pro pyrotechnika příliš riskantní, tak stále se nabízí varianta dané NVS úmyslně odpálit. To ale pouze za situace, že to nikoho neohrozí na životě a nebudou velké škody na majetku. Pokud se NVS nachází uprostřed centra města, tak taková varianta moc reálná není.

Pyrotechnik tedy potom musí k danému NVS vyrazit osobně v pyrotechnickém obleku za aplikovaných dalších bezpečnostních opatřeních, které mají ochránit především pyrotechnika samotného. Pyrotechnik už zná veškeré komponenty NVS i jeho strukturu a k NVS se přibližuje s tím, že už většinou zná postup, jak bude zařízení zneškodňovat. To především z důvodu, aby v blízkosti aktivního NVS strávil co nejméně času. Jak se pak NVS zneškodňuje, co se používá za nástroje, co konkrétně se zneškodňuje a jak, je už téma, které by obsahovalo další rozsáhlou práci. Jedná se o nesmírně náročnou práci především po stránce psychické, protože pyrotechnik v dané blízkosti NVS musí být srovnán s tím, že pokud NVS vybuchne, tak jen zázrak by ho mohl zachránit. Náročnost je samozřejmě i fyzická, protože práce v obleku, který váží 35 kilogramů a značně člověka omezuje v pohybu, není rozhodně jednoduchá. Zneškodněné NVS je potom zabezpečené, vloženo do speciálního obalu a je převezeno pyrotechniky k následnému zlikvidování nebo k případnému dalšímu studiu a rozboru.

(ČESKÁ JEDNOTKA EOD; SPECIÁLNÍ OBLEKY; KUŽNÍK; IED)

Obrázek 6 – Pyrotechnický oblek (SPECIÁLNÍ OBLEKY)

10.1.4 Taktika Counter-Improvised Explosive Device

Taktika C-IED (Counter-Improvised Explosive Device) představuje taktiku boje proti NVS. Nejde o samotné zneškodnění NVS, pokud je nalezeno, ale jedná se především o aplikované opatření a zásadní postupy pro minimalizaci výskytu, minimalizaci škod, a především minimalizaci ztrát na životech. Pro takovou minimalizaci je třeba znát určité spektrum teorie a praxe. V rámci problematiky NVS je velmi těžké aplikovat dlouhodobé opatření. Navíc NVS dost souvisí se současným terorismem, který je v neustálém vývoji. Taktika C-IED tedy představuje přípravu, nasazení a činnosti, kde existuje riziko setkání s NVS. Tato taktika se neustále vyvíjí. V současnosti se tuto taktiku učí ovládat nejen pyrotechnici pro které to představuje základ, ale i každý voják, který odjíždí na zahraniční misi. Existuje celá řada odborných kurzů o taktice C-IED nejen pro profesionální vojáky, ale i policisty, hasiče i záchranáře, kteří se většinou v rámci své dobrovolnosti takových kurzů účastní. Základ této taktiky zahrnuje individuální a kolektivní přípravu, což představuje naprostý základ pro případné setkání a následné řešení daného NVS v nejčastěji vyskytovaných formách.

Individuální příprava tedy příprava každého jedince zahrnuje následující vědomosti a dovednosti:

- vizuální identifikaci IED,
- reakce na nález podezřelého objektu IED,
- reakce na útok IED,
- reakce na podezřelé vozidlo,
- reakce na útok IED obsahující chemické látky,
- používání nesených nebo vezených elektronických přístrojů k boji proti IED,
- podávání hlášení o nalezení IED (UXO Report),
- individuální příprava na plnění úkolů v prostředí hrozby IED,
- plánování plnění úkolů v prostředí hrozby IED (velitelé a štáby).

Individuální přípravu v oblasti NVS musí každý jednotlivec dokonale ovládat. Jakékoliv zaváhání jednotlivce může vézt ke kritickým následkům a ztrátám na životech. NVS jsou ničivé prostředky a je třeba k nim tak i přistupovat. Individuální příprava není jednoduchá, ale každému, kdo přípravu podstoupí, je zdůrazněno především to, že mu tato příprava může zachránit život v mnoha situacích v rámci použití NVS.

Kolektivní přípravu zahrnuje:

- příprava na činnost v prostředí hrozby IED umístěných na zemi,
- znalost zásady „5C“,
- teoretická a praktická znalost principů boje proti IED,
- provádění průzkum a vyčištění komunikací od IED (vyčištění musí provádět specializované jednotky),
- reakce na podezřelé předměty IED,
- příprava na možný útok pomocí IED,
- úkoly uprostřed hrozby IED,
- přesun v prostředí hrozby IED,
- protiútok jako reakce na napadení IED.

Kolektivní příprava na rozdíl od té individuální zahrnuje především praktický výcvik dané skupiny lidí, kteří na základě individuální přípravy a vědomostí jsou zařazeni do skupiny, se kterou budou v terénu pracovat. Individuální i kolektivní příprava je daná a nezaměnitelná díky čemuž případní noví jedinci nemají problém se zařadit mezi lidi, kteří už mají s NVS bohaté zkušenosti. Kolektivní příprava je náročná a při výcviku řada jedinců neprojde, protože se dopustí závažných chyb, které na životě ohrozí nejen celou skupinu.

Při výcviku taktiky C-IED je kladen důraz jak na teoretickou, tak i praktickou přípravu. Praktická příprava zahrnuje řadu simulovaných situací, které musí daná skupina řešit. Simulace probíhá nejdříve virtuálně a potom reálně v terénu. Někteří vojáci AČR, kteří před odjezdem absolvovali přípravu a výcvik na daný turnus v Afghánistánu konstatovali, že výcvik C-IED patřil mezi nejtěžší části výcviku. (METODIKA PŘÍPRAVY V OCHRANĚ VOJSK PROTI IMPROVIZOVANÝM VÝBUŠNÝM ZAŘÍZENÍM, 2008)

10.2 Kontakt s nepřítelem

Útoky pomocí IED jsou doposud stále na druhém místě, co se týče početnosti této formy útoků. První místo obsazují stále ozbrojené přepady a střety. Kontakt s nepřítelem není jednoduchá záležitost a samotný navázaný boj může trvat i hodiny. V rámci AČR je vždy první prioritou vyhodnotit sílu nepřítele. Základem je určit, jestli je nepřítel silný nebo slabý vůči jednotce, která se dostala do kontaktu a zároveň zhodnotit celou vzniklou situaci včetně uvážení dalších postupů, možností a stanoveného úkolu. Pokud je nepřítel slabý, může jednotka v kontaktu zahájit protiakce a útočné manévry, které mají za cíl nepřítele zlikvidovat.

Nepsaným pravidlem je převaha útočících 3:1. Pokud se však jedná o silného nepřítele, tak musí jednotka ihned zahájit ústup formou vyvazovacích drílů z kontaktu s nepřítelem. Velkou roli taky hraje prostředí a lokalita, ve které je jednotka nastřelena. V Afghánistánu i v africkém Mali jsou tyto nástřely iniciovány jak v otevřeném prostranství, tak v městské zástavbě. Na této bázi lze rozdělit taktiku na:

- zelená taktika,
- černá taktika.

10.2.1 Zelená taktika

Tato taktika představuje pohyb a veškeré činnosti, které jsou realizovány v otevřenějších prostranstvích jako například zalesněná, horská nebo i pouštní aglomerace. Taktiku lze rozdělit na základní a pokročilou.

V základní části představuje zelená taktika naučení přesunových formací včetně veškerých okolností, které s tím souvisí. Například překonávání nebezpečného území, krátké a dlouhé zastávky a další. Další fází je potom neustálé nacvičování bojových drílů v případě kontaktu s nepřítelem. Tyto drily kromě reakce na nástřel taky zahrnují reakci na odstřelovače nebo i dělostřelecký úder. Drily lze potom dále klasifikovat jako útočné a ústupové.

Pokročilá část zelené taktiky už zahrnuje komplexní činnosti v terénu, které jsou koncipovány většinou na delší působení v terénu. Jedná se o vybudování shromaždiště, provádění léček a přepadů na nepřítele v zalesněné, horské nebo i pouštní aglomeraci a další diverzní činnosti. Taky může zahrnovat různá obranná postavení nebo například boj na zdrženou.

Se zelenou taktikou úzce souvisí i další základní vojenské přípravy, který by měl ovládat každý voják AČR. Samozřejmě tyto základní vojenské přípravy jsou pravidelně nacvičovány a opakovány v rámci výcviku jednotlivých útvarů a příprav na zahraniční misi. Velkou nezbytností při zelené taktice je znalost maskování nebo například přežití v přírodě různého charakteru z důvodu, že pokročila zelená taktika znamená činnost v terénu i několik dní. Pokročilou zelenou taktikou se většinou zabývají pouze bojové a průzkumné útvary a jednotky. (PŘÍRUČKA VOJÁKA AČR, 2015; TAKTIKA DRUŽSTVA; TAKTIKA ČETY)

10.2.2 Černá taktika

Černá taktika představuje postupy a bojové drily v zastavěné oblasti. Černá taktika je ve světě označována různými názvy. Nejznámější je například Close Quarter Battle (CQB) nebo FIBUA (Fight In Build Up Area). Černá taktika lze rozdělit na taktiku mimo budovy a kolem nich. Zpravidla se jedná o taktiku postupů a metodik na ulicích. Potom se černá taktika zabývá především pohybem, metodikami a boje uvnitř budov. Celá černá taktika oproti zelené taktice je mnohem komplexnější a vyžaduje velkou dávku improvizace. Boj v uzavřených prostorech je velice náročný a nesmírně rychlý. Jakákoliv malá chyba nebo jen sebemenší zaváhání může vézt ke zranění nebo v horším případě zahynutí. Výcvik černé taktiky musí být nepřetržitý. V této taktice hrají roli tři základní pilíře. Jedná se o rychlost, agresi a moment překvapení, který může výrazně přispět k úspěchu. Na druhou stranu je nezbytné nezapomínat na hlavní pilíř jakékoliv taktiky, a to je bezpečnost. V současnosti se do plnění úkolů v městské zástavbě zpravidla nasazují pouze družstva o velikosti 4-8 členů. Může být samozřejmě v oblasti nasazeno více takových družstev. Takové nasazení provádí v současnosti především speciální síly a v případě získávání informací i průzkumné síly. Černá taktika se neustále dodnes zdokonaluje. Neexistuje žádná určitá černá taktika, o které by se dalo konstatovat, že je perfektní. (PŘÍRUČKA VOJÁKA AČR, 2015; TAKTIKA DRUŽSTVA; TAKTIKA ČETY)

11 TAKTIKA V PŘÍPADĚ ZRANĚNÍ

AČR v případě zranění vlastních vojáků nebo i civilistů na bojišti využívá metodiku Tactical Combat Casualty Care (dále TCCC), což představuje základní pilíř kurzu a specializace vojáka Combat Life Saver (dále CLS). Metodiku TCCC lze vnímat jako postup v případě zranění vojáka nebo civilisty na bojišti, kde je ošetřující velice limitován a omezen. Combat Life Saver je pak název speciálního kurzu pro vojáky Armády České republiky. Po absolvování tohoto kurzu získávají vojáci profesi CLS. CLS i přes absolvování kurzu nespadá do zdravotnického personálu, ale jeho hlavním úkolem je stále být vojákem v poli. Tento kurz poskytuje pět akreditovaných výukových center CLS v České republice. Vojáci se učí zachraňovat životy svých kolegů přímo na bitevním poli pod palbou podle metodiky Tactical Combat Casualty Care. Tento kurz většinou podstupují vojáci, kteří se chystají na mise například do Afghánistánu a Mali, kde často dochází k ozbrojeným střetům, a tak je pravděpodobnost vzniklého zranění o dost vyšší.

Ke vzniku CLS vedl fakt, že ve válkách v minulém století, a ještě i ze začátku 21. století docházelo k úmrtí 90 % postřelených vlivem masivního vykrvácení, než se k dotyčnému dostala péče se zdravotnickým vybavením, což byli pouze zdravotníci a medicí, kteří byli většinou sami na celou četvu (20-40 lidí). V současnosti kurzem CLS disponuje alespoň jeden příslušník družstva, které se skládá standardně ze šesti členů a základy metodiky TCCC ovládá každý příslušník družstva. Koncept CLS a metodiky TCCC vznikl v Americe po decimující válce ve Vietnamu a v Iráku. Vlivem kurzu CLS a nauka o metodice TCCC se podařilo aliančním silám NATO snížit úmrtnost na bojišti o 20-30 %. Zpravidla každý voják, který ovládá základy TCCC je schopen poskytnout základní bezodkladnou péči a ošetření, avšak voják, který má akreditovanou specializaci CLS už je pak schopen kromě metodiky TCCC udělat řadu zdravotnických zákroků přímo na bojišti.

Metodika TCCC se dělí na:

- péče pod palbou (Care Under Fire),
- péče mimo přímou palbu (Tactical Field Care),
- taktický odsun (Tactical Evacuation Care).

(COMBAT LIFE SAVER, 2018)

11.1 Péče pod palbou

Fáze „péče pod palbou“ je zřejmě nejtěžší fáze. Člověk, který chce poskytnout tuto péči, musí zejména myslet sám na sebe. Ničím nepřispěje, když bude zraněn i on. Základem je tedy dobře promyslet, jestli se ošetřující dostane v relativním bezpečí ke zraněnému. Pokud se ošetřující ke zraněnému dostane, nastává prvotní nezbytné ošetření zraněného pod nepřátelskou palbou. Toto ošetření představuje pouze zástavu masivního krvácení a následný odsun raněného mimo přímou palbu tažením nebo nesením. Je nutné zdůraznit, že pokud se jedná o masivní tepenní krvácení, může mít zraněný pouze 30 sekund času k zastavení/zakrcení takového krvácení, jinak zraněný upadá do bezvědomí a umírá. Z toho důvodu je nezbytné se věnovat právě krvácení, nikoliv dalším zraněním. V současnosti jsou vojáci cvičeni i na ošetření sebe v případě zranění, pokud jsou schopni, pomocí speciálního škrtidla CAT (Combat Application Tourniquet), které má každý voják u sebe na dobře přístupném místě, avšak současně s aplikací CAT je nezbytné zapsat čas aplikace turniketetu. (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

Obrázek 7 – Combat Application Tourniquet (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

11.2 Péče mimo přímou palbu

V této části péče by již nemělo hrozit bezprostřední nebezpečí od nepřátelské palby, avšak je třeba být neustále na pozoru, protože situace na bojišti se může velmi rychle změnit a ošetřující může být znovu pod přímou nepřátelskou palbou. Každý voják kromě toho, že ovládá základy metodiky TCCC, má u sebe IFAK (Individual First Aid Kit). Jedná se o lékárníčku pro jednotlivce, která obsahuje základní zdravotnický materiál k základnímu nezbytnému ošetření. Co se týče vojáka se specializací CLS, tak ten kromě IFAKu nese většinou i CLS batoh, který disponuje rozšířeným zdravotnickým vybavením (nosní vzduchovod, hrudní záplata, dekompresní jehla atd.), které může sloužit už i pro případný zdravotnický zákrok přímo na bojišti, avšak je nezbytný voják CLS, který má potřebné zdravotní znalosti a dovednosti k práci s takovým vybavením.

V IFAKu se nachází:

- tlakový obvaz,
- gáza,
- termoizolační alufolie,
- voděodolný fix,
- zdravotnické nůžky,
- sterilní rukavice.

Péče mimo přímou palbu probíhá podle algoritmu postupu C-A-B-C-D-E. Tento algoritmus představuje hlavní rozdíl mezi vojenským a civilním ošetřením. Civilní ošetření praktikuje algoritmus postupu A-B-C-D-E. (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

Tabulka 1 – Postup vojenského ošetření (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

C	Control massive bleeding.	Řešení masivního krvácení.
A	Airways.	Vyšetření vědomí a případně zprůchodnění dýchacích cest.
B	Breathing.	Zajištění dýchání.
C	Circulation.	Řešení submasivního krvácení a postupné uvolňování turniketu (pokud byl aplikován). Řešení popálenin a fixace zlomenin. Aplikace protišokových opatření. Vyšetření břicha a pánve.
D	Disability.	Řešení případného zranění hlavy a zabránění hypotermie (pokles tělesné teploty).
E	Evacuation	Evakuace raněného z oblasti boje nebo vzniklé události.

V případě péče mimo přímou palbu je vhodné zajistit přítomnost CLS vojáka, který má u sebe rozšířené zdravotnické vybavení a je schopen provádět větší míru ošetřování.

Kromě IFAKu, který má každý voják u sebe, má zároveň každý u sebe TCCC kartu. Jedná se o kartu, která slouží jako záznam důležitých dat o zranění jednotlivce. Tato karta je viditelně umístěna na zraněném a je zajištěna proti případné ztrátě. Nejčastěji na šňůrce kolem krku nebo zavázaná na ruce či noze. Karta musí být vyplněna čitelně a kompletně. TCCC karta potom slouží pro informovanost dalšího zdravotnického personálu, který s raněným přijde do kontaktu. Karta se vyplňuje ve chvíli, kdy je to možné a nehrozí bezprostřední ohrožení. Specifikem je, že TCCC karta není výmyslem AČR, ale tyto karty jsou přítomné v každé armádě, která je součástí aliance NATO. Tím se zajistilo, že alianční síly mohou i v těchto případech naplno spolupracovat podle určitých standardů, které jsou pro všechny stejné a známé. Prioritou každého vojáka, který zraněného kolegu předává do péče zdravotnického personálu je zajištění předání TCCC karty o zraněném do rukou personálu. (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

TACTICAL COMBAT CASUALTY CARE (TCCC) CARD				
BATTLE ROSTER #: _____				
EVAC: ☐ Urgent ☐ Priority ☐ Routine				
NAME (Last, First): _____		LAST 4: _____		
GENDER: ☐ M ☐ F		DATE (DD-MMM-YY): _____		TIME: _____
SERVICE: _____		UNIT: _____ ALLERGIES: _____		
Mechanism of Injury: (X all that apply)				
☐ Artillery ☐ Blunt ☐ Burn ☐ Fall ☐ Grenade ☐ GSW ☐ IED ☐ Landmine ☐ MVC ☐ RPG ☐ Other: _____				
Injury: (Mark injuries with an X)				
TQ: R Arm TYPE: _____ TIME: _____		TQ: L Arm TYPE: _____ TIME: _____		
TQ: R Leg TYPE: _____ TIME: _____		TQ: L Leg TYPE: _____ TIME: _____		
Signs & Symptoms: (Fill in the blank)				
	Time			
Pulse (Rate & Location)				
Blood Pressure	/	/	/	/
Respiratory Rate				
Pulse Ox % O2 Sat				
AVPU	☐	☐	☐	☐
Pain Scale (0-10)	☐	☐	☐	☐
DD Form 1380, JUN 2014				

BATTLE ROSTER #: _____				
EVAC: ☐ Urgent ☐ Priority ☐ Routine				
Treatments: (X all that apply, and fill in the blank) Type				
C: TQ- ☐ Extremity ☐ Junctional ☐ Truncal _____				
Dressing- ☐ Hemostatic ☐ Pressure ☐ Other _____				
A: ☐ Intact ☐ NPA ☐ CRIC ☐ ET-Tube ☐ SGA _____				
B: ☐ O2 ☐ Needle-D ☐ Chest-Tube ☐ Chest-Seal _____				
C:				
	Name	Volume	Route	Time
Fluid			☐	
Blood Product			☐	
MEDS:				
	Name	Dose	Route	Time
Analgesic (e.g., Ketamine, Fentanyl, Morphine)			☐	
Antibiotic (e.g., Moxifloxacin, Ertapenem)			☐	
Other (e.g., TXA)			☐	
OTHER: ☐ Combat-Pill-Pack ☐ Eye-Shield (☐ R ☐ L) ☐ Splint				
☐ Hypothermia-Prevention Type: _____				
NOTES:				
FIRST RESPONDER				
NAME (Last, First): _____		LAST 4: _____		
DD Form 1380, JUN 2014 (Back)				

Obrázek 8 – TCCC karta (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

11.3 Taktický odsun

Taktický odsun zraněných z bojiště může být komplikován mnoha faktory jako například proměnlivá a nevyzpytatelná situace na bojišti, počasí, délka evakuační trasy, a především dostupnost evakuačních prostředků, které zpravidla zajišťují taktický odsun raněného z bojiště do zdravotnického zařízení. Nutno zde podotknout, že v evakuačních prostředcích už je většinou přítomen zdravotnický personál. V současnosti se nejvíce využívá vzdušných evakuačních prostředků, ale existují i pozemní nebo námořní evakuační prostředky. Evakuační prostředky se v rámci vojenské terminologie rozeznávají na MEDEVAC a CASEVAC.

Medevac je evakuační prostředek, který disponuje zdravotnickým personálem a posádkou. Casevac je evakuační prostředek, který tímto personálem a posádkou nedisponuje, ale jeho účel je stejný. Casevac může představovat i improvizovaný evakuační prostředek jako například vozidlo sebrané z ulice. (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

Samotný MEDEVAC je třeba nějak vyžádat. K žádosti se používá formulář s názvem 9-LINER. Tento formulář je nejčastěji nahlašován přes radiové spojení a nese základní

informace o bojišti a situaci včetně polohy. Dále 9-LINER nese základní informace o zraněném.

<u>MEDEVAC</u>				
1	LOCATION (UTM GRID/IVO) <i>GRID</i>			(1)
2	CALLSIGN & FREQ <i>VOLACÍ ZNAK, FREKVENCE</i>			(2)
3	# OF PATIENTS/PRECEDENCE <i>Počet zraněných, důležitost</i>			(3)
	A-URGENT <i>urgentní</i>		B-PRIORITY <i>prioritní</i>	
	C- ROUTINE (24 Hrs) <i>rutina</i>			
4	SPECIAL EQUIPT REQ'D <i>Speciální vybavení</i>			(4)
	A-NONE <i>žádný</i>	B-HOIST <i>naviják</i>	C-EXTRACTION <i>vyprošťovací prostředky</i>	D-VENTILATOR <i>dýchací přístroj</i>
	E - OTHER <i>jiné</i>			
5	NUMBER OF CASUALTIES BY TYPE <i>Počet zraněných dle typu</i>			(5)
	L-LITTER <i>Nositka</i>	A-AMBULATORY <i>Chodící samostatně</i>		E-ESCORT <i>Chodící s doprovodem</i>
6	SECURITY AT PZ <i>Bezpečnost v přistávací zóně</i>			(6)
	N-NO ENEMY <i>Bez nepřítele</i>		E-ENEMY IN AREA <i>Nepřítel v oblasti</i>	
	P-POSSIBLE ENEMY <i>Možná přítomnost nepřítele</i>		X-ARMED ESCORT REQUIRED <i>Žádám ozbrojenou eskortu</i>	
7	PZ MARKING METHOD <i>Značení přistávací plochy</i>			(7)
	A-PANELS <i>Signální panely</i>	B-PYRO <i>Oheň</i>	C-SMOKE <i>Kouř</i>	D-NONE <i>Žádné</i>
	E-OTHER <i>Jiné</i>			
8	#/NATIONALITY-STATUS <i>Počet / Národnost / Status</i>			(8)
	A-COALITION MILITARY <i>Koaliční voják</i>		B-COALITION CIVILIANS <i>Koaliční civilisté</i>	C-NON-COALITION FORCES <i>Nekoaliční síly</i>
	D- NON-COALITION CIVILIAN <i>nekoaliční civilisté</i>		E-OPPOSING FORCES/DETAINEE <i>Nepřítel / Zajatec</i>	
	F-CHILD <i>Dítě</i>			
9	PZ TERRAIN/OBSTACLES <i>Terén / Překážky v přistávací zóně</i>			(9)
M	MECHANISM OF INJURY (HOW DID IT HAPPEN) <i>Jak došlo k zranění?</i>			
I	INJURY, DESCRIPTION OF if available) <i>Popis zranění</i>			
S	SIGNS (VITALS: Blood Pressure, PULSE, RESPIRATION) <i>Vitální funkce – tlak, puls, dýchání</i>			
T	TREATMENT APPLIED <i>Aplikovaná léčba</i>			
NOTES:				
ISAF APRV'S MSN		AVN AUTH'S LAUNCH		
W/U	W/D	W/U	W/D	

Obrázek 9 – Formulář 9-liner (COMBAT LIFE SAVER, 2018)

12 VYBAVENÍ VOJÁKA AČR

Vybavení vojáka AČR lze standardně rozdělit do třech skupin a těmi jsou:

- Fighting Load (FL),
- Approach March Load (AML),
- Emergency Approach March Load (EAML),
- Special Equipment (SE).

Jednotlivé skupiny vybavení na sebe postupně navazují a mají souvislost. Byl by nesmysl například nést AML bez FL vybavení.

12.1 Fighting Load

První kategorie vybavení FL je pro vojáka ta nejpodstatnější, protože díky němu je voják schopen boje. Vybavení FL je pro vojáka základem pro jakékoliv operační nasazení. Životnost vojáka pouze s vybavením FL je pouze pár hodin a pokud se dostane do kontaktu s nepřítelem tak pouze několik minut.

Nesené na těle:

Tabulka 2 – Fighting Load nesený na těle (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Primární zbraň	CZ805 Bren 1 nebo CZ805 Bren 2.
2	Kompletní uniforma vz.95 lesní	Včetně insignií útvaru a hodnotí.
3	Kanady	
4	Tričko/Ubacs	Tričko pod blúzou nebo místo blůzy a trička bojová košile (Ubacs).
5	Balistická helma	Nejčastěji helmy typu ACH nebo Airframe.
6	Taktické rukavice	
7	Balistická vesta, nosič plátů	Včetně balistických plátů.

8	Noktovizor	Noční vidění na helmě nebo jako před-sádka kolimátoru na primární zbraň.
9	Psací potřeby a zápisník	Voděodolné.
10	Hodinky	S podsvícením kvůli tmě.
11	Chrániče kolen	
12	Střelecké, balistické, taktické brýle	Brýle splňující ochranné a balistické normy.
13	Nůž	Zavírací, švýcarský, multitool atd.
14	Kukla/nákrčník	Skrývá identitu, částečně nahrazuje maskování.
15	Sekundární zbraň	Glock17 nebo CZ 75.
16	Odhazovák	Na vystřílené zásobníky.
17	Předvyplněná TCCC karta (jméno, jednotka, alergie)	Na pravé stehenní kapse včetně šňůrky pro připevnění.
18	Opasek	Klasický v kalhotách/bojový opasek nebo kombinace obou.
19	Vysílačka	Fungující na UHF a VHF frekvencích.

Nesené na vestě:

Tabulka 3 – Fighting Load nesený na vestě (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Sumky	Připevněné na vestě nebo opasku.
2	Zásobníky do primární zbraně	6-10 zásobníků po 30 nábojích.
3	Signální dýmovnička DA-25	
4	Dýmovnice/granát	Granát útočný nebo obranný.
5	Jednorázové pouta	2x.
6	Buzola	Základ topografie.
7	IFAK	Vojenská lékárnička.
8	Baterka/čelovka	Musí mít červený filtr.
9	Chemické světla	1x modré (barva spojeneckých sil NATO) a 1x IR (jde vidět pouze v nočním vidění).
10	Špunty do uší/taktický headset.	Ochrana sluchu. Taktický headset lze napojit na vysílačku.
11	Rezervoár na vodu/polní láhev	
12	CAT - turniket	Na dobře dostupném místě pro obě ruce.
13	Zapalovač	
14	Maskovací barvy na obličej	Barva zelená, černá a hnědá.
15	Karabina	Pro případné slaňování.

Uvedené věci na taktické vestě mohou být nesené i na bojovém opasku, případně v příslušných kapsách na uniformě.

12.2 Approach March Load

Vybavení AML představuje malý batoh, který ve svém objemu nese vše, co je potřebné pro přežití v terénu jeden den.

Tabulka 4 – Approach March Load (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Malý batoh/Assault bag	V objemu 20-35 litrů.
2	Rezervoár na vodu.	Pokud je ve skupině FL, tak se počítá ten a do batohu tedy přijde například polní láhev s vodou.
3	Pončo/plachta	Min. rozměry 220x140cm. Slouží pro stavbu improvizovaného přístřešku.
4	Náhradní baterie	Do veškeré nesené elektroniky (noktovizor, vysílačka)
5	Tričko	Náhradní.
6	Tričko s dlouhým rukávem/tenká fleece mikina/softshell bunda	Něco z toho na případné přioblečení.
7	Jídlo na 1 den + jídelní potřeby	MRE, IMRE, BDP, Adventure Menu atd.
8	Ponožky	Náhradní 2x.
9	Paracordová šňůra	
10	Čištění na zbraň	
11	Skládací pilka	
12	Reflexní marker.	Pro označení polohy nebo přistávací zóny pro Medevac.
13	Chemické světla	1x modré, 1x červené, 1x zelené.
14	Gumicuky	Slouží pro stavění přístřešku, min. 5 kusů.

12.3 Emergency Approach March Load

EAML je už specifické vybavení díky kterému je voják schopen provádět činnost i několik dní. Zpravidla 2-3 dny. V praxi toto vybavení nosí především průzkumné síly, které se většinou nasunují na určité pozice odkud vedou pozorovací činnost i několik dní.

Tabulka 5 – Emergency Approach March Load (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Velký batoh	V objemu 60-85l v barvě vz.95, olive.
2	Spacák	
3	Fleece mikina/softshell/gore-tex bunda	Pokud není nesena v AML.
4	Tričko	Další náhradní, alespoň 2 kusy.
5	Ponožky	Další náhradní, alespoň 2 kusy.
6	Rukavice do chladného počasí	Pletené rukavice, (palčáky).
7	Čepice	Tenká s funkčním materiálem.
8	Jídlo na další den/dny	
9	Voda	Množství tekutin podle délky a náročnosti nasazení.
10	Karimatka	
11	Polní lopatka	Základ ženijní přípravy.

12.4 Special Equipment

Speciální vybavení již nenese každý voják, ale pouze vybraní příslušníci, kteří s ním umějí zacházet a jsou vyškolení k používání takového vybavení. SE vybavení je poté neseno ve skupině FL, AML nebo EAML podle jeho potřeby.

Tabulka 6 – Special Equipment (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Lockpick	Pro bezhlučné otevírání dveří.
2	Teleskopický obušek	
3	EPW souprava	Pro práci se zajatci.
4	IR značkovač	Pro označování cílů například pro leteckou podporu nebo úder.
5	Fotoaparát	
6	Fotovoltaická nabíječka	Pro dobíjení přístrojů.

12.5 Vybavení pro družstvo

Následující vybavení je přiřazeno vybranému vojákovvi na základě jeho specializace, kurzů a znalostí a dovedností. Minimální počet vojáků na jedno družstvo je 6.

Tabulka 7 – Vybavení pro družstvo (Zdroj vlastní)

	Položka	Poznámka
1	Kulomet	Jeden na družstva.
2	RPG-75	Jedno na družstvo.
3	CLS batoh/brašna	Přiřazeno vojákovvi se CLS kurzem.
4	Kleště na stříhání drátu	Přiřazeno libovolnému vojákovvi ve družstvu.
5	Sekerka	Přiřazeno libovolnému vojákovvi ve družstvu.
6	Plátěné nosítka	Přiřazeno libovolnému vojákovvi ve družstvu nebo přímo vojákovvi CLS.

7	Lano statické 50 metrů.	Může být i více kusů pro překonávání například horského terénu.
8	Souprava na vysvobození z minového pole	Přiřazeno vojákovi se základním pyrotechnickým kurzem.
9	Filtr na vodu	Přiřazeno libovolnému vojákovi ve družstvu.
10	Dalekohled	Přiřazeno libovolnému vojákovi ve družstvu.
11	GPS	

Zmíněné skupiny vybavení, speciální vybavení a vybavení pro družstvo jsou víceméně standardně neseným materiálem, avšak jednotlivé vybavení ve všech skupinách je měněné podle typu nasazení a zadaného úkolu. Taky se nesený materiál výrazně liší podle konkrétního útvaru.

13 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

V obecné rovině by se dala navrhnout celá řada změn zejména v oblasti legislativy a strategie proti terorismu. To však není cílem této práce, ale lze rozhodně zdůraznit například, že rozbraná strategie ČR v závěru teoretické části je z roku 2013 a lze tedy konstatovat, že tato strategie je již zastaralá a není v souladu s dnešními trendy terorismu.

Následující návrhy jsou především vlastní návrhy na zlepšení v oblasti boje proti terorismu v zahraničí. Tyto návrhy vznikly na základě analýzy, která byla nezbytná pro naplnění cílů této práce.

Opakovat vojenskou přípravu OPZHN

Bohužel tato vojenská příprava patří mezi nejméně oblíbenou přípravu mezi vojáky AČR a možná i vojáky na celém světě. Faktem je, že řada vojáků po úspěšném absolvování základního vojenského kurzu ve Vojenské akademii ve Vyškově se s touto přípravou již nese-tká po dobu své služby u daného útvaru. Každý voják sice vlastní prostředky OPZHN (ochrannou masku OM-90 a pláštěnku JP-75), s čímž taky provádí výcvik na základním kurzu ve Vyškově, ale poté na útvaru, pokud se nejedná o ženijní útvar, je výcvik a cvičení v poli s prostředky OPZHN minimální ne-li žádný. Tuto přípravu cvičí, opakují a prohlubují zejména ženijní útvary a lze konstatovat, že pouze ženijní vojsko je schopné efektivně působit nebo i bojovat v kontaminovaném prostoru. AČR by se celkově stala mnohem komplexnější, kdyby tato příprava byla zahrnuta do cvičení každého útvaru AČR. Lehce se to píše, a ještě hůře se něco takového dělá, ale současné trendy terorismu jasně poukazují, že se ZHN (zejména chemické zbraně) staly opět prostředkem k vedení války a prosazování různých ideologií. Z tohoto důvodu je třeba brát přípravu OPZHN jako nezbytnost k dalšímu vedení boje proti terorismu.

Věnovat úsilí do sběru informací a průzkumů

V současnosti jsou správné informace klíčové pro jakoukoliv vojenskou činnost a úspěšnou operaci. Základem sběru plnohodnotných informací je průzkum. Efektivní průzkum dokáže zajišťovat člověk, ale v dnešním světě i stroj. Průzkumné síly AČR včetně Vojenského zpravodajství ČR tvoří rozsáhlou síť sběru, analýzy a vyhodnocování informací. Faktem však zůstává, že řada vojáků AČR, kteří absolvovali zahraniční misi a působili na nepřátelském území konstatovali, že jim tolikrát velice chyběla nějaká vzdušná podpora, zajištění a informovanost, co se vůbec v jejich okruhu děje. Lze zde však oponovat, že jakmile dojde k boji,

tak žádný plán v té chvíli nefunguje, ale vzniklým bojům a jiným situacím na zahraničních misích by mohlo efektivně předcházet rozsáhlé nasazení leteckých dronů jako například ScanEagle, které v současnosti nejsou až tak nákladné na provoz a údržbu jako například bezpilotní letouny, které už mohou nést i munici a jsou schopny leteckých úderů. Drony lze využívat jako neustálé střežení okolí dané jednotky, která provádí v prostoru činnost a plní úkoly. Navíc tyto drony by nemusely být ovládány z nějakého vzdáleného velitelství, ale přímo jednotkou, která v oblasti operuje. Tudíž hlavním návrhem v této problematice je zakomponování leteckého drona do vybavení družstva. U speciálních sil po celém světě je tato skutečnost zcela běžná. Letecké, ale i pozemní drony mohou taktéž provádět předběžné průzkumy daných prostorů, kam se potom jednotka nasunuje, čímž je značně minimalizováno riziko vzniku boje a ztrát na životech.

Zakomponovat do vybavení družstva AČR soupravu pro identifikaci ZHN

CBRN prostředky jsou zneužívány současným terorismem a je třeba na to připravovat nejen ženijní vojsko, ale všechny jednotky a vojáky, kteří v AČR slouží. Z toho důvodu je na místě návrh na zakomponování detekčních prostředků do vybavení družstva nebo vojáka AČR. Současně s detekčními prostředky by nebylo od věci každému vojákovvi přidělit osobní dozimetr. Není předpoklad, že by teroristi použili atomovou bombu, ale dozimetry jsou schopny zachytit radiaci v ovzduší i například po výbuchu „špinavé bomby“ nebo jiné použití radiologického materiálu.

Investice do sil a prostředků AČR

V současnosti je si vláda ČR vědomá velké chyby, kdy na počátku 20. století AČR značně snižovala stavy, likvidovala techniku a nijak výrazně nebyla modernizována ani inovována. To způsobilo velké zaostání a zastarání AČR a ztrátu schopnosti plnit mezinárodní úmluvy, které plynou z členství v mezinárodních organizacích NATO, OSN nebo EU. V posledních letech je však znatelná snaha tuto chybu napravit a do AČR jdou velké investice ze státního rozpočtu, probíhají rozsáhlé náborové akce, rozšiřují se útvary nebo vznikají nové a prostředky AČR jsou buď modernizovány nebo nahrazeny novými prostředky. Tohle tempo však nelze už zastavit, pokud chce ČR nadále efektivně a aktivně bojovat proti terorismu a být aktivně nasazována do zahraničních misí a plnit mezinárodní úmluvy.

Pokračovat v aktivním boji proti terorismu v zahraničí

V současnosti vznikají v ČR otázky potřeby nasazení českých vojáků do boje proti terorismu v zahraničí. Faktem je, že toto nasazení je velmi nákladné, ale na druhou stranu je

bezpochyby přínosné. AČR kromě sbírání spousty zkušeností v problematice terorismu, se může pochlubit svými úspěchy v zahraničních misích, kdy výrazně přispěla ke stabilizaci daného území nebo vybudování určitých objektů, ochraně důležitých osob, výcviku místní policie nebo armády a mnoho dalšího. Vojáci AČR na zahraničních misích v rámci NATO jsou velmi vážení.

Prohlubovat mezinárodní vojenskou spolupráci

Současné zahraniční mise a jejich úspěchy nejsou zásluhou pouze jedné dané armády. Jedná se o zásluhu několika armád, které v zahraničních misích pracují pod určitou aliancí a jejich úsilí směřuje ke stejným cílům. Bez této mezinárodní spolupráce by bylo velmi obtížné dotahovat zahraniční mise, které mohou trvat i několik let do zdárných konců. Kromě toho mezinárodní vojenská spolupráce má obrovskou výhodu ve vzájemném předávání zkušeností a informací. Právě i díky mezinárodní vojenské spolupráci je AČR na současné úrovni.

Prohlubovat spolupráci s nevládními organizacemi

Jak již bylo zmíněno, nevládní organizace hrají velice důležitou roli v zahraničním nasazení. Z toho důvodu, pokud tyto organizace nepodporují nepřítele, je rozhodně vhodné si je přátelsky udržet. Tyto organizace totiž významně materiálně a informačně přispívají k celkovému nasazení sil a prostředků.

Tato práce ukázala, jak je Armáda České republiky za již řadu let v zahraničních misích vyspělá a závěrečné následující návrhy jsou věnovány možné implementaci dovedností, znalostí a zkušeností AČR do Bezpečnostního systému ČR.

Aplikovat taktiku C-IED do základní přípravy a výcviku každého příslušníka IZS

Tento krok by významně ovlivnil připravenost na NVS v terénu. Taktika C-IED je ověřená taktika, která v současnosti velice dobře funguje. Nejedná se o žádnou specializaci, ale pouze o naučení a sjednocení zásadních postupů složek IZS při podezření nebo nálezů NVS. Na druhou stranu je fakt, že touto problematikou a výcvikem C-IED by se značně základní příprava a výcvik protáhl, ale alespoň znalost aplikovaných opatřeních „5C“ by měl každý příslušník IZS znát. Může to vést k záchraně mnoha životů.

Pravidelná spolupráce AČR se základními složkami IZS

Řada vojáků, kteří působí na zahraničních misích, se setkávají s různými formami terorismu a jsou aktivně zapojeni do boje proti němu. Navíc AČR je ve spolupráci s mnoha státy EU i NATO. Jejich zkušenosti přímo z terénu a praxe z vojenského prostředí jsou naprosto nedocenitelné, a proto by měli především vojáci ze zahraničních misí předávat své zkušenosti z oblasti konfliktu nejen dalším vojákům jako doposud, ale i základním složkám IZS. Bohužel spolupráce mezi AČR a základními složkami IZS není pravidelná a vzniká pouze při vzniku mimořádných událostí v ČR jako například současná situace ohledně COVID-19.

Taktické a prověřovací cvičení ve spolupráci AČR a základních složek IZS

Bohužel současný trend v ČR představuje, že si taktické a prověřovací cvičení vytváří, realizuje a koordinuje každá složka zvlášť a pouze někdy se objeví cvičení většího rozsahu, kde jsou zapojeny všechny složky IZS. Nicméně doposud neprobíhají žádné pravidelné cvičení s různými náměty, kde by kromě základních složek IZS mohla být zapojena i AČR. Tím by se prohlubovala spolupráce a Bezpečnostní systém ČR by se stával mnohem komplexnější.

Prostředky OPZHN

V rámci problematiky NVS se dost opomíjí hrozba tzv. „špinavé bomby“ nebo použití CBRN prvků v kombinaci s NVS. Je pravda, že v opatřeních „5C“ je zahrnutý i radiologický průzkum, ale otázkou zůstává, co by se začalo dít, pokud by byla zjištěna přítomnost špinavé bomby na území České republiky. Základní složky IZS u sebe při zásahu standardně nemají prostředky OPZHN pro takovou situaci. Takové prostředky nezabírají moc místa, jsou dobře

skladné, takže by přítomnost těchto prostředků ve všech zásahových vozidlech IZS mohla výrazně ovlivnit případné řešení špinavých bomb nebo NVS obohacených o CBRN prostředky.

Investice do vybavení

Jak se říká, vždy je co zlepšovat. U používaného vybavení to platí dvojnásobně. Pyrotechnické vybavení není rozhodně levné, ale úplně nedostupné taky není. V rámci hrozby NVS a globálně hrozby terorismu by se určitě investice do vybavení nejen pyrotechniků mohla v daných situacích velmi vyplatit a mohla by být velice prospěšná. Na druhou stranu lze konstatovat, že vybavení českých pyrotechniků PČR i AČR není na vůbec špatné úrovni.

Sjednotit terminologii IED/NVS v ČR

AČR používá celosvětově uznávanou terminologii IED. Tuto terminologii lze posoudit jako tu nejlepší z důvodu dlouholeté existence a neustálého aktualizování a taky vzájemné mezinárodní spolupráce. Základní složky IZS a zejména PČR používají jakousi svoji vlastní terminologii o NVS, která rozhodně není špatná, ale pro mezinárodní spolupráci, a především spolupráci s AČR v této problematice by bylo vhodné přebrat terminologii AČR v problematice IED pro všechny základní složky IZS.

Inovace typové činnosti „špinavá bomba“

Od věci by určitě nebylo využít zkušenosti a poznatky vojáků AČR, kteří se setkali v tváři v tvář s NVS a zdárně se jim povedlo tuto hrozbu zneškodnit. NVS se v oblastech konfliktu neustále objevují, a proto je důležité tyto zkušenosti lidí z těchto oblastí maximálně využít a implementovat do plánu a výcviku složek, které působí na území ČR, kde je sice méně pravděpodobné použití NVS, ale není to rozhodně vyloučeno.

Inovace dalších typových činností

Žádná z typových činností ČR nezmiňuje možnosti použití prostředků a sil AČR. Jak bylo již zmíněno, zařazení AČR do nejen typových činností ČR, ale i do pravidelných cvičení a spolupráce se základními složkami IZS, by vytvořilo mnohem komplexnější Bezpečnostní systém ČR v praxi.

ZÁVĚR

Na základě analýzy činností a boje AČR proti terorismu v zahraničí bylo zjištěno, jak je AČR velmi vyspělá v této problematice, i když byla uvedena řada návrhů na zlepšení, ale v této problematice, která se neustále vyvíjí, bude neustále existovat něco, co půjde zlepšovat. Teoretická část a její rozebrání útvarů AČR, které jsou nebo byly nasazené v zahraničí, jednoznačně poukázala na široké spektrum možností nasazení AČR. V praktické části byla podrobně rozebrána činnost AČR proti terorismu, taktika boje a vybavení, což jednoznačně ukázalo vyspělost a efektivitu ve vedení konfliktu a přímo na bojišti. Tuto skutečnost potvrzují konkrétní činnosti AČR v zahraničí, které zajišťují zejména obnovu a stabilizaci daného území, ale i prevenci nebo schopnost efektivního zakročení proti terorismu. Vojáci nasazení v zahraničních misích jsou dobře vybaveni, ale především jejich výcvik, znalosti a dovednosti velmi přispívají k efektivitě v boji proti terorismu. Čeští vojáci si za dobu zahraničního nasazení vytvořili své místo v rámci aliance NATO a jsou dodnes mnoha státy považováni za jedny z nejlepších vojáků v alianci zejména díky náročnosti výcviku AČR a dlouhé přípravě českých vojáků na zahraniční mise.

Nasazení AČR v zahraničních misích však sebou nese i své rizika, které ČR rozhodně nemůže přehlížet. Jedná se zejména o možnosti teroristických útoků cílené na ČR jako odplatu za nasazení ozbrojených sil ČR v zahraničí proti terorismu. V minulosti byly takové útoky vedeny například proti Španělsku, Rusku, Velké Británii, Francii, Izraeli nebo USA. Existuje celá řada názorů na nasazení ozbrojených sil ČR v zahraničí. Kolují otázky typu, jestli to má vůbec smysl, čeho čeští vojáci docílili apod. Tato práce a mnoho odborníků však jednoznačně poukazují na potřebu potlačování terorismu tam, kde se vyskytuje ve velké míře a aktivně s ním bojovat, protože pokud by tomu tak nebylo, mohlo by dojít k obrovské eskalaci terorismu a jeho činností do celého světa včetně tvoření nových států na území současných států, o což se nejedna teroristická skupina v minulosti pokusila a pokouší dodnes.

Boj proti terorismu nebude zřejmě nikdy zcela jednoznačně vyhrán a existuje celá řada území, které jsou plně pod kontrolou teroristických organizací, ale to však neznamená, že se má tento boj někdy vzdát. Terorismus nepřináší nic dobrého. S pojmem terorismus jsou zcela běžně spojovány pojmy jako brutalita, násilí nebo destabilizace. Nelze opomenout, že se terorismus neustále vyvíjí, a tak je nezbytné, aby se se společně s ním vyvíjely síly a prostředky, které jsou proti terorismu určené. Současný vývoj a výzkum zbraní, technologií a digitalizace současného světa otevírá nové možnosti útoků terorismu, a proto je taky

nezbytné soustavně vytvářet nebo aktualizovat strategie proti terorismu, které by měly takové možnosti identifikovat, analyzovat a vytvořit vhodná a reálná opatření.

V současném světě je v problematice terorismu řada otázek na další vývoj této problematiky. Samostatnou kapitolou v této problematice se v posledních letech stává kyberterorismus, který značně poukazuje, že terorismus je přítomen i ve virtuálním světě a v této práci byl pouze zmíněn nebo nekonvenční terorismus a jeho možnosti zneužívání ZHN.

Terorismus je fenomén, který je a bude součástí dnešního světa a civilizace.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Audit národní bezpečnosti [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Univerzita Karlova v Praze: Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-3150-9.

Bezpečnostní strategie České republiky [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015 [cit. 2019-04-24]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>

BOOKS LLC. *Improvised Explosive Device*. 1. vyd. General Books LLC, 2010, 100 s. [cit. 2018-10-29]. ISBN 9781156503300.

BUZA, Jozef a František JANEČKA. *Improvizovaná výbušná zařízení – stálá hrozba*. Doktríny [online]. Vyškov [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: https://doctrine.vavyskov.cz/_caso-pis/2011_1/2011_1_2a.html.

CNN. *Boko Haram Fast Facts*. [online]. CNN, 2. dubna 2018 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2014/06/09/world/boko-haram-fast-facts/index.html>

Combat Life Saver. *Univerzita obrany Brno* [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/npp/Documents/CLS_%20skripta.pdf

Česká jednotka EOD. Armyweb [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.armyweb.cz/clanek/ceska-jednotka-eod-explosive-ordnance-disposal>.

Diverzanti [online]. [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.diverzanti.cz/>

Dlouhodobý výhled pro obranu 2035 [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2019 [cit. 2019-10-09]. ISBN 978-80-7278-772-2. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/11_dlouhodobovyvhledpro-obranu2035.pdf

Doktrína Armády České republiky. Univerzita Obrany Brno [online]. Vyškov: Ministerstvo obrany ČR, 2010 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/struktura/k302/Documents/Doktrina_ACR.pdf

EICHLER, Jan. *Terorismus a války v době globalizace*. 2., dopl. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1790-9.

EUROPOL. *Terrorism Situation and Trend Report*. 2019. ISBN 978-92-95209-76-3.

Fight against terrorism. Consilium Europe [online]. European Union, 2018 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>

FILIPEC, Ondřej. *Fenomén terorismus: česká perspektiva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-802-4450-407.

FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. *Důvody realizace a formy terorismu*. OBRANA A STRATEGIE [online]. 10. července 2007, 2005 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6291

FOLTIN, Pavel a David ŘEHÁK. *Mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu*. Obrana a strategie [online]. 2007 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/cs/aktualni-cislo-1-2007/clanky/mezinarodni-spoluprace-v-boji-proti-terorismu.html#.Wt8KfR6geUl>.

Global Terrorism Database [online]. University of Maryland, College Park, MD 20740, USA 301.405.6600: University of Maryland, 2009 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.start.umd.edu/gtd/>

GREPLOVÁ, Kristýna. *Vliv zahraniční operace v Afghánistánu na transformaci české armády*. Praha, 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Ludvík.

HLAVINKA, Jan. *Analýza současných hrozeb terorismu v ČR*. Uherské Hradiště, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení.

HRAZDÍRA, Ivo a Milan KOLLÁR. *Policejní pyrotechnika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 205 s. ISBN 80-86898-87-3.

IED (Improvised Explosive Device). RFsystemLAB [online]. [cit. 2018-11-07]. Dostupné z: <http://www.rfsystemlab.us/glossary/ied-improvised-explosive-device/>.

Improvised Explosive Devices. *Globalsecurity* [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/intro/ied.htm>.

JANÍČEK, Miroslav a Petr DRAHOVZAL. *Pyrotechnik v boji proti terorismu*. 1. vyd. Praha, 2001, 175 s. ISBN 9788086215174.

JANKŮ, Martin. *Problematika a principy uplatnění targeted assassinations v boji proti terorismu*. OBRANA A STRATEGIE [online]. Universita Obrany, 15. června 2009, , 37-49

[cit. 2018-04-24]. DOI: 10.3849/1802-7199.09.2009.01.037-049. ISSN 1802-7199. Dostupné z: <http://www.obranaastrategie.cz/redakce/tisk.php?lanG=cs&clanek=35032&slozka=17481&xsekce=35025&>

JANOŠEC, Josef. *Terorismus a Armáda České republiky*. Obrana a strategie [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/6360.pdf>

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014 [cit. 2018-05-05]. ISBN 978-80-86466-50-7. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf

Koncepce výstavby Armády České republiky 2025. Ministerstvo obrany ČR [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2015 [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/KVA__R_ve_ejn__verze.pdf

KRULÍK, Oldřich, Ivan MAŠEK a Otakar J. MIKA. *Fenomén současného terorismu*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2008. ISBN 978-80-214-3600-8.

KUŽNÍK, Jan. *Pyrotechnici dostali robota tEODora. Nasadí „život“, aby člověk přežil*. Technet [online]. 2013 [cit. 2018-11-07]. Dostupné z: https://technet.idnes.cz/robot-teodor-pyrotechnika-d0i-/vojenstvi.aspx?c=A130327_131110_vojenstvi_kuz.

MISE ARMY. Aktuální mise [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <http://www.mise.army.cz/aktualni-mise/default.htm>

NATO to Enhance Defense against Terrorism. [online]. North Atlantic Treaty Organisation, 2004 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.nato.int/docu/update/2004/05-may/e0506a.htm>.

NEKOLA, David. *Islám a terorismus*. V Pstruží: Lukáš Lhořan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0.

Obranná strategie České republiky [online]. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2017 [cit. 2019-10-09]. ISBN 978-80-7278-702-9. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/Obrann__strategie_2017_-_CZ.pdf

PAVLICA, Marek. *Výcviková činnost AČR v Afghánistánu*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Zdeněk Kříž.

Příručka vojáka. Diverzanti [online]. Ministerstvo obrany ČR, 2007 [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: https://www.diverzanti.cz/documents/13_download/ostatni/prirucka_vojaka_2007.pdf

RUTZ, PAUL. *IEDs Faceless Enemy*. HISTORYNET [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.historynet.com/ieds-faceless-enemy.htm>

Speciální obleky: *Tenká vrstva mezi životem a smrtí*. ABC [online]. [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: <https://www.abicko.cz/clanek/precti-si-technika/21726/specialni-obleky-vrstva-mezi-zivotem-a-smrti.html>.

Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-cr-pro-boj-proti-terorismu-od-roku-2013>

Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu [online]. Brusel: Rada Evropské unie, 2005 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <files.svses.webnode.cz/200004812-ee477f0380/sturma.pdf>

Struktura AČR. *My Portal* [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://myportal.jex.cz/menu/vojenstvi/struktura>

ŠILER, Petr. *Výbušniny jsou nejtěžší psi disciplína*. Ministerstvo obrany České republiky [online]. [cit. 2018-11-04]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/aktualni-mise/afghanistan-logar/zpravodajstvi/vybusniny-jsou-nejtezsi-psi-disciplina-40005/>

"Špinavá bomba" - perspektivní zbraň teroristů. *Centrum pro studium demokracie a kultury* [online]. [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.cdk.cz/spinava-bomba-perspektivni-zbran-teroristu>.

The European Union Counter-Terrorism Strategy. [online]. Public Register of Council Documents. [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/05/st14/st14469-re04.en05.pdf>.

ULRICHOVÁ, Kamila. *Hnutí Tálibán - jeho vývoj od vzniku po současnost*. Olomouc, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta.

VLACH, Daniel. *Formy terorismu a obrana proti němu v rámci České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018, 86 s. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/43040>. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva. Vedoucí práce Vičar, Dušan.

WEISS, Michael a Hassan HASSAN. *Islámský stát: uvnitř armády teroru*. Brno: CPress, 2015. ISBN 978-80-264-0883-3.

Základní informace o 4. brigádě. *4. brigáda rychlého nasazení* [online]. [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: https://4brn.army.cz/?page_id=707

Zákon č. 110/1998 Sb. Ze dne 22. dubna 1998 o bezpečnosti České republiky. In. Sběrka zákonů, Částka 39, s. 5386-5387. Dostupné také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In: . Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 1999, číslo 219. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

Další neveřejné zdroje:

Metodika přípravy v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením. 1. vydání. Vyškov, 2008.

Příručka pro velitele družstev a čet

Příručka vojáka AČR (2015)

Taktika čety AČR včetně příloh

Taktika družstva AČR včetně příloh

Zkušenosti z operací č. 5/2008 *Counter-Improvised Explosive Device*. Vyškov, 2008.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AAT	Air Advisor Team.
AČR	Armáda České republiky.
AML	Approach March Load.
ANA	Afghánská národní armáda.
ANP	Afghánská národní policie.
BAF	Bagram Air Field.
CAT	Combat Application Turniquet.
CBRN	Chemical, Biological, Radiological, Nuclear.
CIED	Counter Improvised Explosive Device.
CLS	Combat Life Saver.
CQB	Close Quarter Battle.
ČR	Česká republika.
EAML	Emergency Approach March Load.
EOD	Explosive Ordnance Disposal.
EMP	Elektromagnetický puls.
EU	Evropská unie.
EUTM	European Training Mission.
FIBUA	Fight In Build Up Area.
FL	Fighting Load.
GIS	Geografický informační systém.
IED	Improvised Explosive Device.
IFAK	Individual First Aid Kit.
ISAF	International Security Assistance Force.
ISR	Intelligence Surveillance and Reconnaissance.

IZS	Integrovaný záchranný systém.
JTAC	Joint Terminal Attack Controller.
KFOR	Kosovo Force.
MAT	Military Advisor Team.
MFO	Multinational Force and Observers.
NATO	North Atlantic Treat Organization.
NKBT	Národní kontaktní bod pro terorismus.
NMI	NATO Mission in Iraq.
NVS	Nástražný výbušný systém.
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.
OIR	Operation Inherent Resolve.
OMLT	Operational Mentoring and Liasion Team.
OPZHN	Ochrana proti zbraním hromadného ničení.
OSN	Organizace spojených národů.
PČR	Policie České republiky.
PRT	Provinční rekonstrukční tým.
QRF	Quick Reaction Force.
RSM	Resolute Support Mission.
SE	Special Equipment.
SERE	Survival Evasion Resistance Extraction.
TCCC	Tactical Combat Casualty Care.
ŮU	Úkolové uskupení.
ZHN	Zbraně hromadného ničení.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Bezpečnostní systém ČR (Bezpečnostní strategie ČR, 2015).....	14
Obrázek 2 – Počty nasazených vojáků v zahraničních misích v polovině roku 2018 (MISE ARMY).....	43
Obrázek 3 – Nálezy UXO a IED (RUTZ)	67
Obrázek 4 – Možnosti a účinky IED v dopravních prostředcích (Zdroj vlastní)	69
Obrázek 5 – UXO/IED Report (DIVERZANTI).....	71
Obrázek 6 – Pyrotechnický oblek (SPECIÁLNÍ OBLEKY).....	74
Obrázek 7 – Combat Application Tourniquet (COMBAT LIFE SAVER, 2018)	80
Obrázek 8 – TCCC karta (COMBAT LIFE SAVER, 2018)	83
Obrázek 9 – Formulář 9-liner (COMBAT LIFE SAVER, 2018).....	84

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Postup vojenského ošetření (COMBAT LIFE SAVER, 2018)	82
Tabulka 2 – Fighting Load nesený na těle (Zdroj vlastní).....	85
Tabulka 3 – Fighting Load nesený na vestě (Zdroj vlastní)	87
Tabulka 4 – Approach March Load (Zdroj vlastní).....	88
Tabulka 5 – Emergency Approach March Load (Zdroj vlastní)	89
Tabulka 6 – Special Equipment (Zdroj vlastní).....	90
Tabulka 7 – Vybavení pro družstvo (Zdroj vlastní)	90